

KP

K Y R K P R E S S E N

ISSN 0356-1275
ISSN 2737-0003

ONSDAG 22 NOVEMBER NR 22/2023

HON HÖRDE EN RÖST OCH GICK

Sidan 10

**Ombud i kyrkomötet besvikna
– det går för långsamt** [Sidan 4](#)

**Ekenäs seminarium byggdes
om till pingstkyrka** [Sidan 6](#)

**Många muslimer känner att
västvärlden tar över** [Sidan 20](#)

När för många är maktlösa

»Vem driver på, vem bromsar – och med vilka motiv?«

I NYHETSARTIKLAR där Kyrkpressen intervjuat och rapporterat om kyrkligt beslutsfattande finns det en känsla som återkommer: känslan av maktlöshet.

När KP skrev om utbrända präster handlade det om den maktlöshet prästerna i en del församlingar kände över att inte kunna styra över sina uppgifter och sin tid på ett sätt som skulle hjälpa dem att orka bättre. De var trötta på byråkratin och på det hopplösa i att någon annan fyllde i deras kalender utan att de gavs möjlighet att prioritera.

KP har skrivit om den maktlöshet församlingens förtroendevalda känner eftersom kyrkoherden sitter på två stolar: tjänstemannens och beslutsfattarens.

Vi har också rapporterat om maktlöshet och frustration över ekonomihanteringssystemet Kipa, som planerats av Kyrkostyrelsens tjänstemän och som kostat kyrkan enorma summor och är användarvänligt. Det är en klen tröst att det nyländska patientdatasystemet Apotti visat sig vara en ännu större katastrof, både för kommunernas och välfärdsområdenas ekonomi och för dem som tvingas använda systemet.

MEN NÄR TRE AVGÅENDE kyrkomötesombud i denna tidning uttrycker sin frustration över det kyrkliga beslutsfattandet borde någon lyssna. Ombuden är kyrkans riksdagsledamöter. De är invalda av medlemmarna – om än indirekt, genom att medlemmarna röstar på medlemmar i församlingsråden, som i

sin tur röstar in lekmannaombuden. Om kyrkans tjänstemän planerar valkampanjer där medlemmarna uppmanas använda sin rösträtt för att kunna påverka det kyrkliga beslutsfattandet, då måste de som röstar ha en känsla av att de som väljs till kyrkomötet verkligen har något att säga till om. Annars är demokratin inte verklig.

Då Patrik Hagman säger att den strukturreform som han och andra ombud försökte skissa på med hjälp av gemensamma, informella utskottsmöten dömdes som "odemokratiskt mygel" av en del biskopar och representanter för Kyrkostyrelsen – då känns det märkligt.

Biskoparna är valda av prästerna för att vara deras herdar, Kyrkostyrelsen består av tjänstemän. Hur går det att motivera att en kyrka som redan i väldigt hög grad styrs av anställda och tjänstemän ska få mer av den lilla makt som lekmanvalda ombud besitter?

FRÅGAN ÄR: VEM är det egentligen som har makt att fatta beslut i kyrkan? Vem driver på, vem bromsar – och med vilka motiv?

Det eviga problemet med makt och maktlöshet är att de som har makt sällan vill ge den ifrån sig, och sällan vill att andra ska veta hur mycket makt de egentligen har. Vi vill alla ha makt, eftersom det får vårt arbete att kännas mer meningsfullt.

Kyrkan kommer förr eller senare att verkligen behöva sina lekmän, och det kommer också att komma en tid då kyrkan har råd med allt färre tjänstemän.

Det är inte lätt för någon att ge ifrån sig makt, men det finns ingen annan väg framåt. Var borde makten fördelas rättvist och på så många personer som möjligt om inte i en kristen kyrka?

Sofia Torvalds är redaktör på Kyrkpressen.

KP
KYRKPRESSEN

REDAKTIONEN

Chefredaktör, vd
Nicklas Storbjörk
tfn 040 144 6200

Redaktionsansvarig
Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Prenumerationer
Åsa Nordström
tfn 040 831 6614
(ej sms)

Layout
Malin Aho
tfn 040 831 6902

Redaktör
Jan-Erik Andelin
tfn 044 564 6000

Redaktör
Christa Mickelsson
tfn 050 361 6491

Redaktör
Rebecca Pettersson
tfn 040 831 6788

Redaktör Österbotten
Johan Sandberg
tfn 040 831 3599

Redaktör
Pian Wistbacka
tfn 040 831 5797

Redaktörer e-post:
förnamn.efternamn@kyrkpressen.fi

KONTAKTUPPGIFTER

Redaktionen i Helsingfors
Södra kajen 8
00130 Helsingfors
tfn 040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A, 68600
Jakobstad, tfn 040 831 3599

Utgivare: Fontana Media Ab
Paradbild: Sofia Torvalds
Tryck: Botnia Print, Karleby
ISSN 0356-1275

DÄRFÖR FÅR DU KYRKPRESSEN
Kyrkpressens adressuppgifter kommer från församlingarna, som för register över sina medlemmar. Kyrkpressen sänds till alla hem i församlingar som prenumererar på den till sina medlemsshushåll. Den är en hälsning från den församling och kyrka du tillhör. Kontakta din församling för adressändringar eller om du inte vill ha KP. Privata prenumeranter kontaktar Kyrkpressen: prenumeration@kyrkpressen.fi tfn 040 831 6614

PRENUMERATIONSPRISER:
Finland 60 € Utlandet 84 €

www.kyrkpressen.fi
facebook.com/kyrkpressen
instagram.com/kyrkpressen

I DETTA NUMMER

Ekenäs seminarium blev frikyrka

Betesdaförsamlingen i Ekenäs köpte byggnaden där smått legendariska Ekenäs seminarium har verkat i hundra år. – Vi har en värdig verksamhet i byggnaden, säger Mikael Nyland. **Sid 6**

"Polisen måste agera nu"

I Pakistan finns nu ett juridiskt kontor som tar sig an övergrepp på kristna. Alla i teamet vet att deras engagemang kan bli både farligt och kostsamt för dem själva. **Sid 8**

Om allt som blev osagt mellan oss

Allt är kanske sagt om döden, men har du berättat för dina kära att du tycker om dem? frågar Nina Österholm i en text om sorgen efter sin mammas död. **Sid 13**

"Många drömmer om Jesus"

I den muslimska världen finns ett jättemissnöje mot korruptionen, mot våldet och mot de egna religiösa ledarna. säger Torsten Sanedell, som bott länge i Turkiet och forskat i Koranen. **Sid 20**

Avdelningar: Nyheter **Sid 4** / Feature **Sid 8** / Inkast **Sid 13** / Den här söndagen **Sid 14** / På gång i din församling **Sid 15** / Stiftssidan **Sid 19** / Kulturen **Sid 20** / Kryss **Sid 22** / Opinion **Sid 31**

”Det var jättekul!”

Vem är du? I år reste hela 600 ungdomar från olika håll i Svenskfinland till Höstdagarna i Toijala. Elis Storsjö från Mariehamn var en av dem.

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVALDS**

Höstdagarna är stiftets stora ungdomssamling. I år samlades 600 15–17-åringar i skolan i Toijala och var med om workshops, övernattningsprogram på madrasser och ett maffigt Höstdagsprogram. **Elis Storsjö** från Mariehamn var i Toijala för första gången.

Hur många från Åland var på Höstdagarna?

– Ungefär 60 personer, så vi klämde in oss i en dubbeldäckare. Det var ungdomar från Mariehamn och Ålands unga kyrka.

Vad tyckte du mest om med Höstdagarna?

– Jag tyckte programmet var roligt. Programmet på scen var bra.

Skulle du kunna tänka dig att åka på nytt?

– Absolut. Jag tyckte det var jättekul.

Lärde du känna människor från andra delar av Svenskfinland?

– Inte så många. Därför vill jag åka på nytt,

för att träffa lite fler människor. Vi satt ju alla ålänningar vid samma bord och åt, och på samma rad i publiken.

Förstod du vad den programledare sa som talade Närpesdialekt?

– Jo, en del. Min pappa kommer från Pörtom. Om någon kompis från Pörtom ringer så börjar han tala dialekt.

Kan du finska?

– Knappt ett ord. Det har jag inte satsat på.

Går du någon hjälpedarutbildning nu?

– Vi har en ungledarutbildning, vi kallar den ULU. Alla där frågade om vi gick på hjälpis, och jag visste inte vad de menade. Efter att ha gått utbildningen kan man vara ledare på läger. Vi har lärt oss om Bibeln och haft första hjälpen-kurser och lärt oss hur man ska vara en bra ledare.

Hurdan tycker du själv att en bra ledare är?

– Man ska vara rolig, kunna bjuda på sig själv, och vara bra på att umgås med barn och unga.

Det talas mycket om att unga mår dåligt just nu. Märker du av det i skolan eller bland dina kompisar?

– Inte riktigt så. Men nog har jag kompisar som inte mår jättebra psykiskt. Jag skulle kunna tänka mig att det handlar om ensamhet och mobbning.

GÖR:

Går i nian i Strandnäs skola i Mariehamn.

FAMILJ:

Mamma, pappa och två katter.

INTRESSEN:

Spela trumpet och dataspel.

Skolan är stressig för många. Är skolan lätt eller tung för dig?

– Det är inte superlätt men inte svårt heller. Jag siktar på Ålands lyceum. Mina favoritämnen är historia och musik. Jag spelar trumpet vid Ålands musikinstitut och har gjort det i snart åtta år.

Övar du mycket?

– Om jag ska vara ärlig så övar jag inte så mycket som jag skulle vilja. Jag har inte tid. I oktober hade jag inte en helg som var ledig. Det var ULU-helger och olika evenemang. Jag har varit på ett antal läger med Skärgårdsungdomarnas intresseorganisation. Vi jobbar för att unga i skärgården också ska få tillgång till saker.

Tror du på Gud?

– Alltså ... det här är ju frågan som är lite jobbig att svara på. Om ett barn frågar en ungdomsledare ska man nog inte svara nej utan försöka kringgå det.

Du vill se lite mer bevis kanske? Men är öppen för möjligheten att Gud kan finnas?

– Ja.

Vad drömmer du om i livet? Var skulle du vilja vara om tio år?

– Jag har haft planer på att flytta till Nederländerna. Jag tycker det är ett fint land med fina städer. Och holländska tycker jag verkar vara ett roligt språk. Jag vill inte bo på Åland hela mitt liv, jag vill se lite av världen först.

Hur gick det i kyrkomötet? – För långsamt.

Sittande kyrkomöte har hållit sin sista session. Ulla-Maj Wideroos, Patrik Hagman och Rolf Steffansson har meddelat att de inte ställer upp för omval. Kyrkpressen bad dem sammanfatta de senaste fyra åren och slutsatsen blev – det går kanske framåt, men framför allt går det långsamt.

TEXT: **REBECCA PETTERSSON**

ULLA-MAJ WIDEROOS

1. Jag hade inte en enskild fråga jag ville arbeta för utan ville snarare bidra till att kyrkan ska förändras åt ett mer öppet håll, men det är ett tungt skepp att svänga. Samtidigt måste man börja någonstans. I slutändan kommer det att ha betydelse.

Jag är till exempel för kyrklig vigsel av samkönade par. Dit har vi inte kommit ännu, men jag är övertygad om att vi kommer dit.

2. Kanske att debatten om de svåra frågorna har tagit fart. Jag var lite orolig över att man inte skulle våga diskutera utan lägga locket på, men så var det inte.

3. Jo. Jag var överoptimistisk och det borde jag inte ha varit. Jag borde ha förstått bättre efter

tjugo år i riksdagen. Jag hade hoppats på mer snabbhet. Det bygger också på att jag inte hade koll på att det ändå är så stor skillnad mellan konservativa och liberala ärenden inom kyrkan.

Det är lättare att driva en sak till omröstning i riksdagen, där tron och övertygelsen inte skiljer åt i lika hög grad som inom kyrkan. Jag upplevde att man fick bibelcitater emot sig ibland. Debattklimatet är väldigt annorlunda mot vad jag är van med.

Men på ett allmänt plan upplevde jag nog att kyrkomötet levde upp till mina förväntningar vad gäller nätverksskapande och beslutsfattande.

4. Några riktigt stora reformer kom vi inte med under den här perioden. Om det finns ett avstånd mellan kyrkomötet och församlingarna så är avståndet till medlemmarna ännu större.

1. Vad hoppades du på att kunna göra inför den senaste perioden i kyrkomötet, och hur gick det?

2. Vad är det viktigaste kyrkomötet fått till stånd under de fyra senaste åren?

3. Finns det en diskrepans mellan dina förväntningar och verkligheten vad gäller att få till beslut och förändring genom kyrkomötet?

4. Avståndet mellan kyrkomötet och vardagen i församlingarna kan kännas stort, har du något exempel på beslut i kyrkomötet från de senaste fyra åren som församlingsborna kan se konkret?

»Lättare att driva en sak till omröstning i riksdagen.«

Ulla-Maj Wideroos är förvånad över debattklimatet i kyrkomötet. FOTO: ARKIV/JOHAN SANDBERG

TIPSA OSS!

Har du ett nyhetstips?
Epost: redaktionen@kyrkpressen.fi
Telefon: 040 831 6902

PATRIK HAGMAN

1. Jag hade faktiskt rätt höga ambitioner. Jag hade hoppats att vi tillsammans skulle komma på god väg med en strukturreform för kyrkan, och kanske också hitta effektivare sätt att arbeta i kyrkomötet. Utskottsarbetet är det som fungerar i kyrkomötet, min tanke var att bygga på det.

Jag fick igenom ett förslag om att minska statistikinsamlingen i kyrkan, men även där blev det praktiska resultatet rätt magert.

Vad jag ville komma åt med initiativet var att minska på onödigt arbete som våra anställda gör och ifrågasätta den stora tilltron till mätning och siffror som finns i kyrkan. Det blev en riktigt bra diskussion. För mig blev det tydligare än jag trott att statistikinsamlingen missbrukas. Flera kyrkoherdar stod i plenum och berättade hur bra det är att ha statistik när de ska föra utvecklingssamtal med anställda. Det är absolut inte rätt sätt att använda statistik som bygger på stora mängder data. På individnivå är det helt missvisande.

Initiativet gick igenom enhälligt, men jag tror inte det än har lett till stora minskningar av insamlingen av data. De värsta problemen kanske man dock åtgärdar.

2. Antagligen att vi äntligen fick den nya kyrkolagen klar, men där gjorde kyrkomötet inte mycket mer än att klubba de färdiga förslagen. Största delen av det andra har stampat på stället.

3. Jag tror inte jag varit orealistisk. Jag är upprättigt besviken över att den idé om nytt arbets-

Patrik Hagman är besviken efter sin senaste period som ombud. FOTO: ARKIV/CHRISTA MICKELSSON

sätt som jag var med och arbetade fram sköts ner så brutalt.

Vi var flera som konstaterade att den mest effektiva styrningen vi åstadkom i kyrkan under förra perioden var via budgeten för Kyrkostyrelsen. Utfallet var dock ganska långt från det som varit syftet.

Vi tänkte att vi genom att börja med informella gemensamma möten med de utskott som närmast har att göra med frågorna kring en strukturreform kunde börja snickra på en gemensam vägkarta, så skulle vi kunna bygga förtroende och förankring i kyrkomötet så att det inte

skulle gå som förra gången när reformen föll på slutrakan.

Tanken var också att dela upp strukturreformen i många mindre reformer som pekar åt samma håll, men som inte står och faller på att ett jättepaket går igenom.

Innan vi knappt kommit igång slog dock Kyrkostyrelsens ledning och delvis biskoparna ner på detta som något slags odemokratiskt mygel. Efter lite samtal i mindre sammanhang flyttades det hela till Kyrkostyrelsen som av allt att döma nu inte kommer att göra något alls åt saken. Vi är tillbaka där vi började för fyra år sedan. Bara att behovet för reformer är mera akut och resurserna för att genomföra dem är mindre.

»Det blev tydligare än jag trott att statistikinsamlingen missbrukas.«

Samtidigt har det varit en svår period med pandemi, stark polarisering och så lagarbetet som blockerade det mesta annat. Jag hade hoppats att vi skulle kunna komma framåt mer. Det råder ingen brist på viktiga saker att ta itu med.

4. Knappast generellt. Men det beror som sagt på att vi inte fick så mycket gjort, inte på att det inte finns saker som behöver göras.

ROLF STEFFANSSON

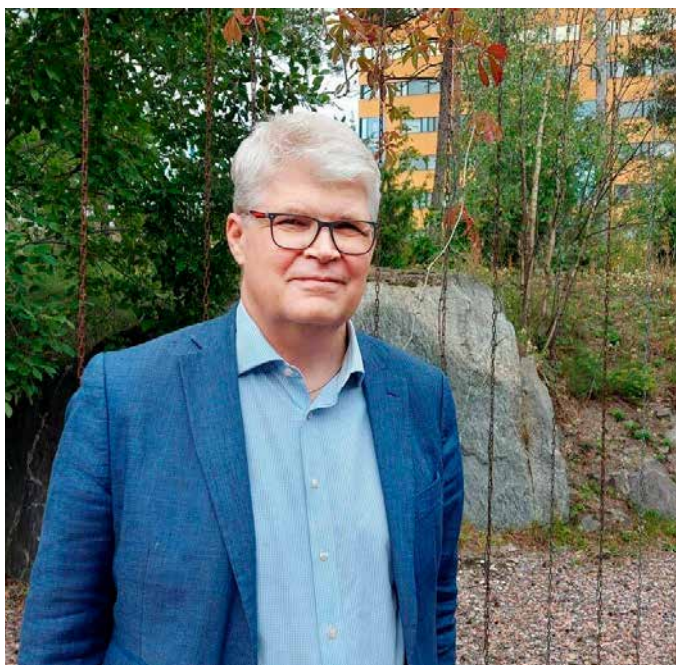
1. Vi hade listan *Tillsammans för en medmännisklig kyrka* där vi ville verka för att församlingarnas verksamhetsförutsättningar skulle förbättras, för en bättre arbetsfördelning mellan Kyrkostyrelse, domkapitel och församlingar, och för att frågan om vigsel för samkönade par skulle gå framåt.

De målsättningarna har rört sig framåt, även om det gått långsamt. Jag har själv varit medlem i ekonomiutskottet där ett av målen varit att se till att mer medel ska bli kvar i församlingarna. Diskussionerna har gällt centralfondens budget och pensionsavgifterna. Frågan om vigsel flyttades till biskopsmötet, där den fortfarande diskuteras.

2. Kodifieringen av kyrkolagen är det överlagset största beslutet. Sedan tycker jag att finansieringen av den nya översättningen av GT är en liten men viktig fråga. Diskussionen om likabehandling och jämställdhet i kyrkans arbete är viktig, liksom diskussionen om lekmännens roll i förvaltningen. Sedan har det funnits viktiga initiativ gällande evangelisation och andlighet som lett till goda diskussioner i plenum.

3. Nog på det viset att allt går väldigt långsamt. Jag tycker att vi borde utveckla en mer smidig och snabb beslutsgång i kyrkan. Vi är väldigt byråkratiska.

4. Bibelöversättningen, initiativen om evangelisation och andlighet, och väldigt konkret godkännandet av en ny officiell missionsorganisation, ELY. För församlingsanställda borde

Rolf Steffansson tycker att Borgå stift kunde bli bättre på att informera.

FOTO: PRIVAT

det fortsatta utvecklandet av Kipa märkas av.

När det gäller avståndet ser jag också det som en utmaning att kyrklig och världslig media lyfter fram vissa symbolfrågor, medan de små stegen av utveckling förblir obemärkta.

Jag tycker också att vi också borde fundera på information i Borgå stift. Det finns många som inte har en aning om vilka beslut som fattas i kyrkomötet, vilket leder till en allmänt cynisk inställning gällande det kyrkliga beslutsfattandet.

Kyrkomötet

Är kyrkans högsta beslutande organ, kyrkans "riksdag".

De besluter om riktlinjer för kyrkans lära och arbete, förvaltning och ekonomi.

Kyrkomötet består av 96 ombud och biskopar samt en representant för samerna och en för statsmakten.

Ombuden representerar församlingsmedlemmarna och utses genom indirekta val.

Nästa kyrkomötesval hålls i februari 2024.

FOTO: KYRKANS BIBLBANK/AARNE ORMIO

”Vi har en dröm och vision som är större än vi”

I tider när kyrkobyggnader blir nattklubbar eller bostäder går Betesdaförsamlingen i Ekenäs mot strömmen. Frikyrkan har köpt och renoverar den mer än 150 år gamla träbyggnaden Ekenäs seminarium.

TEXT OCH FOTO: **CHRISTA MICKELSSON**

– Vi har tagit lite i taget, rum för rum, annars får man nog magsår. Jag är också en person som inte tar stress i onödan, säger **Mikael Nylund**, ledare för kyrkprojektet Betesda Church i Ekenäs.

Huset, som inhyste lärarinneseminarier i ett sekel, byggdes år 1873. Byggnaden är cirka 1 100 kvadratmeter stor, och där har 2 500 kvinnliga folkskollärare fått sin utbildning.

I augusti i år invigdes kyrkan och stadsdirektör **Petra Theman** klippte av bandet. Alla Ekenäs andra församlingar var inbjudna, liksom också södra Finlands pingstförsamlingar.

Hur kommer det sig att ni köpte huset?

– Vår församling växte sakta med säkert ur vår gamla kyrka. Vi hade tittat på många fastigheter, men vi hade inte hittat någon lämplig lokal.

År 2019 fick den ledande pastorn **Fredrik Martin** ett intressant samtal.

– Kustregionens utbildningsfastigheter, som ägde seminariurhuset, frågade om vi var intresserade av att köpa det. De ville ha en värdig verksamhet i byggnaden. Byggnaden är väldigt känd bland många Ekenäsbor. Många har någon slags anknytning till den i Svenskfinland, säger Mikael Nylund.

Församlingen gav ett anbud på fastigheten och anbudet gick igenom. Köpesumman var 250 000 euro.

– Vi hade fått en del arv under årets lopp som vi har sparat just för den här typen av affärer. Vi kunde köpa huset med egna medel, men vi har tagit lån för renoveringen.

Intresset för renoveringen har varit stort.

– Väldigt många förbipasserande är nyfikna och intresserade.

Mycket kvar att göra än

Byggnaden är hela 1 100 kvadratmeter.

– Fast kyrksalen är klar har vi ännu mycket kvar att jobba med, till exempel den stora gymnastiksalen och många mindre rum. Vi öppnar upp rum efter rum efter hand när vi har renoverat klart.

Mikael har hållit i trådarna för projektet från början, men hela församlingen har stått bakom projektet.

Kyrksalen rymmer 200 personer. FOTO: EDWARD HOLMBERG

Betesdaförsamlingen i Ekenäs

Hör till samfundet Finlands Pingstkyrka/Suomen Helluntaikirkko.

Har ungefär 200 medlemmar.

Martin Fredrik är ledande pastor.

Ekenäs seminarium

Åren 1871–1974 verkade lärarinneutbildningen för folkskolan i Ekenäs.

Unga kvinnor från hela Svenskfinland kom för att utbilda sig till behöriga folkskollärarinnor i kommunala folkskolor.

– Ungefär 10–20 personer har jobbat med renoveringen varje vecka. Människor tycker att det är roligt att hjälpa till. Flera män från Hangö kommer och hjälper till, fast de inte ens hör till församlingen. Vi har också haft en person anställd med lönesubvention.

Församlingen har bildat en teknisk arbetsgrupp.

– Allt från ventilation, asbestsaneringar och akustikplanering skulle planeras och genomföras.

Huset är skyddat av museiverket, på insidan och utsidan.

– Det blev många kompromisser. Vi hade som

mål att ha 200 sittplatser i kyrksalen, och det fick vi igenom, exempelvis med att riva en del väggar.

Hyra in sig

Tanken har varit att utomstående aktörer ska kunna hyra in sig i byggnaden.

– Raseborgs lokala Svenska dagen-fest hölls här och Ekenäs bokkalas hade två föreläsningar här.

Hur många talkotimmar har ni satt på renoveringen?

– Oj, det är nog mycket. Om jag snabbt räknar i huvudet har vi satt ungefär 7 000 timmar på projektet.

Talkoarbete är på väg neråt. Varför ville ni göra den här stora renoveringen på frivillig basis?

– Vi har en dröm och vision som är större än oss själva och församlingen skulle inte haft råd att anlita en byggfirma för att utföra renoveringen.

»I Svenskfinland har många någon slags anknytning till seminariabyggnaden.«

Hur kommer det sig att när många församlingar och friförsamlingar krymper växer ni?

– Det är en bra fråga. Jag tror att församlingen är en varm gemenskap där man får vara sig själv och blir accepterad som man är. I församlingen finns det också väldigt många olika språk och kulturer. Vi har också barn, ungdomar, familjer, vuxna och äldre.

Vad ska ni göra med den gamla kyrkan?

– Den har vi kvar och använder den till loppisverksamhet, kafé och samlingsutrymme. Vi har också ganska många cellgrupper, som behöver träffas någonstans.

Har du någon gång blivit trött under renoveringsprocessen?

– Jo, det har jag. Men det går i vågor. Ibland tänker man att det skulle vara skönt att få hela projektet klart. Men sen tänker jag: Ett rum till orkar vi nog.

Utvärtes var Seminariehuset i ganska gott skick när församlingen köpte huset. FOTO: CHRISTA MICKELSSON

Församlingen har ett aktivt barn- och ungdomsarbete. Klubben Active, för 9-12-åringar, samlas varje fredag. FOTO: EDWARD HOLMBERG

De fungerande kakelugnarna används mest för mysfaktorn. Byggnaden är ansluten till fjärrvärmenätet. FOTO: CHRISTA MICKELSSON

Kyrkoherdens makt på agendan – igen

I början av november samlades sittande kyrkomötet till sin sista session för perioden. Kyrkans framtid och polariseringen mellan församlingarna behandlades.

TEXT: **REBECCA PETTERSSON**

Under sin sista session beslöt kyrkomötet bland annat att jämställa de ekumeniska avtal som gjorts mellan lutherska och anglikanska kyrkor i USA och Kanada genom Borgåavtalet. Det innebär att präster prästvigda inom den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland också har rätt att jobba som präster i de episkopala kyrkorna i Kanada och USA, och vice versa.

– Tidigare har man behövt göra upp skilda avtal från fall till fall. Nu sker det på basen av det här ekumeniska avtalet, säger ombudet **Rolf Steffansson**.

»Det är kanske något av en besvikelse att saken ska utredas ännu mer.«

Den långdragna diskussionen om vem som kan vara ordförande i församlings- och kyrkoråden, hur mycket makt kyrkoherdarna ska ha, har också varit på agendan. Som det ser ut i dag kan en lekman vara ordförande i församlings- och kyrkoråd, men det kräver kyrkoherdens medgivande.

– Frågan skickades vidare till Kyrkostyrelsen som ska utreda de juridiska och teologiska aspekterna. Det är något av en besvikelse att saken ska utredas ännu mer.

Ett lagpaket kring omställningsförhandlingar klubbades dock igenom och skickas vidare till riksdagen för att så småningom skrivas in i kyrkolagen.

Verksamhetsplanen, budgeten och kyrkans framtid har också stötts och blötts. Steffansson, som också varit medlem i ekonomiutskottet, konstaterar att skatteintäkterna kommer att vara på god nivå ännu i några år.

– Men redan nu ser vi en polarisering där vissa församlingar med stor utflyttning har stora ekonomiska svårigheter medan andra, större, församlingar klarar sig bra.

Kyrkostyrelsens kanslichef gav en upplysning om att man kommer göra en utredning om vilka reformer som ska göras för att förbereda församlingarna på det här.

– Kyrkan förbereder sig nog ekonomiskt på framtiden, säger Steffansson.

INTERNATIONELLA ÖGON PÅ PAKISTAN

First Step Forum och Martyrkyrkans vänner står bakom ett nyöppnat juridiskt hjälpkontor i Lahore, Pakistan. Kontoret tar sig an fall av övergrepp på kristna.

TEXT: **JOHAN SANDBERG**

– **NÄR PAKISTANSKA POLISEN** och domstolarna får veta att vi har en internationell filial i Lahore, med stort nätverk ute i världen, sätter vi press på de lokala myndigheterna och säger att vi har ögonen på er. Då kan de inte lättvindig släppa våldtäkt och mord på unga flickor medan polisen låter förövarna gå utan att ta upp fallen. Vi har redan vunnit tre fall nu, säger Patrik Abrams.

I egenskap av styrelsemedlem i Martyrkyrkans vänner, MKV, besökte han Lahore i oktober när kontoret öppnade officiellt.

Genom kontoret kan kristna söka hjälp. Det ska betjäna dem som blir utsatta för olika for-

mer av övergrepp. First Step Forum, ett nätverk av Europaparlamentariker och politiker, avlönar ett lokalt team bestående av en jurist vid högsta domstolen, en politiker, en pastor och en sekreterare. Teamet väljer fall som de driver vidare och MKV bekostar rättsprocesserna.

– Samtliga i teamet är varmt troende kristna och medvetna om vilken risk de tar genom sitt engagemang.

Ett fall som teamet nu ser på är en ung kristen man som blev systematiskt våldtagen av ett gäng på tolv män.

– Han måste sluta college och idag sitter han helt isolerad hemma. Polisen gjorde ingenting

Patrik Abrams på väg till en kyrkinvigning i Jaranwala tillsammans med lokal personal från First Step Forum. FOTO: PRIVAT

Landet, med en 97 procents muslimsk befolkning, har en ökad blasfemilag.

– En muslim som anklagar en kristen för att ha hädat profeten Muhammed behöver inget vittne. Det här gör att kristna oskyldigt blir anklagade för att ha skändat Koranen eller ha sagt något ofördelaktigt om Muhammed. Hela kristna byar har blivit nerbrända på grund av det. När drevet går finns det inget som stoppar det och då har kristna inget rättsskydd.

Systematisk attack mot kristna

Den 16 augusti gick drevet i Jaranwala, en stad med en halv miljon invånare, några timmars bilväg från Lahore. Det var en attack mot de kristna som uppmärksammades stort internationellt.

– Det var en samordnad attack då alla moskéer i stan samtidigt ropade ut en uppmaning att gå åt de kristna för att de hädat Koranen. De kristna släppte allt på en gång, rusade ur stan och gömde sig i fält med två meter höga sockerrör.

Mobben plundrade kyrkorna, slängde ut kyrkbänkarna och bröt sönder korsen. Därefter började man plundra de kristnas hem.

– Det var systematiskt och genomtänkt. De kom in med bandtraktorer, kranbilar för att riva ner korsen från kyrkorna och lastbilar för att plundra. De tömde hemmen på möbler, teven, kylanläggningar, luftkonditionering, kylskåp, datorer och alla värdesaker. Polisen stod bara att tittade på.

Man räknar med att upp till 7 000 människor deltog i förstörelsen och plundringen. 26 kyrkor och över hundra hem förstördes. Mobben gick också åt de kristna kyrkogårdarna. Gravar skändades och alla gravstenar med kors krossades.

»Där är kyrkorna fortfarande fyllda och de vibrerar av liv.«

– De kristna är skyddslösa. Till och med de döda får betala priset. Alla kyrkor får sig. Kristna skolor får sig.

Under besöket i Pakistan stiftade Patrik Abrams också bekantskap med förödelsen i Jaranwala. Han rörde sig i ett sällskap bestående av MKV:s kontaktperson, en reporter från BBC och en chaufför.

– Jag kom dit den 6 oktober och jag kände av den kyliga atmosfären i staden. Det var smala gränder och många ögon som följde med oss. Så fort vi stannade där kristna ville visa sina förstörda hem samlades mycket folk. Jag upplevde det som ganska otäckt, för man visste inte vem som var där, säger han.

Under intervjun visar han mig ett videoklipp där han står i ett av hemmen. I klippet säger han:

”Här är jag i ett av de hus som blev nedbrända. Den broder som står här – han är en av dem – pappan till en av tre familjer som bodde i det här huset. Här luktar fortfarande bränt efter vad som hände här den 16 augusti. Allt är sot, väggarna är sotiga, alla grejer är totalförstörda i det här huset. Det var en fruktansvärd brand i ett av sovrummen och där har taket ramlat in. Att möta de här människorna som går igenom det här lidandet är oerhört berörande och jag hoppas vi kan vara med från Finland, från alla olika platser, att göra vad vi kan för att hjälpa de utsatta kristna här i Pakistan. Det jag ser här idag är fruktansvärt.”

Det enda han kunde säga offren var att upp-

Ett förstört hem i Jaranwala. FOTO: PRIVAT

lysa dem om att miljoner kristna över hela världen ber för dem.

– Ni är inte ensamma. Vi tänker på er, vill hjälpa er och berätta vad som har hänt.

Att händelsen i stort passerade den internationella nyhetströskeln bidrog till att guvernören besökte Jaranwala tre dagar efter förstörelsen och lovade bygga upp kyrkorna igen. De lokala poliserna i Jaranwala blev avstängda och imamer fängslade.

Kyrkorna uppbyggda, inte hemmen

Sju veckor senare såg Patrik Abrams inga nedbrända kyrkor, bara sotiga väggar. Det mesta var övermålat och korsen var uppsatta på nytt. Men hemmen var inte uppbyggda.

– När pakistanska myndigheter konfronteras med att de kan inte skydda sin egen befolkning börjar det hända. Men jag vet inte om det bara är ett spel för gallerierna. Vi får se om det blir några rätttegångar.

Han säger att de kristna i Pakistan lever i en apokalyptisk tid.

– Skriften säger att i den yttersta tiden blir tiden svår. Som kristna får vi fundera om vi skulle vara beredda att gå igenom det här för vår tro? Vi kan inte skapa ett västerländskt evangelium där det inte finns några svårigheter. Samtidigt håller vi på att tjafsa om allt möjligt i våra tomma kyrkor. Där är kyrkorna fortfarande fyllda och de vibrerar av liv.

Vad som utlöste mobben fick Patrik Abrams inget svar på under besöket.

– Det är svårt att veta vad som gör att allt sker just nu. Men man kan vara säker på att den jihadistiska ideologin ligger bakom. Den islamistiska fronten är det största hotet mot världens befolkning och fred idag. Samma ideologi är bakom Hamas, Hizbollah och IS. På något sätt är det koordinerat, systematiskt och genomtänkt. Jag tror att Hamas planerat angreppet mot Israel länge och slog till på alla fronter samtidigt, medan Israel slets av interna stridigheter. Jag uppfattar inget direkt samband med Koranbränningarna i Sverige. Men de späder på hat och är definitivt bränsle för jihadisterna att angripa västvärlden.

Kristna i Pakistan som varit i kontakt med Kyrkpressen säger att förstörelsen i Jaranwala utlöstes av en muslim som hämnades på en kristen genom att anklaga honom för blasfemi och publicera namn, bild och telefonnummer. I så fall är det inte första gången blasfemilagarna utnyttjas för något så simpelt som personlig hämnd.

– Ett fall som vårt team i Lahore nu ska försöka ta sig an är en ung drygt 20-årig man som fängslades efter att han uttryckt sin känslor och tagit de kristna i försvar efter dådet i Jaranwala. Sju eller åtta polisbilar körde in på gården och tog grabben, säger Abrams.

eftersom förövarna var kopplade till ett lokalt nätverk av ligister och deras föräldrar har rätt höga positioner i samhället.

Trots att sodomi är förbjudet enligt sharia-lagarna lades fallet ner.

– När någon reser ärenden i domstol och folk blir dömda leder det till att man tappat ansiktet, och i den muslimska världen är det viktigt att inte göra det. Därför är det väldigt viktigt att myndigheterna vet att de har internationella ögon på sig. Vi ser hur de hanterar frågor som strider mot deras egen lagstiftning, mot internationell rätt och mot mänskliga rättigheter. Då kan de inte längre sticka huvudet i sanden.

Hon gick

För Mari Koli blev utmattningen och den påföljande pilgrimsvandringen den livsförändring hon behövde.

När hon var fem år hittade **Mari Koli** sin pappa död. Det är egentligen där berättelsen om krig, en utbränd vd och att vandra sig frisk börjar. – Jag hörde en röst som sa: Du måste gå till Santiago de Compostela.

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVALDS**

Historien om hur Mari Koli vandrade nästan 800 kilometer och hittade sig själv börjar med ett krig.

– Processen som ledde till att jag sa upp mig från tjänsten som vd för Schildts & Söderströms började med kriget i Ukraina, säger hon.

När Mari Koli var fem år tog hennes pappa, rektor vid Tammerfors universitet och Manerheimkorsets riddare, sitt liv. Det var en offentlig död, och den var ett resultat av ett krigstrauma. Det var Mari som hittade hans kropp.

– Jag minns inget av det. Jag har frågat mina systrar hur han dog, men varje gång jag får höra det glömmer jag det följande natt. En gång skrev jag ner det på en lapp, men när jag vaknade följande dag var lappen borta.

När Ukrainakriget bröt ut började hon nysta upp sitt förflutna, sitt eget och släktens trauma.

– Varje gång jag såg Ukrainas flagga började jag gråta innan jag ens hann registrera vad som hänt. Jag följde med nyheterna på jobbet och måste gå på toa för att gråta, för en vd kan ju inte sitta där i tårar.

När hon funderade på det insåg hon att hon egentligen inte grät över sin pappa, utan över det trauma som kriget inneburit för finländare och som bärs vidare, generation efter generation.

– Det var ju inte något man fick prata om, varken kriget eller pappas död. Den sorg jag fylldes av när Ukrainakriget bröt ut var insikten om att när kriget förhoppningsvis är över är ändå ingenting över.

”Var det faktiskt så hemskt?”

Mari Kolis mamma talade aldrig om orsakerna bakom pappans död. En enda scen har Mari Koli hört: När den första *Okänd soldat*-filmen kom till biograferna gick hennes föräldrar och såg filmen. Efteråt vände sig hennes mamma till pappan och sa: ”Oliko se tosiaan noin hirveätä?” (Var det verkligen så hemskt?) Pappan svarade: ”Tyttö kulta, se oli niin paljon kama-lampaa.” (Min kära flicka, det var så mycket mer fruktansvärt.)

– Några månader efter att kriget brutit ut gjorde jag en arbetsresa till Stockholm. När jag träffade mina svenska, högutbildade, underbara förläggarkolleger var det så frapperande hur olika vi såg på det. Vi satt och åt middag och jag lyssnade på deras naiva sätt att tala om krig. Det blev så konkret för mig vad vi bär på som nation.

Nu efteråt inser hon att kriget bara var en av sakerna som puffade henne över en kant som hon stått och vinglat vid ganska länge.

– Jag hade varit allvarligt utbränd i många år, men jag förstod det inte. Jag har alltid varit en Pollyanna också när det varit jobbigt. När man sitter på en offentlig post där man blir utsatt för mycket press och kritik är efter

Ute på vägen med den kära regnrocken.

FOTO: PRIVAT

Medpilgrimerna blev viktiga under den långa vandringen. FOTO: PRIVAT

år kommer väggen emot någonstans.

Hon har fått frågan ”hur känns det att vara utbränd?” men hon känner att den är felställd.

– Ingenting känns. Ingenting väcker glädje eller ömhet och värme. Jag hade ingen ångest, men jag var så slut. Under pilgrimsvandringen insåg jag att jag burit andra under hela mitt liv. Jag har aldrig varit så självisk som när jag gjorde den vandringen. Det var en stark känsla att lyssna på sig själv. Jag hade så länge varit chef och mamma och släkting, och jag kom alltid sist i mina egna prioriteringar.

”Du måste gå till Santiago de Compostela”

Hon sa upp sig i februari i år, och hon började gå bara för att ha någon struktur i sitt liv. Hennes man jobbade i Bryssel, barnen var utflugna, hon hade inget jobb och var allvarligt utbränd.

– Jag fattade att om jag inte hålls i rörelse så slutar det riktigt illa.

Efter tre veckor av långa promenader hörde hon en röst.

– När folk vandrar *caminon* (väg eller led på spanska) frågar de varandra, väldigt öppet: Varför är du här? Och jag var inte den enda som berättade att jag hört en röst.

Rösten var väldigt tydlig, och den lät som om den kommit från någon som gick bredvid henne. Den sa: ”Du måste gå till Santiago de Compostela.”

– Det var fem kilometer hem, så det tog en stund innan jag kunde googla det. Att vandra till Santiago de Compostela hade verkligen inte funnits på min bucket list, och jag brukar inte ha andliga upplevelser. Jag hör inte ens till kyrkan. Men det var jätteskönt att någon hade bestämt vad jag skulle göra.

Så hon började träna. Hon förlängde sina promenader. Hon testade skor och bestämde sig för att vandra i ett par barfotaskor som passade hennes krångliga fötter. När hon på sommaren gick en promenad på 22 kilometer kände hon att hon kunde ha gått längre än så.

– Vintern och våren var ganska grå. Men på sommaren började jag se ljusglimtar. Jag kramade träd och undrade vad det är med skogen som är så lugnande.

Hon har två tydliga minnen av sin pappa. I det ena går hon med sin pappa i skogen, han håller henne i handen och de följer en stig. I det andra sitter han i en gungstol och mumlar.

Han hade allvarliga sömnsvårigheter och var alltid trött, man fick inte störa honom, man skulle vara tyst.

När Mari Koli periodvis bor i Bryssel med sin man söker hon sig till den enorma bokskog som finns där.

– Den är så gammal att den överlevt istiden. Det fanns ett varmare ställe just där, som gjorde att skogen klarade sig. När temperaturen började stiga spred den sig och blev större och större. Tredje dagen i Spanien promenerade jag i en bokskog som kanske en gång var en del av den jätteskog som någon gång täckte en stor del av Europa.

»Jag har frågat mina systrar hur han dog, men varje gång jag får höra det glömmer jag det följande natt.«

Rörelsen läkte mina sår

Under sommaren räknade hon ner dagarna tills hennes vandring skulle börja, men den kändes fortfarande överklig. Hennes *camino* började i Saint-Jean-Pied-de-Port i Frankrike den 13 september.

– Jag gick in i kyrkan där och började omedelbart gråta. Det var en stark upplevelse fast jag inte har någon tro eller tillit till den kristna traditionen. Där har ju pilgrimerna sedan medeltiden välsignats inför pilgrimsfärden. Det var en gudstjänst och jag förstod inget av språket. Men det var någonting som hände när jag gick in i den där spartanska, urgamla kyrkan.

När hennes vandring sedan började blev hennes liv allt tydligare för henne.

– Jag såg mitt liv, hela mitt vuxenliv och mitt yrkesliv, från ett avstånd. Det är något märkligt med att gå i många timmar i rörelsen uppstår en stillhet. Där börjat helandet. Jag fick en sådan ro i rörelsen att den läkte mina sår. Men fysiskt var det väldigt slitsamt, kroppen värkte en stor del av tiden.

Hon har tänkt på att ett av den moderna människans dilemman är att det finns så många alternativ. Vi måste hela tiden fatta beslut.

Forts. på följande sida. ►

Mari Koli skulle rekommendera en pilgrimsvandring som bästa medicin för alla utmattade chefer och andra arbetstagare.

– Det var så enkelt när jag vandrade: det enda jag tänkte på var hur långt jag ska gå, vad jag ska äta, var jag ska få vatten och var jag ska sova. Min huvuduppgift var att gå.

Hon hade inte heller insett hur viktigt det lilla hon hade med sig skulle bli för henne.

– Ryggsäcken blir ... nästan som en nalle för ett barn. Min man hade gett mig en regnrock som också höll vind, och jag älskade den. Jag älskar den fortfarande! De få grejer du har med dig får en nästan magisk dimension.

Vi har alla – eller åtminstone de flesta av oss – en inre dialog som pågår hela tiden. Den inre rösten kritiserar och ålтар och funderar på det som varit och oroar sig för framtiden.

– Den rösten tystnade helt på *caminon*. Det hade aldrig hänt förr. Jag började gå på morgonen och det kändes underbart, jag kände en sådan tacksamhet över att kroppen återhämtat sig. Jag är 58 år. Jag har aldrig hatat min kropp, men inte har jag varit tacksam över den heller.

Hon gick i snitt 25 kilometer per dag. De svala, tidiga morgnarna var härliga, sedan ökade plågan och den sista kilometern var tung. Hon hade bokat de flesta övernattningar i förväg för att kunna sova för sig själv, eftersom hon var så utmattad.

– När jag gör om det tänker jag inte göra likadant, utan övernatta mer i härbärgen för pilgrimer. Det finns exempelvis kloster där pilgrimer får laga mat och äta tillsammans med nunnorna.

I ryggsäcken genom Spanien

Dagbok ”fungerande som mitt minne”.

Två t-tröjor och en långärmad tröja. Shorts och en kjol.

2 x underkläder. Regnrocken som blev viktig.

Schampo, tvål, hudkräm, tandkräm och -borste.

Raid (mot lus), first aid kit, värkmedicin, sovlukanpåse, spork (gaffel och sked i ett).

Pilgrimspasset som man får stämplat i längs vägen. En guidebok att studera för att säkert hållas på rätt rutt.

En Kindle där Mari kunde läsa böcker efter dagens långa vandring.

En banan, en flaska vatten. ”Min mage klarade bara av banan eller ett kokt ägg på morgonen.”

»Hon såg mig i ögonen och jag genomströmmades av medkänsla och kärlek.«

Kan du beskriva din emotionella resa?

– Jag var euforisk. Jag gick omkring och kände mig rörd hela tiden. Jag hade tränat länge och plötsligt var jag där och där fanns bara andra pilgrimer. Tredje veckan gick jag in i en kyrka för att jag hörde så vacker musik.

Där stod en liten nunna som fick ställa sig på tårna för att välsigna Mari Koli.

– Hon såg mig i ögonen och fast hon talade spanska var det som om jag förstod vad hon sa. En medpilgrim översatte och jag förstod att hon välsignade mig och min vandring och min släkt och mina vänner hemma i Finland, hon önskade mig Guds beskydd. Hon såg mig i ögo-

nen och jag genomströmmades av medkänsla och kärlek.

Och givetvis hittade hon – som andra som vandrat till Santiago de Compostela – sin egen pilgrimsfamilj. De möttes de flesta dagar även om de vandrade för sig själva, och den sista sträckan fram till Santiago gick de tillsammans. Hon var framme den 17 oktober, fick den sista stämpeln i sitt pilgrimspass och ett diplom.

Caminon har en högsta punkt, utmärkt av ett järnkors. Där har pilgrimer sedan urminnes tider lagt ner stenar som de tagit med sig hemifrån. Stenen symboliserar de bördor de burit.

– För mig var det en jättestark upplevelse. Att gå från ett jobb och en bransch som jag älskade var ju som en skilsmässa.

– Det var helt nödvändigt att göra den här vandringen, helt livsomvälvande. Jag har tillfrisknat. Jag har hittat min egen röst igen: den hälsosamt själviska rösten, kreativiteten. Jag lämnade vd-Mari där vid järnkorset.

Första gången hon hade smink på sig efter vandringen var vid Sveriges ambassads mottagning i samband med Helsingfors bokmässan i höst. Hon skickade en bild på gamla vd-Mari i sina mingelkläder till sin caminofamilj. Nu vill hon skriva en bok om att gå, om att vandra.

– Kanske folk förväntade sig att jag skulle bli vd på något annat företag, men i stället började jag gå. Jag gick, och sedan började jag gå. Jag tror att det är många som drömmer om att göra samma sak.

Texterna som hjälper en stå ut

SEDAN MIN mamma gick bort i somras har jag läst ganska mycket om döden. Det råder ingen direkt brist på texter på temat – kanske är det mesta faktiskt redan sagt om döden. Därför tänker jag inte dikta några egna djupsinnigheter utan dela med mig av tre korta citat som jag råkat fastna för:

”DÖDEN TAR ingen rast (...) Den finns där, överallt, hela tiden. Ingen tänker riktigt på den, för annars skulle man bli galen. Den är som en hund som hela tiden springer slalom mellan våra ben, men vars närvaro vi inte lägger märke till förrän den dag vi blir bitna. Eller, än värre: om den biter någon närstående”, skriver Valérie Perrin i boken *Färskt vatten till blommorna*.

När min mamma dog gick min katastrof-känsla i taket. Varje samtal är ett dödsbud, varje försening en storolycka. Jag vet att jag överreagerar och försöker verkligen lugna

ner själen, men det är svårt när alla mätare visar katastrof. Jag kan inte låta bli att tänka på döden fast jag verkligen inte vill tänka på döden. Men jag gillar bilden av döden som en hund (åtminstone är det trevligare än liemannen). Jag låter den springa, jag vet att den är där, men kanske är den inte så farlig trots allt.

”NÄR DU är ensam och sorgsen till sinnes. Sök upp våra vänner. Skratta åt allt som vi brukade göra. Känn saknaden, men låt mig gå”, skriver Christina Rossetti (red. övers.).

Mitt föräldrahem, min mammas hem, är upp och ner. Jag har plockat och röjt hela hösten. I natt drömde jag att hon skulle komma hem från sjukhuset och jag tänkte, i drömmen, oj nej – vad ska hon säga om röran där hemma?! Men hon finns inte kvar, inte heller hennes starka åsikter om det mesta finns kvar. Dem får jag släppa. Jag behöver

»Har du berättat för dina nära och kära att du tycker om dem – också i dag?«

inte tänka på vad hon hade tyckt om det ena eller det andra. Jag minns, jag kan glädjas över minnen, men jag får släppa henne. Hon går nog också själv hellre vidare till någon bättre fest än blir kvar här och hänger över mig. Vi får minnas, men låta varandra gå.

”SAKNADEN ÄR alla ’jag älskar dig’ som blev osagda.” (Okänd)

Allt är kanske sagt om döden, och allt om att leva i nuet. Men har du berättat för dina nära och kära att du tycker om dem – också i dag? Vi kommunicerade inte särskilt bra med min mamma. Det ledde till ganska stora svårigheter i det skedet när man borde ha kunnat tala öppet om sjukdom och död. Och det sörjer jag nu i efterhand. Det är inte bara kärlek som inte fick de rätta orden utan också mycket annat blev osagt eftersom det inte hörde till att tala om svåra saker i vår hemkultur. Om något mot förmodan var svårt så fanns det alltid en snabb lösning på det. Det löser sig, och skärp dig, och nu talar vi inte mer om det. Och det är en egen sorg i sig. För nu är det för sent att tala mer om någonting alls.

Nina Österholm jobbar med information i Helsingfors församlingar.

JAG HAMNADE PÅ ...

Under vinjetten ”Jag hamnade på” hamnar vi på överraskande ställen, antingen fysiskt eller mentalt.

Jakt efter en adventsljusstake

I min familjs senaste flytt kom vår adventsljusstake bort. Jag köpte en nygammal ljusstake på loppis för 50 cent. Den är ganska ful, men den är vår. Kom ihåg: Det är billigt att vänta på julen.

Christa Mickelsson

TORSTEN SANDELL

En dag av befrielse

KAN MAN gå till kyrkan på domsöndagen? Det känns ju så motbjudande att höra om domen på den yttersta dagen. Bibeltextern talar om människor som stiger upp ur sina gravar och ställs inför Jesus som nu är domare. De som gjort gott blir välkomnade till Guds rike men de som gjort ont utelämnas åt den eld som tillretts för djävulen.

Jesu ord gör oss ängsliga. Har jag gjort tillräckligt för andra människor?

Det känns också förvirrande. Handlar då allt om våra gärningar, om vad vi har gjort eller inte gjort under våra liv? Ingen är ju perfekt, ingen kan helt och hållet följa Guds tio bud. Om allt beror på våra gärningar, kan då någon överhuvudtaget bli frälst? Och hur var det då med förlåtelsen, nåden och att få Guds rike som en gåva?

GÄRNINGARNA RÄKNAS, säger bibeltextern. Men vems gärningar? Bara Jesus själv kunde fylla lagens alla krav, bara hans gärningar var fullkomliga. Det är befriande att få tro att Jesus fullgjorde det som vi borde men inte kunde. Vi får räkna hans gärningar oss till godo. Vi får tro att hans gärningar räknas som våra gärningar. Då vårt liv bedöms får vi frimodigt säga: Herre, se inte på mina egna gärningar, utan se på Jesu gärningar, dem som han gjort för mig. Det kallar vi rättfärdiggörelse.

»Ännu är det inte för sent, ännu är det nådens tid. Domedagen är en befrielsens dag.«

HÄR KOMMER nåden in i bilden. Den människa som tror på Jesu gärningar blir frikänd av nåd och välkomnad till hans rike. Den som tror på Jesu offerdöd är förlåten genom honom.

Men den människa som avvisar Jesus tar inte emot hans erbjudande om förlåtelse. I stället kommer domaren att bara bedöma den människans egna gärningar.

Klarar jag av en sådan granskning av mitt eget liv? Kanske finns det andra som möjligen klarat det ännu sämre än jag, men hjälper det mig?

Domsöndagen påminner oss om att be om förlåtelse av domaren som dömt i vårt ställe. Ännu är det inte för sent, ännu är det nådens tid. Domedagen är en befrielsens dag.

Torsten Sandell är bibellärare och koranforskare.

Hans dröm är att förlåtelsen ska bli en verklighet för många.

Hans tips: Gör fred med ditt förflutna.

SÖNDAG 26.11.2023, Domsöndagen

Söndagen ger kyrkoåret puls. Varje söndag har ett namn och ett tema som återkommer i bibeltexterna. Den här sidan berättar vad de närmsta två söndagarna handlar om i våra kyrkor.

Den här söndagen

är kyrkoårets sista söndag. *Domsöndagen* eller *Kristi konungavälldes söndag* handlar om att Kristus vid tidens slut kommer "i sin härlighet tillsammans med alla sina änglar" och sätter sig "på härlighetens tron". Gud kommer oss nära och ställer oss inför sitt ansikte. Människan är ansvarig för vad hon gör och vad hon underlåter att göra. Temat för söndagen är **Kristus, Herre över allting**.

Helgens texter

FÖRSTA LÄSNINGEN

Mal. 4:1–2

ANDRA LÄSNINGEN

1 Kor. 15:22–28 eller
Hebr. 12:18–25

EVANGELIUM

Matt. 25:31–46

"Sannerligen, vad ni inte har gjort för någon av dessa minsta, det har ni inte heller gjort för mig."

Läs mera i
Matt. 25:31–46.

Psalmförslag

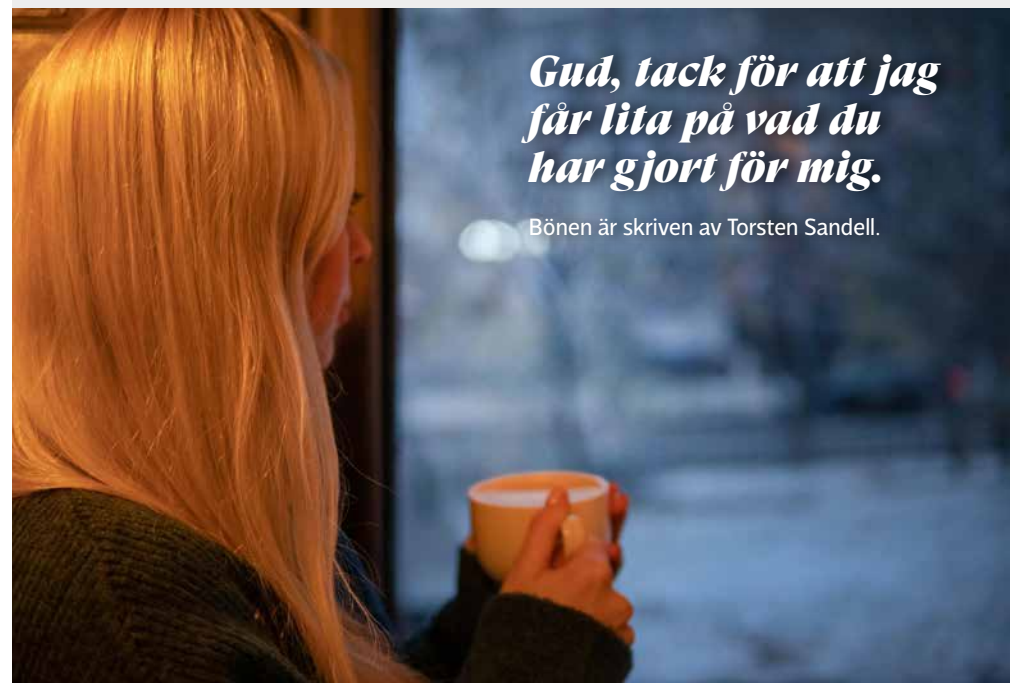
826

858

143

489

Psalmerna är valda av
Dag-Ulrik Almqvist.

Gud, tack för att jag får lita på vad du har gjort för mig.

Bönen är skriven av Torsten Sandell.

SÖNDAG 3.12.2023, Första söndagen i advent

Nästa söndag

handlar om hur Jesus rider in i Jerusalem. Jesus kom inte till Jerusalem som en jordisk härskare, utan han kom ödmjuk, ridande på en åsna. Med hosianna-rop hälsar vi Jesus som vår Konung och gläder oss åt att han har kommit för att förena oss till gemenskap med varandra och med Gud. Temat för söndagen är **Din konung kommer i ödmjukhet**.

Helgens texter

FÖRSTA LÄSNINGEN

Jes. 49:8–10

ANDRA LÄSNINGEN

Upp. 3:20–22

EVANGELIUM

Luk. 19:28–40

"Välsignad är han som kommer, konungen, i Herrens namn. Fred i himlen och ära i höjden."

Läs mera i Luk. 19:28–40.

Psalmförslag

4:1–3

1

835

2

Psalmerna är valda av
Dag-Ulrik Almqvist.

Saknar du någon församling? Du hittar de övriga på kyrkpressen.fi

Advent snart här!

Vid första advent börjar nedräkningen till julen. Det betyder olika saker för olika människor: att få sjunga Hosiana i kyrkan, att hänga en julkrans på dörren, att ta fram den kära gamla adventsljusstaken – eller kanske fixa en ny? Advent är glädje och ribban ska vara låg. Lyssna på julmusik, drick lite glögg, tänd ett ljus och vila i en förväntan som du aldrig blir för gammal för.

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO

HÖGMÄSSOR

Esbo domkyrka sö 26.11 kl. 12.15: Högmässa med välsignelse av nya nattvards- och lägerassistenter. Ilmoni, Brunell, Malmgren.

Esbo domkyrka sö 3.12 kl. 12.15: Hosiana-högmässa på första advent. Sironen, Jäntti, Häggblom, Brunell, Malmgren, Leppänen, Körerna EsVoces och Novena medverkar. Glögg och pepparkaka vid klockstapeln efter högmässan.

Esbo domkyrka on 6.12 kl. 10: Tvåspråkig gudstjänst på självständighetsdagen. Ari Kunnamo, Ilmoni, Malmgren, Häggblom. Kransnedläggning vid hjältgravarna efter gudstjänsten. Kyrkkaffe i Församlingsgården.

Esbo domkyrka to 7.12 kl. 19.30: firar vi högtidlig julmorgon i förtid när YLE bandar in julottan. Du är hjärtligt välkommen till inspelningen. Var på plats senast kl. 19.15 i kyrkan. Jäntti och Ani Iivanainen samt kammarkören Novena, Häggblom, Leppänen, Malmgren, Brunell och orkester medverkar.

Var med och skapa julstämning: som förmedlas runtom i Finland. Du är hjärtligt välkommen som deltagare och publik när YLE spelar in de vackraste julsångerna i Esbo domkyrka lö 9.12 kl.18. Var på plats senast kl. 17.45. Inspelningen sänds under julhelgen i teve & radio.

Familjeklubbar för föräldrar och småbarn: Vi träffas på följande platser kl. 9.30–11.30: Sång och lek i Sökö kapell varje ti. Esbo domkyrkas församlingsgård varje on. Mattby kapell Imse Vimse varje to. Köklax kapell varje fr. Obs! Ingen familjeklubb 6.12.

Familjekvällen Himplaskoj: varje ti kl. 16.30–18.30 i Församlingsgården, Kyrkstranden 2. Rytm, bibliska berättelser

och sång. För hela familjen med barn 0–9 år. Mellanmål, andakt, ljusständning.

Babydans: varje to kl. 13–14 i Församlingsgården. För föräldrar med bebisar 0–9 mån. Bärsele/sjal med.

Barnens musikdag: lö 2.12 kl. 10 och kl. 11 i Olars kyrka. För 0–7-åringar tillsammans med förälder / mor- och farförälder / fadder.

Familjer på äventyr i Esboviken: – en tvåspråkig motionsklubb för barnfamiljer. Tema: Tomtegymnastik utomhus, julgröt och –sänger, –lekar inomhus lö 16.12 kl. 10, Ladusveds kapell, Svedjegården 5.

Unga: Må 27.11 och 4.12 kl. 17 Sode ungdomskväll; chill, ta det lugnt, spela spel, träffa kompisar och församlingens anställda. Sökövägen 13.

Diakonin stöder och hjälper: Julglädje till församlingens seniorer – donera kaffe / te, socker, pepparkakor, julservetter. Opaketerade gåvor kan lämnas in senast 11.12 till vaktmästeriet kl. 9–15, Kyrkogatan 10. Kontakt: diakon Ani 050 597 3313, ani.iivanainen@evl.fi. Ta kontakt med diakonerna; Nina 050 432 4323, nina.wallenius@evl.fi, Ani 050 597 3313, ani.iivanainen@evl.fi, Taina 040 547 1856, taina.sandberg@evl.fi samt WhatsApp eller elektronisk tidsbokning: asiointi.espoon-seurakunnat.fi. Mer info esboförsamling-ar.fi/stod-och-hjalp/samtalshjalp.

Esbo svenska församlings kansli på Kyrkogatan 10: Vi betjänar per telefon må–to kl. 9–12 och e-post. Fre stängt. Kansliet är öppet för besök enligt överenskommelse.

Bokning av dop, vigsel och jordfästning: Bokningstjänster, 09 8050 2601, varuspalvelut.espool@evl.fi. Begravnings-tjänster, 09 8050 2200, hautatoimisto.espool@evl.fi. Beställning av ämbetsbetyg och släktutredningar: bestallambetsbevis.fi eller 09 8050 2600 må–ti kl. 9–15, on–to 9–12, fre stängt.

Hindersprövning, medlemsregister: Esbo regioncentralregister, 09 8050 2600 må–ti kl. 9–15 och on–to kl. 9–12, fre stängt eller keskusrekisteri.espool@evl.fi

GRANKULLA

Sö 26.11 kl. 12: Högmässa, Jona Granlund, Heli Peitsalo. Kaffe i nedre brasrummet. Sanna Jensen informerar om närstående-vård. Sanna Jensen är verksamhetskoordinator på Esbo och Grankulla Närståendevårdare och Vänner rf.

Ti 28.11 kl. 9.30–12: Familjelyktan i Sebastos, Daniela Hildén, Heli Peitsalo.

Kl. 9.30–10.30: Diakonimottagning och brötdutdelning i kyrkans aula.

Kl. 15: Glad idag – tvåspråkig mentalvårdsgrupp i Sebastos, Carola Wikström.

Kl. 18: Graziakören i kyrksalen, Heli Peitsalo.

On 29.11 kl. 14: Kyrkosyfoöreningen i övre brasrummet.

To 30.11 kl. 10–11: Lovsångs- och förbönsgupp i övre brasrummet, Catherine Granlund, Carola Wikström.

Kl. 18–20: Bibelstudium i övre brasrummet ur ett Mellanöstern-perspektiv enligt Al Massira-konceptet. Torsten Sandell, Catherine Granlund.

To 30.11 kl. 9 och 10.15: Jultablå för alla åldrar i kyrkan. Medverkande: Pensionärer från Grankulla svenska pensionärsförening, kören GSP–klang, Daniela Hildén, Ulrik Sandell och Barbro Smeds.

Fr 1.12 kl. 9 och 10.15: Jultablå för alla åldrar i kyrkan. Medverkande: Pensionärer från Grankulla svenska pensionärsförening, kören GSP–klang, Daniela Hildén, Ulrik Sandell och Barbro Smeds.

Lö 2.12 kl. 11–13: Adventsbasar till förmån för diakoni och mission i Grankulla kyrka. Handarbeten, julpynt, bakverk – salt och sött, lotteri mm. I caféet serveras julgröt och kaffe. Arr. Grankulla svenska kyrkoförening och Grankulla svenska församling.

Första söndagen i advent 3.12 kl. 12: Högmässa, Ulrik Sandell, Heli Peitsalo, Barbro Smeds. Graziakören medverkar. Festkaffe i övre salen.

Ti 5.12 kl. 9.30–12: Familjelyktan i Sebastos, Daniela Hildén, Heli Peitsalo.

Kl. 9.30–10.30: Diakonimottagning och brötdutdelning i kyrkans aula.

Kl.13.00: Sångstund för pensionärer i nedre salen, Barbro Smeds.

Kl. 13.30: Tisdagsträffen i övre salen. Catherine Granlund, Carola Wikström, Barbro Smeds.

Kl. 15: Glad idag – tvåspråkig mentaltvårdsgrupp i Sebastos, Carola Wikström.

Kl. 18: Graziakören i kyrksalen, Heli Peitsalo.

On 6.12 kl. 10: Självständighetsdagens tvåspråkiga gudstjänst, Ulrik Sandell, Kati Pitkänen, Kari Kuula, Barbro Smeds. Manskören GSP–Klang medverkar. Efteråt uppvaktning vid hjältgravarna.

To 7.12 kl. 10–11: Lovsångs- och förbönsgupp i övre brasrummet, Catherine Granlund, Carola Wikström.

Kl. 18–20: Bibelstudium i övre brasrummet ur ett Mellanöstern-perspektiv enligt Al Massira-konceptet. Torsten Sandell, Catherine Granlund.

Närmare information om församlingens evenemang och öppethållningstider: www.grankullaforssamling.fi

KYRKSLÄTT

Sö 26.11 kl. 12: Mässa med konfirmation i S:t Mikael's kyrka

To 30.11 kl. 18: De Vackraste Julsånger på Bergåsa, Porkalavägen 1074, 02480 Kyrkslätt

Lö 2.12: Julen inleds i Kirsikka

Sö 3.12 kl. 12: Mässa i S:t Mikael's kyrka, första advent. Välkommen och sjunga Hosiana tillsammans med andra. Kyrkglögg och pepparkaka efteråt.

Sö 3.12 kl. 16: De Vackraste Julsånger på Solåsa, Estbyvägen 217, 02480 Kyrkslätt

Må 4.12 kl. 18.30: De Vackraste Julsånger på Bygdebo, Volsvägen 688, 02550 Evtskog

Ons 6.12 kl. 11.30: Kransnedläggning vid hjältgravarna på Självständighetsdagen, tvåspråkig gudstjänst i kyrkan kl. 12. Program och kaffeservering i kommunhuset kl. 13

Fre 8.12 kl. 18: De Vackraste Julsånger på Runhälla, Medvastvägen 6, 02420 Kyrkslätt

Tisdagar: Matutdelning på diakonikansliet, boka tid på förhand via Diakonihjälpen 050-4784227.

Noggrannare information finns på hemsidan: www.kyrkslattsforssamlingar.fi tel. 040 350 8213

TAMMERFORS

Sön. 26.11 kl. 11 Gudstjänst: i Svenska Hemmet. Predikant Staffan Snellman, Laestadianernas Fridsföreningars Förbund. Janne Heikkilä, Paula Sirén.

Tis. 28.11 kl. 10–11.45 Familjelyktan: i Svenska Hemmet. Anmälningar till barnledare Piu Heinämäki, 040 804 8587.

Tis. 28.11 kl. 12.30–15.30 Tisdagsklubben: för eleverna i årskurs 3, Mäntykatu 6.

Ons. 29.11 kl. 13 Onsdagskaffe: i Svenska Hemmet. Inför advent.

Sön. 3.12 kl. 12 Televiserad adventsgudstjänst: i Viinikka kyrka, 1a advent. Janne Heikkilä, Kim Rantala, Paula Sirén, Kristina Strand–Ketonen, Julia Hansson & elever från svenska samskolan i Tammerfors, Heli Seppälä, oboe och sångkvartetten Camena.

Tis. 5.12 kl. 10–11.45 Familjelyktan: i Svenska Hemmet. Anmälningar till barnledare Piu Heinämäki, 040 804 8587.
Tis. 5.12 kl. 12.30–15.15 Tisdagsklubben: för eleverna i årskurs 3, Mäntykätkatu 6.
Ons. 6.12 kl. 11 Självständighetsdagens gudstjänst: i Gamla kyrkan. Janne Heikkilä, Anna Arola. Stråkkvartett från Tamperen Kamarimusiikkiseuras orkester.

VANDA

FRE 24.11 kl.10–11 Musiklek: i Dickursby kyrka.
FRE 24.11 kl.18–21 Pizzakväll för unga vuxna: i Johannes församling, Högbergsgatan 10. Anmäl dig till diakon Viivi Suonto + 358 504075165
LÖ 25.11 kl. 13–16 Träff för väntande föräldrar: i Dickursby kyrka. Tema: Föda utan rädsla – en metod för en trygghet och stärkande förlösningssupplevelse.
SÖ 26.11 kl.10 Högmässa: i Helsing kyrka S:t Lars. Anu Paavola, Anders Ekberg.
TI 28.11 kl.9.30–11 Familjecafé: i Martinristi, Mårtensdalsst.7.
TI 28.11 kl. 11–12.30 Träffpunkt: i Martinristi. Lätt lunch serveras.
TI 28.11 kl. 11.30–14 Tisdagsgruppen
ONS 29.11 kl. 12–14 ViAnda kören: övar på Helsingård, Konungsv. 2
ONS 29.11 kl.18–19. Sångstund för alla: i Dickursby kyrka.
ONS 29.11 kl.18–20. Ungdomskväll: i Dickursby kyrka. Ungdomarnas julfest med De vackraste julsångerna.
TO 30.11 kl. 13 Sottungsby-Håkansböle pensionärskrets: i Håkansböle kyrka.
TO 30.11 kl. 17.00–19.00 Vivandi-kören: övar på Bygård.
FRE 1.12 kl. 10–11 Musiklek: i Dickursby kyrka.
FRE 1.12 kl.14 Hosianna! Veckomässa: i Folkhälsanhuset. Adventskaffe efteråt. Anu Paavola, Anders Ekberg. Vallmov.28.
SÖ 3.12 kl.10. Hosianna! Högmässa: i Helsing kyrka S:t Lars. Kristian Willis, Anders Ekberg och Emmi Savolainen, trumpet. Julpyssel och glögg i Bagarstugan efter mässan kl.11–13.
TI 5.12 kl.9.30–11 Familjecafé: i Martinristi.
ONS 6.12 kl.10 Tvåspråkig gudstjänst på självständighetsdagen: i Helsing kyrka S:t Lars. Efter gudstjänsten uppvaktning vid hjältegravarna vid Helsing kyrka, vid hjältegravstenen i Rödstrand kl. 12 och vid minnesmärket i Sandkulla kl. 12.30. Kristian Willis, Tuomas Antola, Anders Ekberg.
TO 7.12 kl. 17.00–19.00 Vivandi-kören: övar på Bygård.

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES GUDSTJÄNSTER

Söndag 26.11, högmässa: kl 10 i S:t Jacobs kyrka.
Söndag 26.11, högmässa: kl 12 i Johanneskyrkan. Sångensemblen Schola Sancti Ioannis medverkar.
Tisdag 28.11, middagsbön: kl 12 i Johanneskyrkan.
Tisdag 28.11, Tomas-mässan: kl 18 i Johanneskyrkan.
Onsdag 29.11, middagsbön: kl 12 i Johanneskyrkan.
Onsdag 29.11, veckomässa: kl 18 i Johanneskyrkan.
Första söndagen i advent 3.12, sammanlyst högmässa: kl 12 i Johanneskyrkan. Församlingens körer och Chorus Sanctæ Cecilie medverkar. Efteråt adventskaffe där vi avtackar kantor Sixten Enlund. Start för skriban. Kyrkbuss till Johanneskyrkan från Folkhälsanhuset/Mannerheimvägen 97, start kl 11.15, retur kl: 15.
Tisdag 5.12, middagsbön: kl 12 i Johanneskyrkan.
Onsdag 6.12, veckomässa: kl 18 i Johanneskyrkan. Efteråt skålar vi för Finland.
GEMENSKAP
Kaffe på stan: i S:t Jacobs kyrka måndag 27.11 kl 14–16. Vi bjuder på samvaro, kaffe och kaka. Varmt välkommen! Ingen anmälan behövs. Adress: Kvarnbergsbrinken 1.
Träffpunkt: tisdag 28.11 kl 14–15.30 i Högbergssalen. Dagens gäst: Torsten Sandell, Koranforskare.
Bibel, tro och tvivel: måndag 4.12 kl:18.00/Hörnan. Dagens gäst Dag-Ulrik Almqvist, Psalmer i Advent.
Diakoniträff: torsdag 7.12 kl.12–13.30 i S:t Jacobs kyrka. Dagens gäster: Mette Strauss, verksamhetsledare i KRAN rf och Kim Standertskjöld-Nordenstam, utbildad erfarenhetsexpert.
Brunchträff för män i arbetslivet: lördagen den 9.12 kl. 10–11.30 i Hörnan, med Mats Almqvist. Stick dig in på en kopp kaffe och lite småprat!
MUSIK
Lunchmusik: tisdagar kl 12 i Gamla kyrkan. 28.11 spelar Dag-Ulrik Almqvist.
FÖR FAMILJER OCH BARN:
Fritids i Hörnan: för barn i klasserna 3 till 6, tisdagar och fredagar kl 13–16. Högbergsgatan 10. Fritidsledare Martina och

Daniela: 050 436 8108.
Fritids i S:t Jacobs kyrka: för barn i klasserna 3 till 6, måndagar, tisdagar och torsdagar kl 13–16. Kvarnbergsbrinken 1. Fritidsledare Nanne och Oscar: 050 477 8828.
Familjecafé i Hörnan: måndagar kl 9.30–11.30 och torsdagar kl 9.30–11.30.
Familjecafé i Kääntöpaikka, Arabiastrandens invånarhus: tisdagar kl 10–11.
Familjecafé i S:t Jacobs kyrka: fredagar kl 9.30–11.30.
Musiklek: udda veckor måndagar kl 10 i Hörnan, tisdagar kl 10 i Kääntöpaikka, fredagar kl 10 i S:t Jacobs kyrka.
Babyrytmik: udda veckor torsdagar kl 10 i Hörnan.
Johannes barnkör: Övar både i S:t Jacobs kyrka på Drumsö, torsdagar kl. 15–15.45, och i Hörnan på Högbergsgatan 10, fredagar kl.14.30–15.15. Kontakt: eva.henricson@evl.fi, 050 380 0842. Obs! Inga körövningar vecka 46.
UNGDOMAR
Programkväll: 30.11 kl 18–20.30 i Hörnan.
Instagram: johannesungdom
Mera info om församlingens verksamhet finns på vår hemsida: helsingforsforsamlingar.fi/johannes.
Följ oss på instagram och fb: @johannesforsamling.

MATTEUS

Mässor: Varje söndag kl. 10 i Matteuskyrkan. 3.12 första adventsmässa med Juho Kankare som liturg och Patricia Högnabba som predikant. 10.12 andra adventsmässa med Helene Liljeström som liturg. 17.12 tredje adventsmässa med Patricia Högnabba som liturg.
Kvällsmässa 26.11 kl. 18: Talare är Christa Mickelsson. Kvällste efter kvällsmässan. Obs! Ingen mässa kl. 10 den 26.11.
MU-mässa: (Matteus Ungdom): Onsdagar kl. 17:30 + kyrkfika. Alla är välkomna, oberoende av ålder!
Molnet: Ett tillfälle för bön tors 23.11 kl.17.30 i Brasrummet. OBS tiden! Tillsammans delar vi det som vi är tacksamma för och det som tynger oss. Kontakt Mia Westerling 045 341 8441. Gemensam middag från kl. 17 framåt, pris 5€/person. Varmt välkommen att delta i gemenskapen kring matbordet, bönestunden eller båda. Vi träffas igen i januari.
BARN, UNGDOM OCH FAMILJ
Matteuslördag: Lördag 25.11 kl. 10–13 Gemenskap, servering och roligt för alla åldrar! Pyssel för både barn och vuxna. Välkommen!
Musiklek med familjecafé: Tisdagar. Klapp & klang kl. 10 (för 1–4-åringar) och Gung & sjung kl. 11 (för 0–1-åringar) i Matteuskyrkan. Mera info: daniela.stromsholm@evl.fi, 050–5967769. Årets sista musiklek 28.11!
TWEENTISDAG FÖR ÅK 3–7: Tisdagar kl. 14–17 i Matteuskyrkan. Mellanmål, pingis, tv-spel, pyssel m.m. Popkör kl. 15:30–16:15. Mera info: catarina.barlund-palm@evl.fi, tfn 050–380 3936. Årets sista Tveentisdag 28.11!
Öppet hus för ungdomar: onsdagar från kl. 15. MU-mässa kl. 17:30. Följ oss på IG @matteusungdom för mer info om hjälpledarutbildningar, läger, resor och anmälningar.
Matteus barnkör och pysselklubben: i skolorna på Matteus församlings område, på eftistid. Mera info om pyssel av Catarina och gällande kören av Daniela. Årets sista pysselklubb/barnkör 30.11!

Julvandringar: Hela veckan 4–8.12! Gå julens väg genom tiden ända till Betlehem. Öppna julvandringar 5.12 17:30–19 och på julbasaren 6.12 kl. 10:30, varje halvtimme. Dagis och skolor dagtid, kon-takta Catarina Barlund-Palm, catarina.barlund-palm@evl.fi
MUSIK
Lucia i Matteuskyrkan: Lucia besöker Matteuskyrkan den 13.12 kl. 18. Glögg och lussebullar serveras efteråt.
Matteus kyrkokör: sjunger de gamla klassiska kyrkomusikverken och även nyare musik från vår egen tid. Tisdagar kl. 18.30 i Matteuskyrkan. Körledare: kantor Niels Burgmann, niels.burgmann@evl.fi, (09) 2340 7326.
Vår Ton: är kören för dig som aldrig vågat sjunga i kör men ändå skulle vilja försöka. Visor, kanon och schlager onsdagar mellan 15.30–16.30 tillsammans med kantor Niels Burgmann: 050–566 9418 eller niels.burgmann@evl.fi.
Popkören: riktar sig till barn i årskurserna 4–7 och övar tisdagar i Matteuskyrkan. Tisdagar kl. 15.30–16.15. Årets sista popkör 30.11!
Matteus barnkör: startar i skolorna på Matteus församlings område, på eftistid. Körledare: Daniela Strömsholm, daniela.stromsholm@evl.fi, 050–5967769. Årets sista barnkör 30.11!
Matteus VOICE: Vill du stå på scen, men vågar kanske inte stå ensam? Eller har du inte tid att binda dig hela terminen? Då är Matteus VOICE kören för dig! Övningar torsdagarna 30.11 och 14.12.2023, konsert 16.12.2023. Kontakt: Daniela Strömsholm, daniela.stromsholm@evl.fi, 050–5967769. Välkommen också på middag för 5€/pers fr.o.m. kl. 17. Nya sångare välkomna i alla körer!
GEMENSKAP
Stickklubben: Torsdag 30.11 kl. 11–13, träffas jämna veckor i Matteuskyrkans utrymmen. Kontakt: Carita Riitakorpi 050–380 3986.
Bokklubben Bokmalarna: Bokmalarna läser och samtalar utgående från Ove Wikströms ”Det Bländande Mörkret”, var tredje måndag kl. 14–15.30 i Matteussalen. Höstens datum: 27.11 och 18.12. Mera info från kansliet.
Vinnor mitt i livet: Måndag 27.11 kl. 18 i Matteuskyrkan. Kom som du är och dela tankar om livet just nu. Kontakt: Stina Hjelt 050 300 5911
Samling för män: Fredag 15.12 kl. 18. Tuomas Anttila, lärare i religion talar kring rubriken ”Märklig mission”.
De Vackraste Julsångerna i Matteus: Vi sjunger tillsammans! Barnens Vackraste Julsånger och lillajulsfest i Matteuskyrkan lördag 2.12 kl. 12. De Vackraste Julsångerna med Kyrkokören i Botby Gårds kapell lördag 9.12 kl. 18. De Vackraste Julsångerna med Matteus VOICE i Matteuskyrkan lördag 16.12 kl. 18.
Waste&Feast i Matteuskyrkan: Ät en bit mat för 3€/6€ och lär känna nya människor vid samtalsbordet. Maten lagas på överbliven mat från mataffärer. Må-to kl. 11–13.
Följ oss på Facebook och Instagram: för våra senaste uppdateringarna samt bilder och gemenskap i vardagen @matteusforsamling.
Evenemang och info hittas på vår webbsida: www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus
Behöver du hjälp eller stöd? Du kan alltid kontakta församlingens anställda och diakoniarbetarna om du

TAMMERFORS

Adventsgudstjänst

Televiserad adventsgudstjänst söndag 3.12 kl. 12: i Viinikka kyrka, 1:a advent. Medverkar gör Janne Heikkilä, Kim Rantala, Paula Sirén, Kristina Strand-Ketonen, Julia Hansson och elever från svenska samskolan i Tammerfors, Heli Seppälä, oboe och sångkvartetten Camena.

behöver hjälp eller stöd i vardagen eller bara någon att tala med. Kontakta diakoniarbetare Carita Riitakorpi 050-380 3986.

PETRUS

Varmt välkommen på gudstjänst!

Söndagens högmässa: Kl. 10 Munksnäs kyrka, söndagsskola. Kl. 12 Äggelby gamla kyrka. 26.11 Koivula. Kyrkkaffe efter mässorna.

Puls-gudstjänst: kl. 15.30 i Petruskyrkan. Puls är en avslappnad söndagsgudstjänst med undervisning, gemenskap och lovsång. CoolKids för barnen. Kaffe efteråt. **Petrusmessa med lillajulsfest:** 3.12 kl. 15.30 i Petruskyrkan. Välkommen med och inleda advent med att sjunga Hosiana tillsammans med hela församlingen! Julfest med gröt efter gudstjänsten. Eget program för barnen. Inga övriga gudstjänster denna söndag.

Självständighetsdagen gudstjänst 6.12: kl. 14 i Petruskyrkan. Thylin. Kom med och fira självständighetsdag med gudstjänst. Kaffe och tårter efteråt.

BARNFAMILJER

Följ Petrus Kidz-gruppen på facebook för aktuell info!

Musikleik: kl. 10 på torsdagar i Södra Haga. Välkommen med i vårt glada gäng! Musikleiken är speciellt för dig med barn 0-5år. Vi sjunger och leker tillsammans, och umgås efteråt en stund. Kontakta Anne Koivula för mer info: anne.koivula@evl.fi

EVENEMANG

Fredagscafé i Petruskyrkan: Fredagscafé är en gemenskap för alla åldrar att mötas kring en kopp kaffe efter veckan! Kl. 17-19 varje fredag. Kom ensam, med familj eller med vänner.

Vägen genom Israel-kväll: 24.11 kl. 19 i Petruskyrkan. Elisabeth Stubb har vandrat den dryga tusen kilometer långa Israelleden. Vandringen har blivit en bok: "Öken, snö och vatten - Vägen genom Israel" (Fontana Media). Kom med på en skildring av Vägen genom Israel kryddad med bibliska och historiska tillbakablickar på landet och dess folk. Boken finns till salu under Fredagscafé (kl. 17-19).

Dagscafé: 5.12 kl. 13 i Petruskyrkan. Välkommen på en eftermiddag med kaffe och gemenskap. Sista gången för hösten 2023. Vi ses i Petruskyrkan, Skogsbäcksvägen 15. Mer info av diakonissan Tua Sandell, Tel 0503442711

ANDAKT OCH BÖN

Du kan alltid skicka in dina böneämnen: till pray.petrus@evl.fi, per post: Petrus församling, Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

Förbön och Tack: Ti 28.11 kl. 19. Tvåspråkig förbönsgudstjänst i Munksnäs kyrka. Ulf Emeleus, Bengt Lassus. Mathias Sandell. Barnpassning ordnas. Lovsångsgruppen övar kl. 18, välkommen med och sjunga. Kören medverkar under förbönsgudstjänsten. Förbönstelefonen öppen må kl. 14.30-16.30, ons kl. 18-20, 09-23407171. Du kan även sända böneämnen per e-post eller post till kontaktuppgifterna ovan. Varannan tisdag fram till 12.12.

Kyrkan öppen för bön: Petruskyrkan öppen för enskild bön varje tisdag kl. 8-9, 15.8-19.12. Välkommen och stilla dig.

Rotad i Ordet: 4.12 kl. 18 i Petruskyrkan. Kom med på en resa djupare i Bibeln och hitta en tro som håller. Talare: Henrik Perret.

MUSIK

De vackraste julsånger: 2.12 kl. 17 i Äggelby gamla kyrka. Vi sjunger in adventstiden med att samlas kring några av de vackraste julsångerna som någonsin skrivits! Elin Bergdal, sång. Mathias Sandell, orgel/piano. Glögg och pepparkakor. I samarbete med Svensk förening i Äggelby.

Petrus Vokalensemble: För dig som kan-ske sjungit i kör tidigare, eller vill lära dig att sjunga flerstämmigt. Varannan to kl. 18 i Äggelby gamla kyrka. Mathias Sandell. mathias.sandell@evl.fi

Kingdom Singers: En ekumenisk lovsångskör som leds av Fiona Chow. Repertoar på finska, engelska och svenska. Petruskyrkan. fionatchow@gmail.com

Lovsångsgruppen: Varannan tisdag kl. 18. Medverkar under Förbön och Tack kvällarna i Munksnäs kyrka.

RASEBORGS PROSTERI

EKENÄSNEJDENS SVENSKA

GUDSTJÄNSTER I VÅRA KYRKOR

Högmässa sö 26.11 kl. 10: i Ekenäs.

Högmässa sö 3.12, Första advent

Kom med och sjung Hosiana!

- kl. 10: i Ekenäs kyrka. Kantor Inkeri Aittola välsignas till ordinarie tjänst, kyrkokören medv. Kyrkkaffe efteråt i förs. hem.

- kl. 10: i Tenala kyrka, kyrkokören medv.

- kl. 13: i Bromarvs kyrka

- kl. 13: i Snappertuna kyrka

On 6.12 Självständighetsdagen

Uppvaktning och andakt:

- kl. 9: på Ekenäs nya begr.plats

- kl. 10: vid Tenala kyrka

- kl. 11: vid Bromarvs kyrka.

- kl. 12: gudstjänst i Snappertuna, upp-vaktning vid hjältegravnen efteråt.

KONSERT

"O Helga natt" ti 5.12 kl. 19: i Ekenäs kyrka. Erik-André Hvidsten, gästartisten Kalle Moraeus, Thomas Enroth, piano. Biljetter: 32,50€. Netticket i Luckorna i Motel Marine

De vackraste julsångerna to 7.12 kl. 18: i Ekenäs kyrka med Trixstar & Showstar. Anpassat för personer med olika slag av funktionsvariation. Fritt inträde.

"Ur vinterns mörker" lö 9.12 kl. 17: i Ekenäs kyrka med Girls'n Qvinns. Fritt inträde, program 20€.

Info: www.ekenasnejdensforsamling.fi

INGÅ

Fre 24.11:

- kl.13.00 **Öppen guidning:** Ingå kyrka. Biskop Bo-Göran Åstrand är närvarande. Guide: Erkki Päivärinta.

- kl.15.30 **Öppen guidning:** Degerby kyrka. Biskop Bo-Göran Åstrand är närvarande. Guide: Per-Olof Korander.

Lö 25.11:

- kl.11.00-14.00 **Öppet hus & miniloppiset öppet:** Strandvägen 11. Lindell, Kakko.

- kl. 15.30-16.00 **Biskop Bo Göran Åstrand medverkar vid "Ljus inte våld" -kampanjen:** utanför S-market tillsammans med Kvinnoförbundet i Ingå.

- kl. 16.00 **Israelisk dansövning:** Församlingshemmet. Unnérus. Biskop Bo-Göran Åstrand är närvarande.

Sö 26.11:

- kl. 10.00 **Tvåspråkig festmessa:** Ingå kyrka. Biskop Bo-Göran Åstrand, predikan, Tom Sjöblom, liturg, Anders Storbacka, kantor, Marianne Gustafs-

son Burgmann, kördirigent, körerna Ingå kyrkokör och Gaudete samt en instrumentalgrupp. Efter mässan kyrkkaffe samt visitationsstämma på församlingshemmet, alla församlingens medlemmar är kallade till visitations-stämman.

Må 27.11:

- kl. 13.15-15.15 **Pysselklubb för barn i lågstadieålder:** Församlingshemmet. Nylund, Sköld-Qvarnström.

- kl. 18.00-20.00 **Måndagsöppet med pannkaka:** Ungdomshuset. Ahlfors.

- kl. 18.30 **Bibelgrupp:** Prästgården. Hellsten.

Ti 28.11:

- kl. 10.00-12.00 **Familjecafé:** Församlingshemmets nedre våning. Nylund, Sköld-Qvarnström.

- kl.10.00-15.00 **Öppet hus & miniloppiset öppet:** Strandvägen 11. Lindell, Kakko.

- kl. 15.00-17.00 **Stick- och virkcafé:** Strandvägen 11. Vi sticker och virkar till förmån för missionen, nya medlemmar välkomna med! Lindell, Kakko.

Ons 29.11:

- kl. 10.00-12.00 **Gör en egen julhimmel:** Strandvägen 11. Aune Marttila visar hur man gör. Materialkostnad 4 €. Lindell, Kakko.

- kl. 13.00-16.30 **After school:** Församlingshemmets nedre våning. Tvåspråkig fritidsklubb för skolbarn i årskurs 1-6. Fri samvaro, pyssel, lek, möjlighet att göra läxor. Nylund, Sköld-Qvarnström

To 30.11:

- kl.10.00-15.00 **Öppet hus & miniloppiset öppet:** Strandvägen 11. Lindell, Kakko.

- kl. 11.30-13.00 **Matservering (4 €/person):** Församlingshemmet. Sköld-Qvarnström.

- kl. 18.00 **Bönegruppen (tvåspråkig):** Strandvägen 11. Tanja Kakko.

Fre 1.12:

- kl. 9.15 **De svenska skolornas julkirka:** Ingå kyrka. Hellsten, Gustafsson Burgmann, Ahlfors, Nylund, Sköld-Qvarnström.

Fre 1.12:

- kl. 18.00 **Israelisk dansövning:** Församlingshemmet. Unnérus.

Lö 2.12:

- kl.11.00-13.00 **Lillajul med öppet hus:** Strandvägen 11. Glögg & jultårter 2 €, lillajulslosteri - lotter 2 €, alla lotter vinner. Mete för familjens minsta. Miniloppiset öppet. Lindell, Kakko

- kl. 18.00 **Körernas adventskonsert:** Ingå kyrka. Julgransljusen tänds på kyrkans parkering varefter konserten börjar. Ingå Egnahemsförening bjuder på glögg, pepparkakor och karameller på parkeringen kl 17.30-18.30.

Sö 3.12:

- kl. 10.00 **Adventsmässa:** Ingå kyrka. Hellsten, Gustafsson Burgmann, kyrkokören medverkar.

Må 4.12:

- kl. 13.15-15.15 **Einsteinklubb för barn i lågstadieålder:** Församlingshemmet. Nylund, Sköld-Qvarnström.

Ti 5.12:

- kl. 9.00-11.00 **Brunch:** Strandvägen 11. Vuxna 3 €, barn under 7 år gratis. I samarbete med Inkoon martat. Lindell, Kakko.

- kl.10.00-15.00 **Öppet hus & miniloppiset öppet:** Strandvägen 11. Lindell, Kakko.

- kl. 10.00-12.00 **Familjecafé:** Församlingshemmets nedre våning. Nylund, Sköld-Qvarnström.

Ons 6.12:

- kl.14.00 **Självständighetsdagens tvåspråkiga gudstjänst:** Ingå kyrka. Hellsten, Gustafsson Burgmann.

To 7.12:

- kl. 9.15 **Barnens julkirka:** Ingå kyrka. Hellsten, Nylund, Sköld-Qvarnström, Gustafsson Burgmann.

- kl.10.00-15.00 **Öppet hus & miniloppiset öppet:** Strandvägen 11. Lindell, Kakko.

- kl. 18.00 **Kyrkofullmäktige sammanträder:** Församlingshemmet.

- kl. 18.00 **Bönegruppen (tvåspråkig):** Strandvägen 11. Tanja Kakko.

Lö 9.12:

- kl.13.00-15.00 **Hela familjens julpyssel:** Församlingshemmet. Anmälningar: tel 050 501 1755/Noora (txt eller whatsapp).

Biskopsvisitation utföres i församlingen 24-26.11.2023, för mera information:

www.ingaforsamling.fi.

KARIS-POJO

VALPROVEN INFÖR KYRKOHERDEVALET

T.f. familjerådgivaren Yvonne Terlinden förrättar högmässan söndag 26.11 kl. 10 i Karis kyrka och kl. 12 i Pojo kyrka.

Samtal med kyrkoherdekandidaterna: ti 28.11 kl. 18 i Karis församlingshem och to 30.11 kl. 18 i Pojo församlingshem.

Kyrkoherdevalet i Karis-Pojo svenska församling hålls sö 10.12 kl. 11-20: i Karis församlingshem. Förhandsröstningen hålls 4-8.12 i Pojo, Svartå och Fokus i Karis, se närmare information på webbplatsen: www.karis-pojoforsamling.fi

Övrigt program

Må 27.11 kl. 14.30 Bibelgruppen: i Karis församlingshem.

Ti 28.11 kl. 18.30 Allsångskväll med Stora fröjden: i Pojo församlingshem. Servering till förmån för insamlingen Gemensamt Ansvar.

To 30.11 kl. 19 Stillhetens bön: i Karis kyrka.

Fr 1.12 kl. 10.30 Baby-knattekyrka: i Karis kyrka. Därefter går vi till Stora prästgården på lunch. Ingen avgift och ingen förhandsanmälan krävs.

Första advent sö 3.12

-kl. 10 **högmässa:** i Karis kyrka.

-kl. 12 **högmässa:** i Pojo kyrka.

-kl. 16 **högmässa:** i Svartå kyrka.

On 6.12 Självständighetsdagen kl. 10.30 Tvåspråkig gudstjänst: i S:t Olofs kapell.

Uppvaktning vid hjältegravarna:

kl. 9.30 i Pojo, kl. 11.45 i Karis och kl. 12.30 i Svartå.

ESBO STIFT

LOJO

3.12 kl. 13 Första advents högmässa:

i Lojo S:t Lars kyrka. Efter högmässan grötfest i Åsvalla. Kyrktaxi.

6.12 kl. 11 Självständighetsdagens tvåspråkiga gudstjänst: i Virkby kyrka. Kransnedläggning vid hjältegravarna. Kyrkkaffe, kyrktaxi.

TUSBY

Högmässa 3.12. kl 13: i Tusby kyrka.

Första söndagen i advent. Pastor Satu Mäkinen, kantor Riina Haapaniemi med Klemetskog Kyrkosångare. Kyrkkaffe.

De vackraste julsångerna 6.12. kl 15: i Solbacken, Klemetskogintie 9, Tusby. Klemetskog kyrkosångare med Riina Haapaniemi. Risgrynsgröt och glögg. Varmt välkomna!

I väntan på jul

– För mig behövs både mys och mening, annars blir det inte jul, säger Maria Sundblom Lindberg, som i år skrivit texterna till adventskalendern som kommer med KP till församlingsmedlemmarna i Helsingfors, Esbo, Vanda, Grankulla och Borgå.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

NYLAND I år var det prästen, terapeuten och frilansjournalisten **Maria Sundblom Lindberg** som fick det nästan omöjliga uppdraget att skriva en kort kalendertext för varje dag.

– Det är verkligen utmanande att med några ord försöka säga någonting vettigt som inte samtidigt är klyschigt.

Hon gillar ett andligt språk som är folkligt och intellektuellt samtidigt. Men det sekulära språket måste kombineras med storord och svårord som nåd, synd och salighet.

– Moderna människor förstår dem kanske inte. Men om det religiösa språket försvinner finns det en dimension vi inte har ett språk för.

Hon gillar tanken om att adventskalendern kan öppna en lucka till något som känns bra varje dag.

– Jag är allergisk mot julens hastighet men jag älskar möjligheten till glädje.

Den perfekta julen finns inte

En jultyngd som väller över oss varje år är perfektionismen. Man behöver bara köpa en glasig jultidning för att sänkas ner i en hopplöshet över allt man kunde göra men inte orkar.

– Jag vill vara tydlig med att den perfekta julen inte existerar. Jul är också negativa känslor och intressekonflikter. Ju mer realistisk förväntan du har, desto mindre besviken blir du.

Men det finns också så mycket som är bra.

– Det finns en möjlighet till godhet, samhörighet och mys. Jag vill lyfta det svåra med julen, men också det barnsliga och glittriga.

Ambivalens och ytterligheter

När hon fick uppdraget att skriva kalendertexterna visste hon vad hon inte ville: skriva hurtiga texter om julen.

– För mig är julen inte bara samhörighet och helighet utan även många tillkortakommanden och sorg, och jag tror inte att jag är ensam om den upplevelsen. Samtidigt ger julen också många tillfällen till glädje, och dem håller jag i så knogarna vitnar.

Julen är både vila och stress, ensamhet och gemenskap. Den är ytterligheter som yta och djup, mys och mening.

– Allt det ville jag få in på 24 luckor. Men 60 tecken är 60 tecken och det är sjukt svårt att skriva kort och smart, kul och djupt samtidigt.

Däremot är det inte svårt att hitta teman att skriva om.

– Sårbarhet, änglar, ensamhet, glädje, samhörighet, mod ...

»Jag vill lyfta det svåra med julen, men också det barnsliga och glittriga.«

Så här ser den adventskalender läsaren får mellan Kyrkpressen ut i år. ILLUSTRATION: SARI PELHO

Maria Sundblom Lindberg har skrivit kalendertexterna. FOTO: PRIVAT

Om hon fick välja bort något med julen skulle det vara stressen över julklapparna.

Hur ser den bästa julen ut för dig?

– För mig är den bästa julen att få vara tillsammans med alla mina barn – att de skulle må bra och att vi skulle ha det bra. Den friden. Allt annat är bara bonus.

Om adventskalendern

Alla illustrationer är av Sari Pelho.

Församlingarnas julkalender delas ut som en gåva till alla medlemskretsar i Helsingfors svenska församlingar, i Esbo, Vanda, Grankulla och Borgå.

Om du inte fått hem kalendern eller ifall den blivit skadad på vägen, är det också möjligt att hämta en kalender själv från pastorskanslierna i Helsingfors eller från församlingarnas hus (så långt som lagren räcker).

Ge respons på kalendern:

helsingforsforsamlingar.fi/jul

De lokala sidorna i Borgå, Sibbo och Vanda utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Rebecca Pettersson, rebecca.pettersson@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6788. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

I väntan på jul

– För mig behövs både mys och mening, annars blir det inte jul, säger Maria Sundblom Lindberg, som i år skrivit texterna till adventskalendern som kommer med KP till församlingsmedlemmarna i Helsingfors, Esbo, Vanda, Grankulla och Borgå.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

NYLAND I år var det prästen, terapeuten och frilansjournalisten **Maria Sundblom Lindberg** som fick det nästan omöjliga uppdraget att skriva en kort kalendertext för varje dag.

– Det är verkligen utmanande att med några ord försöka säga någonting vettigt som inte samtidigt är klyschigt.

Hon gillar ett andligt språk som är folkligt och intellektuellt samtidigt. Men det sekulära språket måste kombineras med storord och svårord som nåd, synd och salighet.

– Moderna människor förstår dem kanske inte. Men om det religiösa språket försvinner finns det en dimension vi inte har ett språk för.

Hon gillar tanken om att adventskalendern kan öppna en lucka till något som känns bra varje dag.

– Jag är allergisk mot julens hastighet men jag älskar möjligheten till glädje.

Den perfekta julen finns inte

En jultyngd som väller över oss varje år är perfektionismen. Man behöver bara köpa en glasig jultidning för att sänkas ner i en hopplöshet över allt man kunde göra men inte orkar.

– Jag vill vara tydlig med att den perfekta julen inte existerar. Jul är också negativa känslor och intressekonflikter. Ju mer realistisk förväntan du har, desto mindre besviken blir du.

Men det finns också så mycket som är bra.

– Det finns en möjlighet till godhet, samhörighet och mys. Jag vill lyfta det svåra med julen, men också det barnsliga och glittriga.

Ambivalens och ytterligheter

När hon fick uppdraget att skriva kalendertexterna visste hon vad hon inte ville: skriva hurtiga texter om julen.

– För mig är julen inte bara samhörighet och helighet utan även många tillkortakommanden och sorg, och jag tror inte att jag är ensam om den upplevelsen. Samtidigt ger julen också många tillfällen till glädje, och dem håller jag i så knogarna vitnar.

Julen är både vila och stress, ensamhet och gemenskap. Den är ytterligheter som yta och djup, mys och mening.

»Jag vill lyfta det svåra med julen, men också det barnsliga och glittriga.«

Så här ser den adventskalender läsaren får mellan Kyrkpressen ut i år. ILLUSTRATION: SARI PELHO

Maria Sundblom Lindberg har skrivit kalendertexterna.
FOTO: PRIVAT

– Allt det ville jag få in på 24 luckor. Men 60 tecken är 60 tecken och det är sjukt svårt att skriva kort och smart, kul och djupt samtidigt.

Däremot är det inte svårt att hitta teman att skriva om.

– Sårbarhet, änglar, ensamhet, glädje, samhörighet, mod ...

Om hon fick välja bort något med julen skulle det vara stressen över julkalapparna.

Hur ser den bästa julen ut för dig?

– För mig är den bästa julen att få vara tillsammans med alla mina barn – att de skulle må bra och att vi skulle ha det bra. Den friden. Allt annat är bara bonus.

Om adventskalendern

Alla illustrationer är av Sari Pelho.

Församlingarnas julkalender delas ut som en gåva till alla medlemshushåll i Helsingfors svenska församlingar, i Esbo, Vanda, Grankulla och Borgå.

Om du inte fått hem kalendern eller ifall den blivit skadad på vägen, är det också möjligt att hämta en kalender själv från pastorskanslierna i Helsingfors eller från församlingarnas hus (så långt som lagren räcker).

Ge respons på kalendern:
helsingforsforsamlingar.fi/jul

DOMPROSTERIET

BORGÅ

HÖGMÄSSOR OCH GUDSTJÄNSTER

Sö 26.11 kl. 10 Gudstjänst Kullo bykyrka: Apostolidou, Tollander

Sö 26.11 kl. 12.15 Högmässa i Domkyrkan: Lundgren, Apostolidou, Söderström, Marit Björkbackas gudstjänstgrupp

To 30.11 kl. 18 Mässa i Taizéstil i Domkyrkan: Serell

Sö 3.12 kl. 12.15 Högmässa i Domkyrkan: skrivtolkad, Smeds, Serell, Söderström, Tollander, Domkyrkokören, Diskanten, Cornicines Borgoenses, Denice Sjöströms gudstjänstgrupp. Barnens kyrkstund med Anita Ström-fors i Lilla kyrkan under predikan, barnlägret deltar i mässan

On 6.12 kl. 11 Tvåspråkig gudstjänst i Domkyrkan på självständighetsdagen: Lundgren, Sihvo, Söderström, Tollander, Gaudeamuskören. Uppvaktning vid Hjaltegrarna efter gudstjänsten, Lundgren, Söderström

DE VACKRASTE JULSÅNGERNA

Fr 24.11 kl. 18.30 Pelling: S:t Olofs kapell, Laura Serell, Mikael Helenelund

Ti 28.11 kl. 18 Vessö: Svenskborg, Mats Lindgård, Camilla Wiksten-Rönnebacka

To 30.11 kl. 18 Emsalö kapell: Marina Smeds, Östersundom sångkör, Fiona Chow

On 6.12 kl. 13 Andersböle: Högbäck, Martin Fagerudd, Reidar Tollander

To 7.12 kl. 18 Svartbäck-Spjutsunds skärgårdskyrka: tvåspråkigt, Andreas Lundgren, Eric-Olof Söderström

VUXNA

Må 27.11 kl. 10 Mission och motion: samling vid ån.

Må 27.11 kl. 13 Sjömansmissionskretsen: Café, Lundag. 5

On 29.11. kl. 13 Maria kretsen: Café

To 30.11. kl. 14 Kråkökretsen: Sjötorp

Må 4.12 kl. 14 Kaffeandakt: Lilla salen

Ti 5.12 kl. 10.30 Tanträff: Café, Lundag. 5

SIBBO

Mer info om vår verksamhet hittas på www.sibbosvenskaforssamling.fi.

Lö 25.11 kl. 18 Församlingkväll: Kyrkoby församlingshem. Kvällens tema är advent.

Sö 26.11 kl. 12 Högmässa: Sibbo kyrka.

Sö 26.11 kl. 15 Babykyrka: Sibbo kyrka.

Må 27.11 kl. 14 Kyrkoby missionskrets: Kyrkoby församlingshem.

Må 27.11 kl. 18 Virkborg: Söderkulla kyrka. Församlingen tar emot dopsockor som Virkborgs medlemmar stickat.

Advent snart här!

Vid första advent börjar nedräkningen till julen. Det betyder olika saker för olika människor: att få sjunga Hosanna i kyrkan, att hänga en julkrans på dörren, att ta fram den kära gamla adventsljusstaken – eller kanske fixa en ny? Advent är glädje och ribban ska vara låg. Lyssna på julmusik, drick lite glögg, tänd ett ljus och vila i en förväntan som du aldrig blir för gammal för.

On 29.11 Adventsutfärd västerut: Busstidtabellen 07.40 Norra Paipis, 08.10 Församlingshemmet, 08.30 Söderkulla, Lärdomsvägen. Tillbaka i Söderkulla ca 16.30 Söderkulla och Norra Paipis ca 17.15.

On 29.11 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka. Andakt med nattvard.

Lö 2.12 kl. 10–14 Julsångens öppning: Nickby centrum.

Besök församlingens tält och få en mugg varm glögg!

Lö 2.12 kl. 13–15 Diakonisyföreningens julbasar: Kyrkoby församlingshem. Lotteri och försäljning av bakverk och handarbeten.

Sö 3.12 kl. 13 (OBS tiden!) Festmässa på första advent: Sibbo kyrka. Gospelprojektkören medverkar. Skribastart för 2024 års konfirmander.

Ti 5.12 kl. 13.30 Norra Paipis missionskrets: Kontakt Ann-Britt Olenius-Steffansson 050 523 3918.

On 6.12 kl. 11 Tvåspråkig gudstjänst på självständighetsdagen: Sibbo kyrka. Efter gudstjänsten uppvaktning vid gravarna vid Gamla kyrkan (ca kl. 11.45) och kyrk-kaffe i församlingshemmet. Busstransport från Försam-

lingshemmet 10.40 till Sibbo kyrka och efter gudstjänsten transport till Gamla kyrkan.

On 6.12 kl. 16.20 Tvåspråkig scoutandakt: Gamla kyrkan.

To 7.12 kl. 14 Andakt med nattvard: Servicehuset Linda.

To 7.12 kl. 18 De vackraste julsångerna: Bykyrkan Tabor i Box. Kyrkokören medverkar.

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

VANDA

FRE 24.11 kl. 10–11: Musikleik i Dickursby kyrka.

FRE 24.11 kl. 18–21: Pizzakväll för unga vuxna i Johannes församling, Högborgsgatan 10. Anmäl dig till diakon Viivi Suonto + 358 504075165

LÖ 25.11 kl. 13–16: Träff för väntande föräldrar i Dickursby kyrka. Tema: Föda utan rädsla – en metod för en trygg och stärkande förlossningsupplevelse.

SIBBO Bön

Bönen bär – välkommen med på bönepromenad!

Bönen bär oss i livet. Kom med och be för det som känns viktigt i ditt liv.

I Sibbo ordnas det regelbundet bönepromenader. Vem som helst kan komma med för att be och promenera. Bönepromenaderna startar vid Kyrkoby församlingshem **kl. 10** och vi promenerar tillsammans i en halvtimme.

Om man inte vill promenera kan man istället komma direkt till Lilla salen i församlingshemmet **kl. 10.30**. Nästa bönepromenad sker den **1 december**. Välkommen med!

BORGÅ Advent

Kvinnogemenskap i glad väntan på julen

Advent är en glad väntans tid och tillsammans med Maria väntar vi på Jesu födelse. Vi umgås i en glad kvinnogemenskap medan det andra adventsljuset brinner. Vi smakar på julen, pysslar och sjunger de vackraste julsångerna tillsammans.

Kvinnornas adventsträff **16.12**

kl. 10–14 i Festsalen på Lunda-

gatan 5. Anmäl dig till försam-

lingspastor Elefteria Apostolidou senast **7.12.2023 kl. 15**.

E-post: elefteria.apostolidou@evl.fi eller tfn: 040-711280.

Deltagaravgiften på 10 € betalas på plats.

Jubel, sång och musik på första advent!

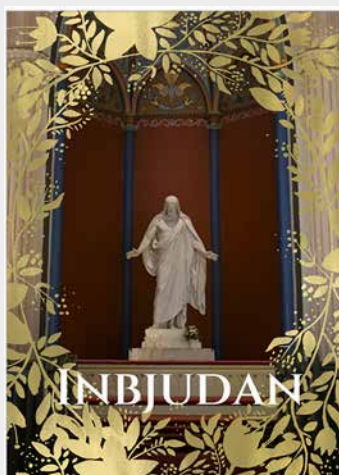
Agricola svenska församling firar festhögmässa på första advent, söndagen den **3 december kl. 18**, i Lovisa kyrka.

Festmässan bjuder på jubel, sång och musik. Bl.a. Barnklängen, Agricolakören, Hosiannakören och anställda medverkar. Efter mässan dricker vi kyrkkaffe och äter Agricolabakelse i kyrkan.

De som fyller jämna år, 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 och 100 i år, har fått en personlig inbjudan.

Församlingen ordnar gratis buss-transport från Lappträsk, Liljendal, Pernå och Strömfors. Anmälan till bussen senast **23.11**. För mera info kontakta församlingssekreteraren.

Vill du medverka genom att t.ex. baka Agricolabakelse, fungera som kyrkvärd, textläsare eller nattvardsassistent eller sjunga i Hosiannakören? Hör av dig till församlingen, mera info på www.agricolaforssamling.fi

SÖ 26.11 kl.10: Högmässa i Helsing kyrka S:t Lars. Anu Paavola, Anders Ekberg.
TI 28.11 kl.9.30–11: Familjecafé i Martinristi, Mårtensdalsst.7.

TI 28.11 kl. 11–12.30: Träffpunkt i Martinristi. Lätt lunch serveras.

TI 28.11 kl. 11.30–14: Tisdagsgruppen
ONS 29.11 kl. 12–14: ViAnda kören övar på Helsingård, Konungsv. 2

ONS 29.11 kl.18–19: Sångstund för alla i Dickursby kyrka.

ONS 29.11 kl.18–20: Ungdomskväll i Dickursby kyrka. Ungdomarnas julfest med De vackraste julsångerna.

TO 30.11 kl. 13: Sottungsby-Håkansböle pensionärskrets i Håkansböle kyrka.

TO 30.11 kl. 17.00–19.00: Vivandi-kören övar på Bygård.

FRE 1.12 kl. 10–11: Musikleik i Dickursby kyrka.

FRE 1.12 kl.14: Hosianna! Veckomässa i Folkhälsanhuset. Adventskaffe efteråt. Anu Paavola, Anders Ekberg. Vallmov. 28.

SÖ 3.12 kl.10: Hosianna! Högmässa i Helsing kyrka S:t Lars. Kristian Willis, Anders Ekberg och Emmi Savolainen, trumpet. Julpyssel och glögg i Bagarstugan efter mässan kl.11–13.

TI 5.12 kl.9.30–11: Familjecafé i Martinristi.

ONS 6.12 kl.10: Tvåspråkig gudstjänst på självständighetsdagen i Helsing kyrka S:t Lars. Efter gudstjänsten uppvaktning vid hjältegravarna vid Helsing kyrka, vid hjältegraven i Rödsand kl. 12 och vid minnesmärket i Sandkulla kl. 12.30. Kristian Willis, Tuomas Antola, Anders Ekberg.

TO 7.12 kl. 17.00–19.00: Vivandi-kören övar på Bygård.

VANDA Advent

Hosianna!

Söndagen den **3 december kl.10**. Hosianna!

Vi firar högmässa i Helsing kyrka S:t Lars. Kristian Willis, Anders Ekberg och Emmi Savolainen, trumpet.

Julpyssel och glögg i Bagarstugan efter mässan **kl. 11–13**. Varmt välkommen med!

Allting har sin tid

ETT AV MINA absoluta favoritställen i Bibeln är just verserna från Predikaren som handlar om att "allting har sin tid". Det är ord som används i sånger, dikter och i samtal mellan oss. Även när vi talar om barns och ungas olika utvecklingsfaser (vi vuxna har också våra faser) används uttrycket. Omskrivet brukar vi då säga att var ålder har sin charm och sina bekymmer.

Det är inget konstigt med det, utan det finns en förtröstan i att allt är föränderligt. En och samma sak kan inte hålla på i evighet här på jorden.

NÄR ALLT har sin tid leder det också till omväxling, något vi behöver för att inte stampa på stället eller känna oss uppgivna.

Vi behöver tid med familj och vänner.

En tid behöver vi möta oss själva.

Vi behöver tid för det hjärtsprudlande skrattet och tid då vi behöver låta de brännande tårarna rinna för det smärtsamma vi går igenom.

Vi behöver tid att engagera oss i yrken, förenings- och församlingsliv och tid till att ställa om och ge stafettpippen vidare till nya förmågor.

Vi behöver en tid för en fulltecknad kalender och en tid för en tom kalender.

Vi behöver tid att bygga bo och en annan tid att göra bokslut.

»Det finns en förtröstan i att allt är föränderligt.«

PREDIKAREN börjar med födelsen och slutar med fred. Däremellan finns allt, precis allt. Lev ditt liv och låt andra ta del av just ditt unika liv och sätt att se på de olika tiderna i ditt och mitt liv.

Vi behöver alla tidsoptimister, tidsrealister, tidsperspektivister och stopptid-ister eller klara-färdiga-gå-ister. Du behövs och Din tid är viktig!

De vill stöda familjerna

Före jul ordnar familjeverksamheten i Borgå domkyrkoförsamling en julstig. Alla är välkomna, ta med hela släkten!

TEXT: REBECCA PETTERSSON

BORGÅ Familjeverksamheten i Borgå svenska domkyrkoförsamling ordnar evenemang för barnfamiljer, träffar för föräldrar, familjeläger, barnläger, och allt möjligt annat.

– Vår tanke är att ordna verksamhet som stöder barnfamiljer i deras situation. Verksamhet med låg tröskel dit man får komma som man är, säger **Jenni Antila**, ledare för familjeverksamheten.

För familjer i Borgå finns det en Facebook-grupp vid namn "Familjer i Borgå domkyrkoförsamling". Den kan man surfa in på ifall man vill ha stenkoll på utbudet. Församlingen delar också ut broschyrer varje termin med information om verksamheten.

– Mycket reklam går också från mun till mun. Då någon är med och är nöjd med verksamheten så berättar de vidare om den. Det är en betydelsefull kanal för oss, säger Jenni.

Familjeläger och familjeutfärder är de mest populära inslagen i verksamheten. Så pass populära att folk köar för att knipa en plats. Församlingen har fått införa turordning så att alla som vill ska ha en chans att få följa med någon gång.

Ta med hela släkten

Nu inför julen händer det också ett som annat som hela familjen kan ha behållning av. Den 29 november ordnas Lilla julstigen i domkyrkan. Under Lilla julstigen berättar **Anita Strömfors** och **Fredrik Geisor** om den första julen.

– Sen brukar vi sjunga en julsång och önska alla en god jul, säger familjearbetare Anita Strömfors.

Lilla julstigen ordnas i flera etapper och repri- ser under onsdagen den 29 november. Daghem, förskolor och grupper kan delta, men också familjer. Även far- och morföräldrar kan komma tillsammans med barnbarnen, eller kanske någon fadder vill dyka ner i julens budskap med sitt fadderbarn.

– I fjol kom vissa tillsammans med nästan hela släkten. Det får man gärna göra, säger Anita.

På julafton ordnar församlingen en julbön för barnfamiljer. Den börjar klockan 15 och är kortare än en vanlig gudstjänst. Gudstjänsten är anpassad för barn och innehållet är sådant som hela familjen kan känna igen.

– Alla som vill får också vara med och hjälpa till i ingångsprocessionen. Det brukar vara omtyckt, säger Antila.

Fredrik Geisor och Anita Strömfors guidar stora och små genom den första julens händelser.

FOTO: PRIVAT

Om någon familj vill medverka i julbönen får man gärna kontakta henne. Både barn och vuxna som vill kan hjälpa till.

Alla ryms med

Men både före och efter jul finns det verksamhet för barnfamiljer som vill komma hemifrån en stund. Varje torsdag fram till den 7 december ordnas familjeträffar i domprostgården mellan klockan 9 och 11.30. Där får barnen leka av sig med varandra, det bjuds på kaffe och Anita brukar leda små tacksamhetsstunder där deltagarna får fundera över tacksamhet utgående från ett givet tema.

Har ni någon hälsning till familjerna inför advent?

– Tänd ett ljus och njut, säger Anita.

Hon konstaterar att många föräldrar lever med en väldigt stressig tillvaro, och Jenni är benägen att hålla med.

– Många känner press på att göra mer än de orkar och kräver också ganska mycket av sig själva. Men oberoende av om man känner sig trött

och sliten eller pigg och alert så är man alltid välkommen till församlingens verksamhet.

– I församlingen är alla helt vanliga människor och vi välkomnar alla, hurdan man än är och hur man än tror, säger Jenni.

På gång för barnfamiljer

Fram till den 24 november kan man anmäla sig och sin familj till Lilla julstigen som ordnas den 29 november i domkyrkan.

Anmäl till anita.stromfors@evl.fi och uppge ungefär vilken tid ni vill delta (mellan klockan 10.30 och 18.00) samt hur många ni är.

Den 9 december bjuds alla fyraåringar med familjer in till kalas i domprostgården. Också faddrar är välkomna med. Det blir kalasmat, mete, trollerishow och annat skoj.

Alla fyraåringar har fått en personlig inbjudan till kalaset. Kom ihåg att anmäla er!

»I fjol kom vissa tillsammans med hela släkten. Det får man gärna göra.«

Lokalsidorna för församlingarna i Helsingfors utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Sofia Torvalds, sofia.torvalds@kyrkpressen.fi. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Att vänta på julen

KOLUMN
Marika Westerling-Timonen
Skådespelare,
församlingsråds-
medlem i Matteus.

HAR OCKSÅ du någon gång tänkt att du ska stilla dig inför julen? Vänta på den, ta in budskapet, erfara det.

En gång fick jag till det. Jag stillade mig och väntade in en kyrkohögtid. Ja, jag gjorde inget annat än förberedde mig och väntade. Men det var länge sedan och det var påsk. Och lätt dessutom, långt hemifrån i ett katolskt konstnärskollektiv i vackra Asturien i norra Spanien (med inget annat att göra.) Vi levde oss igenom händelserna under Stilla veckan, och då påsknatten kom, med allt det glada firande det innebar, så var det ingen överraskning.

ÖVERRASKAD BLEV jag däremot den påsken i Helsingfors då jag hade tänkt gå i lång-

fredagsmässan klädd i svart och istället befann mig i en tjeckisk pub där min spanska vän hade fått för sig att motbevisa Guds existens i en hätsk monolog som slutade med att jag måste gråta en skvätt på toaletten. Och sedan finns förstås alla de åren då jag inte ens försökt.

NU KOMMER julen snart. Den väntar man på i en hel månad, med egen kalender och allt. Varför kommer den ändå plötsligt? Pang? Så man sitter där i kyrkbänken och försöker snabbpränta in det glada budskapet så att det inte ska ha gått en alldeles förbi. Om man ens kan gå i julkyrkan. Det kan ju hända att man råkar ha flunsa, eller att man inte kan få flunsa för att det som man egentligen väntar på är semesterresan veckan efter

jul. När julhelgen reducerats till en riskfaktor insåg till och med jag att så kan vi inte ha det. I år får julen bli höjdpunkten. Giv mig ej glans, ej guld, ej prakt-guldkanten.

NÄR JAG blev invald i församlingsrådet trodde jag att det skulle aktivera mig. Att gå oftare i kyrkan. För att jag vill det, för att jag mår bra av det. Sitta där, andas, sjunga med i psalmerna eller bara lyssna. Låta tankarna irra som de vill men ta emot välsignelsen. Skynda hem efteråt, men först le mot någon vid klädhängarna. Men det är som med gym eller fysioterapiövningar, alltför lätt att bara skippa.

JAG HAR en idé. Jag aktiverar mig för att stilla mig. En kort tid, som en provmånad på ett gym. Fyra söndagar i december (julafton på köpet), fyra ljus i adventsstaken. Det här är en utmaning. Främst för mig själv, men om någon annan hoppar på, så le till exempel vid klädhängarna så känner vi igen varandra.

»Jag aktiverar mig för att stilla mig.«

Hallå där Karin Salenius!

Hon brukar spela ängel i församlingens julvandring för barn i Johanneskyrkan.

KARIN SALENIUS är diakonissa men har inget emot att klä ut sig till ängel eller åsna när det i december är dags för barnens Vandring till Betlehem.

– Jag tycker särskilt mycket om ängeln eftersom hon kommer med glädjebudskapet till vandrarna: Idag haren frälsare blivit född, han är Messias, Herren. Följ stjärnan!

DAGHEMMEN PÅ församlingens område har fått inbjudan att delta i vandringen, som går mellan olika stationer i kyrkan. Under vägen möter man olika figurer ur julevangeliets berättar något eller bjuder på en liten uppgift.

– Även om julvandringen i första hand är riktad till barn så fungerar den nog för alla som bara vill och har möjlighet att delta, säger Salenius.

Öppen Vandring till Betlehem i Johanneskyrkan: 9.12 kl. 10. Anmälan till helena.hollmerus@evl.fi senast den 4.12.

Öppen julvandring i Matteuskyrkan: 5.12 kl. 17:30–19, 6.12 kl. 10:30–13 med start varje halvtimme. Ingen förhandsanmälan.

TEXT OCH FOTO: NINA ÖSTERHOLM

Matteus församling

Andligt liv

Mässor: Varje söndag kl. 10 i Matteuskyrkan. 3.12 första adventsmässa med Juho Kankare som liturg och Patricia Högnabba som predikant. 10.12 andra adventsmässa med Helene Liljeström som liturg. 17.12 tredje adventsmässa med Patricia Högnabba som liturg.

Kvällsmässa 26.11 kl. 18: Talare är Christa Mickelsson. Kvällste efter kvällsmässan. Obs! Ingen mässa kl. 10 den 26.11.

MU-mässa: (Matteus Ungdom): Onsdagar kl. 17:30 + kyrkfika. Alla är välkomna, oberoende av ålder!

Molnet: Ett tillfälle för bön tors 23.11 kl.17.30 i Brasrummet. OBS tiden! Tillsammans delar vi det som vi är tacksamma för och det som tynger oss. Kontakt Mia Westerling 045 341 8441. Gemensam middag från kl. 17 framåt, pris 5€/person. Varmt välkommen att delta i gemenskapen kring matbordet, bönestunden eller båda. Vi träffas igen i januari.

Barn, ungdom och familj

Matteuslördag: Lördag 25.11 kl. 10-13 Gemenskap, servering och roligt för alla åldrar! Pyssel för både barn och vuxna. Välkommen!

Musiklek med familjecafé: Tisdagar. Klapp & klang kl. 10 (för 1-4-åringar) och Gung & sjung kl. 11 (för 0-1-åringar) i Matteuskyrkan. Mera info: daniela.stromholm@evl.fi, 050-5967769. Årets sista musiklek 28.11!

TWEENTISDAG FÖR ÅK 3-7: Tisdagar kl. 14-17 i Matteuskyrkan. Mellanmål, pingis, tv-spel, pyssel m.m. Popkör kl. 15:30-16:15. Mera info: catarina.barlund-palm@evl.fi, tfn 050-380 3936. Årets sista Tveentisdag 28.11!

Öppet hus för ungdomar onsdagar från kl. 15: MU-mässa kl. 17:30. Följ oss på IG @matteusungdom för mer info om hjälpledarutbildningar, läger, resor och anmälningar.

Matteus barnkör och pysselklubben i skolorna på Matteus församlings område, på eftitid. Mera info om pyssel av Catarina och gällande kören av Daniela. Årets sista pysselklubb/barnkör 30.11!

Julvandringer: Hela veckan 4-8.12! Gå julens väg genom tiden ända till Betlehem. Öppna julvandringer 5.12 17:30-19 och på julbasaren 6.12 kl. 10:30, varje halvtimme. Dagens och skolor dagtid, kontakta Catarina Bärlund-Palm, catarina.barlund-palm@evl.fi

Musik

Missa inte! Lucia i Matteuskyrkan: Lucia besöker Matteuskyrkan den 13.12 kl. 18. Glögg och lussebullar serveras efteråt.

Matteus kyrkokör: sjunger de gamla klassiska kyrkomusikverken och även nyare musik från vår egen tid. Tisdagar kl. 18.30 i Matteuskyrkan. Körledare: kantor Niels Burgmann, niels.burgmann@evl.fi, (09) 2340 7326.

Vår Ton: är kören för dig som aldrig vågat sjunga i kör men ändå skulle vilja försöka. Visor, kanon och schlager onsdagar

mellan 15.30-16.30 tillsammans med kantor Niels Burgmann: 050-566 9418 eller niels.burgmann@evl.fi.

Popkören: riktar sig till barn i årskurserna 4-7 och övar tisdagar i Matteuskyrkan. Tisdagar kl. 15.30-16.15. Årets sista popkör 30.11!

Matteus barnkör: startar i skolorna på Matteus församlings område, på eftitid. Körledare: Daniela Strömsholm, daniela.stromholm@evl.fi, 050-5967769. Årets sista barnkör 30.11!

Matteus VOICE: Vill du stå på scen, men vågar kanske inte stå ensam? Eller har du inte tid att binda dig hela terminen? Då är Matteus VOICE kören för dig! Övningar torsdagarna 30.11 och 14.12.2023, konsert 16.12.2023. Kontakt: Daniela Strömsholm, daniela.stromholm@evl.fi, 050-5967769. Välkommen också på middag för 5€/pers fr.o.m. kl. 17.

Nya sångare välkomna i alla körer!

Gemenskap

Stickklubben: Torsdag 30.11 kl. 11-13, träffas jämna veckor i Matteuskyrkans utrymmen. Kontakt: Carita Riitakorpi 050-380 3986.

Bokklubben Bokmalarna: Bokmalarna läser och samtalar utgående från Owe Wikströms "Det Bländande Mörkret", var tredje måndag kl. 14-15.30 i Matteussalen. Höstens datum: 27.11 och 18.12. Mera info från kansliet.

Kvinnor mitt i livet: Måndag 27.11 kl. 18 i Matteuskyrkan. Kom som du är och dela tankar om livet just nu. Kontakt: Stina Hjelt 050 300 5911

Samling för män: Fredag 15.12 kl. 18. Tuomas Anttila, lärare i religion talar kring rubriken "Märklig mission".

De Vackraste Julsångerna i Matteus: Vi sjunger tillsammans! Barnens Vackraste Julsånger och lillajulsfest i Matteuskyrkan lördag 2.12 kl. 12. De Vackraste Julsångerna med Kyrkokören i Botby Gårds kapell lördag 9.12 kl. 18. De Vackraste Julsångerna med Matteus VOICE i Matteuskyrkan lördag 16.12 kl. 18.

Waste&Feast i Matteuskyrkan: Ät en bit mat för 3€/6€ och lär känna nya människor vid samtalsbordet. Maten lagas på överbliven mat från mataffärer. Må-to kl. 11-13.

Följ oss på Facebook och Instagram för våra senaste uppdateringarna samt bilder och gemenskap i vardagen @matteusforsamling.

Evenemang och info hittas också på vår webbsida:

www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus

Behöver du hjälp eller stöd?

Du kan alltid kontakta församlingens anställda och diakoniarbetarna om du behöver hjälp eller stöd i vardagen eller bara någon att tala med. Kontakta diakoniarbetare Carita Riitakorpi 050-380 3986.

MATTEUS FÖRSAMLING

www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus

Kansliet: För tillfället är det fysiska kansliet stängt. Telefontid tis o tor 10-14, tfn (09) 2340 7300, matteus.fors@evl.fi.

Lokaler: Matteuskyrkan, Åbohusvägen 3 (Matteussalen vän. 1).

Kom och sjung de vackraste julsångerna i Helsingfors-församlingarna!

Giv mig ej glans, Härlig är jorden eller Stilla natt? Vilken är din julsångsfavorit? Sjung De vackraste julsångerna i din egen församling!

MATTEUS FÖRSAMLING

02.12 Kl. 12.00 Barnens vackraste julsånger och lillajul i Matteuskyrkan, Åbohusvägen 3

09.12 Kl. 19.00 De vackraste julsångerna i Botbygårds kapell, Botbyvägen 5

16.12 Kl. 18.00 DVJ Voice i Matteuskyrkan, Åbohusvägen 3

JOHANNES FÖRSAMLING

10.12 Kl. 16.00 Barnens vackraste julsånger i Pauluskyrkan, Sammattivägen 5

17.12 Kl. 16.00 i St. Jacobs kyrka, Kvarnbergsbrinken 1

20.12 Kl. 18.00 i Gamla kyrkan, Lönnrotsgatan 6

21.12 Kl. 14.00 i Folkhälsans seniorhus, Mannerheimvägen 97

PETRUS FÖRSAMLING

2.12 Kl. 17 i Äggelby gamla kyrka, Brofodervägen 12

19.12 Kl. 19 i Munksnäs kyrka, Tegelstigen 6

Johannes församling

Gudstjänster

Söndag 26.11, högmässa: kl 10 i S:t Jacobs kyrka.

Söndag 26.11, högmässa: kl 12 i Johanneskyrkan. Sångensemblen Schola Sancti Ioannis medverkar.

Tisdag 28.11, middagsbön: kl 12 i Johanneskyrkan.

Tisdag 28.11, Tomasmesse: kl 18 i Johanneskyrkan.

Onsdag 29.11, middagsbön: kl 12 i Johanneskyrkan.

Onsdag 29.11, veckomässa: kl 18 i Johanneskyrkan.

Första söndagen i advent 3.12, sammanlyst högmässa: kl 12 i Johanneskyrkan. Församlingens körer och Chorus Sanctae Ceciliae medverkar. Efteråt adventskaffe där vi avtackar kantor Sixten Enlund. Start för skriban. Kyrkbuss till Johanneskyrkan från Folkhälsanhuset/Mannerheimvägen 97, start kl 11.15, retur kl: 15.

Tisdag 5.12, middagsbön: kl 12 i Johanneskyrkan.

Onsdag 6.12, veckomässa: kl 18 i Johanneskyrkan. Efteråt skålar vi för Finland.

Gemenskap

Kaffe på stan: i S:t Jacobs kyrka måndag 27.11 kl 14-16. Vi bjuder på samvaro, kaffe och kaka. Varmt välkommen! Ingen anmälan behövs. Adress: Kvarnbergsbrinken 1.

Träffpunkt: tisdag 28.11 kl 14-15.30 i Högbergssalen. Dagens gäst: Torsten Sandell, Koranforskare.

Bibel, tro och tvivel: måndag 4.12 kl.18.00/Hörnan. Dagens gäst Dag-Ulrik Almqvist, Psalmer i Advent.

Diakoniträff: torsdag 7.12 kl.12-13.30 i S:t Jacobs kyrka. Dagens gäster: Mette Strauss, verksamhetsledare i KRAN rf och Kim Standertskjöld-Nordenstam, utbildad erfarenhetsexpert.

Brunchträff för män i arbetslivet: lördagen den 9.12 kl. 10-11.30 i Hörnan, med Mats Almqvist. Stick dig in på en kopp kaffe och lite småprat!

Musik

Lunchmusik: tisdagar kl 12 i Gamla kyrkan. 28.11 spelar Dag-Ulrik Almqvist.

För familjer och barn

Fritids i Hörnan: för barn i klasserna 3 till 6, tisdagar och fredagar kl 13-16. Högbergsgatan 10. Fritidsledare Martina och Daniela: 050 436 8108.

JOHANNES Högmässa & kaffe

Första advent med körsång

Första söndagen i advent **3.12**, sammanlyst högmässa kl **12** i Johanneskyrkan. Församlingens körer och Chorus Sanctæ Cecilie medverkar. Efteråt adventskaffe där vi avtackar kantor Sixten Enlund.

PETRUS Sjung Hosianna!

Lillajulsfest på första advent

Välkommen med och inled advent med att sjunga Hosianna tillsammans! Hela församlingens gemensamma Petrusmässa med lillajulsfest **3.12 kl. 15.30** i Petruskyrkan. Efter gudstjänsten bjuds det på gröt och glögg. Eget program för barnen under gudstjänsten. Inga övriga gudstjänster denna söndag. Hoppas vi ses!

MATTEUS Basar

Julbasar i Matteuskyrkan ons 6.12 kl. 10–13

Ät gröt, köp hantverk, snurra lyckohjul och dela gemenskapen på Matteus årliga julbasar! Om man själv vill sälja eget hantverk, kan man kontakta kansliet på matteus.fors@evl.fi eller 09 2340 7300 (ti och to kl. 10–14). Man kan också delta med att baka. Kontakta kansliet och hämta till Matteus, gärna samma morgon om möjligt. Alla intäkter går till Finska Missions-sällskapet eller till personen/klassen som säljer.

Missa inte! Vägen genom Israel-kväll:

24.11 kl. 19 i Petruskyrkan. Elisabeth Stubb har vandrat den dryga tusen kilometer långa Israelleden. Vandrigen har blivit en bok: "Öken, snö och vatten – Vägen genom Israel" (Fontana Media). Kom med på en skildring av Vägen genom Israel kryddad med bibliska och historiska tillbakablickar på landet och dess folk. Boken finns till salu under Fredagscafé (kl. 17–19).

Dagscafé: 5.12 kl. 13 i Petruskyrkan. Välkommen på en eftermiddag med kaffe och gemenskap. Sista gången för hösten 2023. Vi ses i Petruskyrkan, Skogsbäcksvägen 15. Mer info av diakonissan Tua Sandell, Tel 0503442711

Andakt och bön

Du kan alltid skicka in dina böneämnen: till pray.petrus@evl.fi, per post: Petrus församling, Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

Missa inte! Förbön och Tack: Ti 28.11 kl. 19. Tvåspråkig förbönsgudstjänst i Munksnäs kyrka. Ulf Emeleus, Bengt Lassus. Mathias Sandell. Barnpassning ordnas. Lovsångsgruppen övar kl. 18, välkommen med och sjunga. Kören medverkar under förbönsgudstjänsten. Förbönstelefonen öppen må kl. 14.30–16.30, ons kl. 18–20, 09–23407171. Du kan även sända böneämnen per e-post eller post till kontaktuppgifterna ovan. Varannan tisdag fram till 12.12.

Kyrkan öppen för bön: Petruskyrkan öppen för enskild bön varje tisdag kl. 8–9, 15.8–19.12. Välkommen och stilla dig.

Rotad i Ordet: 4.12 kl. 18 i Petruskyrkan. Kom med på en resa djupare i Bibeln och hitta en tro som håller. Talare: Henrik Perret.

Musik

De vackraste julsångerna: 2.12 kl. 17 i Äggelby gamla kyrka. Vi sjunger in adventstiden med att samlas kring några av de vackraste julsångerna som någonsin skrivits! Elin Bergdal, sång. Mathias Sandell, orgel/piano. Glögg och pepparkakor. I samarbete med Svensk förening i Äggelby.

Petrus Vokalensemble: För dig som kanske sjungit i kör tidigare, eller vill lära dig att sjunga flerstämmigt. Varannan to kl. 18 i Äggelby gamla kyrka. Mathias Sandell. mathias.sandell@evl.fi

Kingdom Singers: En ekumenisk lovsångskör som leds av Fiona Chow. Repertoar på finska, engelska och svenska. Petruskyrkan. fionatchow@gmail.com Lovsångsgruppen: Varannan tisdag kl. 18. Medverkar under Förbön och Tack kvällarna i Munksnäs kyrka.

PETRUS FÖRSAMLING

www.petrusforsamling.net

Kansliet: Må–ti, to–fre kl. 10–13, ons kl. 13–16, tel. 09–2340 7100. Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

Lokaler: Hagasalen och Södra Haga kyrka, Vesperv. 12, Malms kyrka, Kommun. 1, Munkshöjdens kyrka, Raumov. 3, Munksnäs kyrka, Tegelst. 6, Petruskyrkan, Skogsbäcksv. 15, Äggelby gamla kyrka, Brofogdev. 12.

Fritids i S:t Jacobs kyrka: för barn i klasserna 3 till 6, måndagar, tisdagar och torsdagar kl 13–16. Kvarnbergsbrinken 1. Fritidsledare Nanne och Oscar: 050 477 8828.

Familjecafé i Hörnan: måndagar kl 9.30–11.30 och torsdagar kl 9.30–11.30.

Familjecafé i Kääntöpaikka, Arabia-strandens invånarhus: tisdagar kl 10–11.

Familjecafé i S:t Jacobs kyrka: fredagar kl 9.30–11.30.

Musiklek: udda veckor måndagar kl 10 i Hörnan, tisdagar kl 10 i Kääntöpaikka, fredagar kl 10 i S:t Jacobs kyrka.

Babyrytmik: udda veckor torsdagar kl 10 i Hörnan.

Johannes barnkör: Övar både i S:t Jacobs kyrka på Drumsö, torsdagar kl. 15–15.45, och i Hörnan på Högbergsgatan 10, fredagar kl.14.30–15.15. Kontakt: eva.henricson@evl.fi, 050 380 0842. Obs! Inga körövningar vecka 46.

Ungdomar

Programkväll: 30.11 kl 18–20.30 i Hörnan.

Instagram: [johannesungdom](https://www.instagram.com/johannesungdom)

Mera info om församlingens verksamhet finns på vår hemsida: helsingforsforsamlingar.fi/johannes.

Följ oss på instagram och fb: [@johannesforsamling](https://www.instagram.com/johannesforsamling).

JOHANNES FÖRSAMLING

www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes
Kansliet: må, ti, to, fre 10–15. Högbergsgatan 10, tel. 09–2340 7700.

Utrymmen: Johanneskyrkan, Högbergsg. 12, Högbergssalen, Högbergsg. 10 (vän. 2), Hörnan, Högbergsg. 10 (gatuplan), Folkhälsan och Majblomman, Mannerheimv. 97, Gamla kyrkan, Lönnrotsgatan 6, S:t Jacobs kyrka, Kvarnbergsbr. 1, Seniorhuset, Norrsvängen 1, Arabiastrandens invånarhus, Indigatan 1, utrymmet "Kääntöpaikka".

Petrus församling

Gudstjänster

Varmt välkommen på gudstjänst!

Söndagens högmässor: Kl. 10 Munksnäs kyrka, söndagsskola. Kl. 12 Äggelby gamla kyrka. 26.11 Koivula. Kyrkkaffe efter mässorna.

Puls-gudstjänst: kl. 15.30 i Petruskyrkan. Puls är en avslappnad söndagsgudstjänst med undervisning, gemenskap och lovsång. CoolKids för barnen. Kaffe efteråt.

Petrusmässa med lillajulsfest: 3.12 kl. 15.30 i Petruskyrkan. Välkommen med och inleda advent med att sjunga Hosianna tillsammans med hela församlingen! Julfest med gröt efter gudstjänsten. Eget program för barnen. Inga övriga gudstjänster denna söndag.

Självständighetsdagens gudstjänst 6.12: kl. 14 i Petruskyrkan. Thylin. Kom med och fira självständighetsdag med gudstjänst. Kaffe och tårta efteråt.

Barnfamiljer

Följ Petrus Kidz-gruppen på facebook för aktuell info!

Musiklek: kl. 10 på torsdagar i Södra Haga. Välkommen med i vårt glada gäng! Musikleken är speciellt för dig med barn 0–5år. Vi sjunger och leker tillsammans, och umgås efteråt en stund. Kontakta Anne Koivula för mer info: anne.koivula@evl.fi

Evenemang

Fredagscafé i Petruskyrkan: Fredagscafé är en gemenskap för alla åldrar att mötas kring en kopp kaffe efter veckan! Kl. 17–19 varje fredag. Kom ensam, med familj eller med vänner.

I väntan på jul

– För mig behövs både mys och mening, annars blir det inte jul, säger Maria Sundblom Lindberg, som i år skrivit texterna till adventskalendern som kommer med KP till församlingsmedlemmarna i Helsingfors, Esbo, Vanda, Grankulla och Borgå.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

NYLAND I år var det prästen, terapeuten och frilansjournalisten **Maria Sundblom Lindberg** som fick det nästan omöjliga uppdraget att skriva en kort kalendertext för varje dag.

– Det är verkligen utmanande att med några ord försöka säga någonting vettigt som inte samtidigt är klyschigt.

Hon gillar ett andligt språk som är folkligt och intellektuellt samtidigt. Men det sekulära språket måste kombineras med storord och svårord som nåd, synd och salighet.

– Moderna människor förstår dem kanske inte. Men om det religiösa språket försvinner finns det en dimension vi inte har ett språk för.

Hon gillar tanken om att adventskalendern kan öppna en lucka till något som känns bra varje dag.

– Jag är allergisk mot julens hastighet men jag älskar möjligheten till glädje.

Den perfekta julen finns inte

En jultyngd som väller över oss varje år är perfektionismen. Man behöver bara köpa en glasig jultidning för att sänkas ner i en hopplöshet över allt man kunde göra men inte orkar.

– Jag vill vara tydlig med att den perfekta julen inte existerar. Jul är också negativa känslor och intressekonflikter. Ju mer realistisk förväntan du har, desto mindre besviken blir du.

Men det finns också så mycket som är bra.

– Det finns en möjlighet till godhet, samhörighet och mys. Jag vill lyfta det svåra med julen, men också det barnsliga och glittriga.

Ambivalens och ytterligheter

När hon fick uppdraget att skriva kalendertexterna visste hon vad hon inte ville: skriva hurtiga texter om julen.

– För mig är julen inte bara samhörighet och helighet utan även många tillkortakommanden och sorg, och jag tror inte att jag är ensam om den upplevelsen. Samtidigt ger julen också många tillfällen till glädje, och dem håller jag i så knogarna vitnar.

Julen är både vila och stress, ensamhet och gemenskap. Den är ytterligheter som yta och djup, mys och mening.

»Jag vill lyfta det svåra med julen, men också det barnsliga och glittriga.«

Så här ser den adventskalender läsaren får mellan Kyrkpressen ut i år. ILLUSTRATION: SARI PELHO

Maria Sundblom Lindberg har skrivit kalendertexterna.
FOTO: PRIVAT

– Allt det ville jag få in på 24 luckor. Men 60 tecken är 60 tecken och det är sjukt svårt att skriva kort och smart, kul och djupt samtidigt.

Däremot är det inte svårt att hitta teman att skriva om.

– Sårbarhet, änglar, ensamhet, glädje, samhörighet, mod ...

Om hon fick välja bort något med julen skulle det vara stressen över julklapparna.

Hur ser den bästa julen ut för dig?

– För mig är den bästa julen att få vara tillsammans med alla mina barn – att de skulle må bra och att vi skulle ha det bra. Den friden. Allt annat är bara bonus.

Om adventskalendern

Alla illustrationer är av Sari Pelho.

Församlingarnas julkalender delas ut som en gåva till alla medlemskretsar i Helsingfors svenska församlingar, i Esbo, Vanda, Grankulla och Borgå.

Om du inte fått hem kalendern eller ifall den blivit skadad på vägen, är det också möjligt att hämta en kalender själv från pastorskanslierna i Helsingfors eller från församlingarnas hus (så långt som lagren räcker).

Ge respons på kalendern:

helsingforsforsamlingar.fi/jul

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Korsholm utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Johan Sandberg, johan.sandberg@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 3599. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Klappar i mängd och tårta så söt?

Med barnen sjunger vi om klappar i mängd och om lutfisk och tårta så söt. Det önskar vi att alla barn skulle få uppleva.

TEXT OCH FOTO: CATARINA ANDRÉN

KORSHOLMS PROSTERI Vi är många som ser fram emot advent och jul. Det betyder för de flesta av oss att vi kan och vill unna oss en liten guldkant på tillvaron. För många är julen ändå den värsta tiden på året, eftersom den är förknippad med ångest och en massa måsten. Diakonin försöker lätta på bördan för dem som också annars har det jobbigt med att få ekonomin att gå ihop. Det här är möjligt tack vare många olika organisationer och enskilda personer som vill vara med och hjälpa.

I Kvevlax har Röda Korsets lokalavdelning engagerat sig socialt på många sätt. Förutom all egen verksamhet har de kokat mat och bakat till mathjälpen, och de är också en av de aktörer som har hjälpt till med att fixa en bättre jul för alla. Handelskärorna för julhjälp har blivit ett bekant inslag i butikerna i Kvevlax före jul.

Birgitta Lindfors har ända från början varit spindeln i nätet när det gäller just julhjälp. Hon tycker att det känns meningsfullt att kunna hjälpa någon annan, och hon vill att det ska vara enkelt för människor att kunna ge hjälp.

»Det är ingen stor förlust att köpa något, men det ger så mycket tillbaka.«

– När så många har bråttom är det enkelt att sätta ett kaffepaket eller två i kärnan. Det är ingen stor förlust att köpa något, men det ger så mycket tillbaka – det är tillfredsställande också för mig. Dessutom tror jag att väldigt många vill hjälpa till.

Birgitta har redan som barn fått se hur hennes mormor hjälpte utslagna. Hon vågade hjälpa andra. Mormor har fått vara något av en förebild för henne och har inspirerat henne till att engagera sig som vuxen.

– Jag har inte behövt eller haft möjlighet till ett stort överflöd, men jag har ändå alltid haft det som har behövts för dagen. Jag minns så väl barndomens fina jular med gemenskap, förvänt-

Birgitta Lindfors är spindeln i nätet när det gäller julhjälp. Hon har inspirerats av sin mormor.

ningar och glädje. Jag vill så gärna vara med och ge den möjligheten till andra också.

– Samhällsklimatet har blivit så mycket hårdare och klyftorna mellan dem som har och de som har för litet har blivit så mycket större. Många har väldigt mycket att tampas med i vardagen. Det känns svårt när jag vet att föräldrar inte ens under julen kan ge sina barn det där lilla extra.

Varför ser du diakonin som en väg att hjälpa?

– Jag har alltid tyckt att det är lätt att ta kontakt med diakonin. Jag vet att diakoniarbetarna känner dem som behöver hjälp, och det är både enkelt och smärtfritt. Jag vet också att hjälpen går fram.

Så låt oss tillsammans göra den här julen till en fin jul för alla!

Så hjälper du inför jul

Om du kan bidra med något, eller om du behöver hjälp med något inför julen, ta kontakt med diakoniarbetaren i din egen församling, helst före första advent:

Korsholm: Hanna 044 3226707 eller

Sofie 044 3560530

Kvevlax: Nina 044 0462312

Replot: Leif 044 3520156

Solf: pastorskansliet 044 770 8122 kl 9-14, ej onsdag

KORSHOLMS PROSTERI

KORSHOLM

Föräldra-barncafé: fr 24.11 kl 9.30–11 i Smedsby. Pyssel, lek, sångstund och kaffe med dopp.

Gudstjänst: sö 26.11 kl 11 i kyrkan med Emilia Kontunen och Michael Wargh.

Domsöndagens ungdomsmässa: sö 26.11 kl 18 i sockenstugan. Kontunen, Wargh och Rannanpää. Servering.

Familjernas julgröt: fre 1.12 kl 10–12 i Smedsby. Tvåspråkigt. Sångstund med kantor och besök av jultomten,

Inför advent: fre 1.12 kl 19 i kyrkan. Konsert med Wasa sångargilles seniorkör och Korsholms kammarorkester. Dir. Rainer Holmgård och Erica Nygård. Fritt inträde.

Familjegudstjänst: sö 3.12 kl 11 i kyrkan. Mats Björklund, Michael Wargh och Erica Nygård. Sång av Korall-kören, Körskolan och dagklubbsbarn. Kyrkkaffe.

Gudstjänst med De vackraste julsångerna: sö 3.12 kl 18 i Smedsby fg. Medverkande: Kör för alla, Adelcrantz blåsensemble, Michael Wargh och Ann-Christine Nordqvist-Källström. Andakt: Mats Björklund. Missionsgruppen säljer bl.a. bakverk och hantverk före.

Missionsfrukost: må 4.12 kl 9–11 i Smedsby fg. Besök av Anna-Lena Särs som berättar om missionen. Frukosten är öppen för alla och kostar 5 €/familj eller frivillig avgift. Anmälan senast 29.11 till Hanna Saarijärvi, tel 044 322 6707 eller Henna Lundström, tel 044 712 9425.

Musikskolans julmatiné: ti 5.12 kl 18.30 i kyrkan. Elevframträdanden och servering.

Självständighetsdagens tvåspråkiga gudstjänst: on 6.12 kl 11 i kyrkan. Emilia Kontunen, Miika Kallio och Michael Wargh. Kirkkokuoro Hehku och Adelcrantz blåsensemble.

KVEVLAX

Bön och nattvard: fr 24.11 & 1.12 kl.8.45 i kyrkan.

Psalmgudstjänst: sö 26.11 kl.18. Benjamin Häggblom, Rodney Andrén, Karakaffets kör o Orkester Stråckdraget. Mer info i puffen.

Bön för bygden: må 27.11 kl.19 i Krubban.

Mathjälpen: ti 28.11 & 5.12 kl.10. Kontakta Nina Andrén om du inte hämtat mat tidigare tfn 044 0462312.

Föräldra-barnklubb: on 29.11 kl.9.30 i dagklubben.

Julcafé: fr 1.12 kl.14–18 i fh. Flera hantverkare o försäljare på plats. Julgröt o kaffe med dopp serveras under dagens lopp. Välkommen!

Familjegudstjänst: sö 3.12 kl.10. Benjamin Häggblom, Rodney Andrén, Barnkören, Kyrkokören.

SOLF Julmarknad

Första advent i Solf

Varmt välkommen att fira första advent tillsammans med Solfs församling. **Klockan 10** bjuder vi in till familjegudstjänst med Johan Kanckos, Olof Jern och Patrik Vidjeskog. Också Koral-kören deltar.

Efter gudstjänsten fortsätter dagen med **julmarknad** både på Stundars och i Lovisas missionsstuga. I missionsstugan finner du allt från hantverk, pynt och gardiner till de mysigaste klapparna. Och dessutom billigt och ekologiskt!

Även i år kommer församlingen att delta i den numera traditionsenliga **”Byajulkalendern”** som arrangeras av Stundars. Fönster dekorerar och ljus tänds i ett nytt fönster för varje dag som går i december. Kartor och information om kalendern kommer att finnas ute på församlingens och Stundars sociala medier.

Vi önskar dig en god adventstid!

Självständighetsdagens gudstjänst: on 6.12 kl.10. Fredrik Kass, Rodney Andrén, Ekumeniska kören.

Karakaffe: to 7.12 kl.9.15 i ds. Rodney Andrén leder oss i allsång inför julen.

REPLIT

Högmässa: sö 26.11 kl. 12.30 i Björkö kyrka. Ruth Vesterlund och Patrik Vidjeskog.

Skriftskola: lö 2.12 kl. 11–13 i församlingshemmet. Robert Kronqvist, Leif Galls och Heidi Lång.

Gudstjänster första advent: sö 3.12 kl. 10 i Replot och kl. 12.30 i Björköby. Fredrik Kass och Heidi Lång.

Självständighetsdagens gudstjänst med uppvaktning vid hjältegraven: ons 6.12 kl. 10 i Replot. Ruth Vesterlund och Heidi Lång.

Uppvaktning vid hjältegraven: ons 6.12 kl. på Björkö begravningsplats. Ruth Vesterlund.

SOLF

Högmässa: sö 26.11 kl 10 med Johan Kanckos och Patrik Vidjeskog.

Karacafé: må 27.11 kl 9 i församlingshemmet.

Små & Stora: ti 28.11 kl 9.30 i förs.hemmet. Gemensam frukost serveras ca 10.15, fri lek, klapp och klangsånger m.m.

Julöppning: lö 2.12 kl 14–16 i Solf skola. Tomte, gröt, ringdanser och hemlig festtalare. Sång av barnkören Solfångarna. Julstjärnorna i byn samt julgranen tänds kl 16.15.

Adventsgudstjänst för hela familjen: sö 3.12 kl 10 med Johan Kanckos, Olof Jern och Patrik Vidjeskog. Koral-kören medverkar.

Julmarknad i Lovisas missionsstuga: sö 3.12 kl 11–15 Välkommen och fynda såväl juldekorationer som – klappar!

Träff för Små & Stora: ti 5.12 kl 9.30 i förs.hemmet **Självständighetsdagens gudstjänst:** on 6.12 kl 10 med Johan Kanckos och Patrik Vidjeskog.

Tonårskväll på prästgårdsvinden: to 7.12 kl 18.30.

KORSHOLM Frukost

Missionsfrukost med Anna-Lena Särs den 4.12

Måndagen den 4.12 kl 9–11 samlas vi i Smedsby församlingsgård för att njuta av en gemensam delikat frukost.

Vi får besök av Anna-Lena Särs som berättar om sitt arbete som sakkunnig i barn- och ungdomsarbete i Fatick, Senegal.

Frukosten är öppen för alla och kostar 5 €/familj eller frivillig avgift.

Anmälan bör ske senast 29.11 till Hanna Saarijärvi (diakon), tel 044 322 6707 eller Henna Lundström (barnledare), tel 044 712 9425.

Varmt välkommen!

KVEVLAX Psalmkväll

Psalmgudstjänst 26.11 kl. 18 i Kvevlax kyrka

Karakaffets gossar är en stor grupp män som samlas varannan torsdag till ett mycket varierande program i Drängstugan i Kvevlax. ”Gossarna” har många strängar på sin lyra. Många av dem är mycket goda sångare, som ibland vill sjunga tillsammans i kör. Karakaffets kör har flera gånger samarbetat med orkestern Stråckdraget.

På domsöndagens kväll **26.11 kl. 18.00** är det igen dags för en gemensam kvällsgudstjänst i Kvevlax kyrka med temat ”psalmer”. Stråckdraget framför också några egna stycken förutom de gemensamma psalmarrangemangen. Benjamin Häggblom är med som präst, och Rodney Andrén är kantor. Varmt välkomna med på en trevlig kväll!

MALAX

Lö 2.12 kl. 18: Adventsvesper i Petalax kyrka. Englund, Norrback, Lax.

Sö 3.12 kl. 18: Bön för alla, i prästgården i Malax.

BERGÖ

Sö 26.11 kl. 14: Gudstjänst i kyrkan. Tornberg, Brunell.

Sö 3.12 kl. 14: Familjevänlig högmässa i kyrkan. Englund, Brunell. Kyrkokören, barnen och ungdomarna medverkar. Efteråt kyrkglögg i församlingshemmet med bl.a. gratislotteri och dragning av vinnaren i årets gudstjänstutmaning.

On 6.12 kl. 14: Gudstjänst på självständighetsdagen. Kransnedläggning vid de stupades gravar. Englund, Brunell. Kyrkokören medverkar.

MALAX

Sö 26.11 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan. Tornberg, Lax. Söndagsskola i socken.

MALAX Familjemässor

Julavslutning för barngrupperna

Alla barn- och familjegrupper i Malax och Petalax är välkomna på familjemässor den första advent (**3.12**), då vi har julavslutning med glögg och lussebullar **kl. 10** i Malax kyrka och **kl. 12** i Petalax kyrka. På Bergö hålls motsvarande julavslutning för barn- och familjegrupperna den andra advent, **10.12**, med familjegudstjänst **kl. 14** i kyrkan.

Sö 3.12 kl. 10: Familjemässa i kyrkan. Norrback, Lax, Broo, Ekström. Kyrkokören medverkar. Julavslutning för barn- och familjegrupperna. Servering.

On 6.12 kl. 10: Tvåspråkig gudstjänst på självständighetsdagen. Kransnedläggning vid de stupades gravar. Tornberg, Lax. Sång: Kaisa Nyroos.

PETALAX

Sö 26.11 kl. 12: Gudstjänst i kyrkan. Tornberg, Brunell.

Sö 3.12 kl. 12: Familjemässa i kyrkan. Norrback, Lax, Broo. Julavslutning för barn- och familjegrupperna. Servering.

On 6.12 kl. 12: Gudstjänst på självständighetsdagen. Kransnedläggning vid de stupades gravar. Englund, Brunell. Sång: Kaisa Nyroos.

KOLUMNEN

ELISABETH STRÖM

Allting har sin tid

ETT AV MINA absoluta favoritställen i Bibeln är just verserna från Predikaren som handlar om att "allting har sin tid". Det är ord som används i sånger, dikter och i samtal mellan oss. Även när vi talar om barns och ungas olika utvecklingsfaser (vi vuxna har också våra faser) används uttrycket. Omskrivet brukar vi då säga att var ålder har sin charm och sina bekymmer.

Det är inget konstigt med det, utan det finns en förtröstan i att allt är föränderligt. En och samma sak kan inte hålla på i evighet här på jorden.

NÄR ALLT har sin tid leder det också till omväxling, något vi behöver för att inte stampa på stället eller känna oss uppgivna.

Vi behöver tid med familj och vänner.

En tid behöver vi möta oss själva.

Vi behöver tid för det hjärtsprudlande skrattet och tid då vi behöver låta de brännande tårarna rinna för det smärtsamma vi går igenom.

Vi behöver tid att engagera oss i yrken, förenings- och församlingsliv och tid till att ställa om och ge stafettpinnen vidare till nya förmågor.

Vi behöver en tid för en fulltecknad kalender och en tid för en tom kalender.

Vi behöver tid att bygga bo och en annan tid att göra bokslut.

»Det finns en förtröstan i att allt är föränderligt.«

PREDIKAREN börjar med födelsen och slutar med fred. Däremellan finns allt, precis allt. Lev ditt liv och låt andra ta del av just ditt unika liv och sätt att se på de olika tiderna i ditt och mitt liv.

Vi behöver alla tidsoptimister, tidsrealister, tidsperspektivister och stopptid-ister eller klara-färdiga-gå-ister. Du behövs och Din tid är viktig!

Elisabeth Ström är tf barnledare i Solfs församling.

Scouting är populärt bland barnen i Solf. FOTO: SUSANNA VÄGAR

Populära scouter söker ledare

Scouting är en så populär fritidssysselsättning bland barnen i Solf att scoutkåren inte kan ta emot fler barn just nu. Men man skulle behöva flera vuxna som är villiga att träda till som ledare.

TEXT: JOHAN SANDBERG

SOLF – Det är ett jätteproblem att hitta folk som vill bli ledare. Vi skulle behöva tio vuxna ledare. En vuxen ledare behöver inte ha scoutbakgrund, säger **Lena Majors** som leder scouterna i Solf-Tölby avdelning.

– Vi vuxna som är med har jätteroligt. När man har varit med en tid kan man börja jobba med tonåringarna och det finns inget som är roligare i scouting än det.

Scoutkåren Solf-Tölby är en avdelning under Vasa korsfarare som i sin tur hör till Vasa svenska församling. Avdelningen har verkat över tio år.

Scoutverksamheten i Solf har lång historia. Under 70-och 80-talen var

Korsholms spejare, som då var den största kåren i Svenskfinland, väldigt aktiv i Solf.

– Men på 90-talet kom en allmän svacka för alla kårer i Österbotten och spejarna höll på upphöra helt och hållet.

Spejarna överlevde och har idag verksamhet i Karperö.

När föräldrar i Solf på nytt ville starta upp scoutingen hade Lena Majors bott några år i Solf och man kände till hennes scoutintresse. Hon blev vidtalad som ledare.

– Jag har varit scout sedan 1979 och under hela tiden har jag hört till Vasa korsfarare. Jag lovade hjälpa till men

ville inte byta kår. Vi beslöt då börja som en avdelning under korsfararna för att sondera intresset. Men vi stannade.

Någon större skillnad mellan kårerna är det inte. Alla svenska kårer hör till Finlands svenska scouter, FiSSc, som i sin tur hör till Finlands scouter. Scouternas grund är ursprungligen kristen, men i Finland nämns Gud inte längre i scoutlöftet.

– Eftersom vi är en församlingskår har vi den kristna värdegrunden i vår verksamhet. Hur mycket den poängteras är upp till varje grupp.

Scouterna huserar i Tölby hembygdsförenings lokal. Avdelningen består idag av mellan 40 och 50 aktiva medlemmar, de flesta mellan 8 och 12 år gamla.

– Vi samlas i patruller en gång i veckan, lite beroende på ledarna. Varje höst ordar vi en hösthajk och övernattar i skogen och varje vår en weekend på Alskathemmet. På somrarna är vi vanligtvis på ett läger.

Vad är det viktigaste ni vill förmedla åt barnen?

– Vi vill lära dem att jobba i grupper i stället för individuellt, att hjälpas åt och att ta sig fram i naturen. Vi vill lära dem att göra saker i praktiken i stället för i teorin. Men genom att samhällsfrågorna blivit allt viktigare i scouting-

Scoutlöftet

Jag lovar att enligt bästa förmåga leva för mitt lands och för världens bästa, att växa i min åskådning och att varje dag förverkliga [åldersgruppens] ideal.

Åldersgrupperna är Familjescout-er (3–6-åringar + förälder), Vargung-er (8–10), Äventyrsscout (10–12), Spejarscout (12–15), Explorerscout (15–17), Roverscout (17–22) och Äldre ledare (22–)

Scoutidealen som scouterna i löftet lovar följa är:

- ... **att** respektera andra
- ... **att** älska naturen och skydda miljön
- ... **att** vara pålitlig
- ... **att** främja vänskap över gränser
- ... **att** känna sitt ansvar och vara aktiv
- ... **att** utveckla sig själv som människa
- ... **att** söka sanningen i tillvaron

Vargungarna lovar de två första idealen, sen ökar de successivt tills man som Roverscout lovar alla 7.

en tenderar utvecklingen ändå att gå mot mer teori.

I scoutlöftet ingår sju ideal. Ju äldre man blir, desto flera ideal lovar man följa.

– Scouting är en verksamhet som inte kräver någon prestation. Man behöver inte vara på topp för att få vara med. Alla tycker det är roligt. Det finns inga förväntningar. Vill man inte åka på läger så behöver man inte göra det. Du får vara scout hur mycket som helst ändå. Men tyvärr är det helt knöckfullt i vår kår just nu.

Vad är det som gjort att du varit scout så länge?

– Det finns mycket roligt med scouting, men det är gemenskapen som fått mig att stanna.

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Pedersöre prosteri utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Rebecca Pettersson, rebecca.pettersson@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6788. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Brage Nylund är särskilt nöjd med användarvänligheten i den nyrenoverade hemkyrkan. Det nya pentryt och borden vid huvudingången lämpar sig fint för kyrkkaffe eller möten med mindre grupper. FOTO: HENRIK ÖSTMAN

Brage har brunnit för renoveringen

Brage Nylund har jobbat med trä och företagande hela sitt liv. Som pensionär har han gett av sin tid till renoveringen av Sankta Birgitta kyrka.

TEXT: REBECCA PETTERSSON

NYKARLEBY Brage Nylund bor precis intill Sankta Birgitta kyrka i Nykarleby. Under sitt yrkesliv har han drivit det lokala snickeriföretaget Verdek, men sedan några år tillbaka är han pensionär. Hans son har tagit över företaget och Brage har, bland mycket annat, engagerat sig i kyrkorådet.

– Jag blev tillfrågad och på något sätt kändes det som om jag kunde ha något att tillföra och ställde upp, säger Brage Nylund.

Men, vad gäller församlingsengagemang har Brage först och främst varit

involverad i renoveringen av kyrkan. Han har suttit med i kommittén ända sedan tilltaget började planeras för flera år sedan.

– I något skede blev Daniel Wikström engagerad. Han var både kunnig och intresserad och det är under hans ledning som själva förverkligandet har skett.

Engagemang utöver det vanliga

Eftersom Brage i princip bor granne med kyrkan och har gedigen erfarenhet av snickeri- och byggjobb, har han engagerat sig mycket mer i renovering-

en än vad hans uppdrag i kommittén förutsatt.

– Jag är ju intresserad och har kommit väldigt bra överens med Daniel. Jag har alltid sagt åt honom att han ska säga om jag inte ska vara med, men han har hört på mina åsikter, säger Brage.

Och Brages hjälp och kunnande har varit uppskattat. Samarbetet med Samuel Hjulfors, som varit ansvarig från entreprenörens sida, har också fungerat bra. Även om det varit mycket jobb låter det som om gänget som donat på i kyrkan haft det rätt gemytligt.

– Jag har trivts ganska bra. Jag har hjälpt till med praktiska småsaker, sådant som behövs göras men upptäckts senare och inte funnits med i upphandlingen, säger Brage.

För två år sedan fick han diagnosen bukspottskörtelcancer. Varannan vecka får han cellgift i Vasa, och han vill ge vårderna en eloge. Då det riktigt gäller gör de allt de kan.

– Det har varit bra för mig att ha något annat att fundera på än att bara sitta hemma. Vi är ju olika som människor och jag tycker om att ”rör och för” lite.

Nu då kyrkan är så gott som färdigrenoverad fortsätter arbetet i kyrkorå-

det. Brage konstaterar att församlingens anställda nog gör grovjobbet, men i kyrkorådet drar alla också sitt strå till stacken.

– Alla är måna om att inte köra över någon. Jag tycker vi har ett bra samarbete.

»Vi är ju olika som människor och jag tycker om att ”rör och för” lite.«

Vad betyder församlingen för dig?

– Jag räknar mig nog utan vidare som kristen och har nog alltid varit engagerad.

– Jag har faktiskt inte varit på gudstjänst sen kyrkan blev klar, men kyrkan och församlingen är nog ändå viktiga för mig.

Tron har funnits med honom ända sedan barnsben, bland annat genom hans mamma som alltid varit en flitig gudstjänsbesökare.

– Vi var fem syskon och vi brukade skoja om att vi nog alla hade många år i söndagsskolan.

PEDERSÖRE PROSTERI

JAKOBSTAD

FR 24.11 kl. 19.00: in da House i Församlingscentrets ungd.utr., Mård.

SÖ 26.11 kl. 12.00: Högmässa i Jakobstads kyrka, Krokfors, J-G Björk, Johansson. Församlingsfaddrarna firar 60 år, Haglund-Wikström. Gudstjänstgrupp: Ungdomar. Sänds även via församlingens Youtubekanal. Länk finns på www.jakobstadssvenskaforsamling.fi

TI 28.11 kl. 11-13: Jakobstads kyrka öppen för bön och samtal.

TO 30.11 kl. 12.00: Lunchmusik i Jakobstads kyrka, Anna-Karin Johansson, flöjt, Borgmästars, orgel.

FR 1.12 kl. 19.00: in da House i Församlingscentrets ungd.utr., Nylund-Wentus, Mård.

SÖ 3.12 kl. 12.00: Festmässa i Jakobstads kyrka, Turpeinen, Edman, Borgmästars, Wester, Kyrkokören, Chorus Novus. Johan Sandbergs gudstjänstgrupp. Sänds även via församlingens Youtubekanal. Länk finns på www.jakobstadssvenskaforsamling.fi

SÖ 3.12 kl. 17.30: Fokus i Församlingscentret. Undervisning, Marko Mitronen. Lovsång Linda, Siv och Ann. Barnfokus, servering. Tvåspråkigt.

TI 5.12 kl. 11-13: Jakobstads kyrka öppen för bön och samtal.

ON 6.12 kl. 10.00: Tvåspråkig självständighetsgudstjänst i Församlingscentret, Lotta Endtbacka, Mirkkalea Konttila. OBS! Tid, plats och ingen strömning.

ON 6.12 kl. 11-14: Basar i Församlingscentret. Försäljning av hantverksprodukter. Risgrynsgröt, kaffe, lotteri. Till förmån för FMS, SLEF, Sjömansmissionen, Pörkenäs sällskapet, Mariahemmet och Säningsmannen.

ON 6.12 kl. 11.15: Uppvaktnings vid krigargravnarna.

ON 6.12 kl. 13.00: Staden Jakobstads tvåspråkiga självständighetsfest i Församlingscentret, festtal, stadsfullmäktiges ordförande Annica Haldin, församlingens hälsning Lotta Endtbacka, kammarkören BelCanto, Vesterundsby spelmän. Kaffeservering.

TO 7.12 kl. 9.30: Småbarnens adventsändakt i Jakobstads kyrka, Turpeinen, Wester, Tallgren.

TO 7.12 kl. 13.00: SLEF:s missionssamling i Församlingscentret, Magnus Dahlbacka.

TO 7.12 kl. 13.30: Kyrkostrands syförening i Kyrkostrands förs.hem., andakt Edman.

KRONOBY

Mässa: sö 26.11 10.00 i Kronoby kyrka, Wallis, Uunila.

Konsert i adventstid: lö 2.12 18.00 Kronoby kyrka, Con Brio, Nedervetil Damkör, Terjärv-Kronoby Manskör. Dir. Annica Nyberg, Anna-Carin Lindbäck-Haals och Tobias Elfving. Andakt Store. Fritt inträde. Programblad 10 €

Familjegudstjänst: sö 3.12 10.00 Kronoby kyrka, Boris Salo, Uunila, kyrkokören, dagklubbarn, Sandbäck.

PEDERSÖRE Gudstjänst

Visionera och planera i Esse församlingshem

Många längtar efter en gudstjänst i lite fria-re stil med lovsång, förbön och skön stämning. En plats dit man kan komma som familj, med bra program också för barnen. En plats för alla åldrar.

Vill du vara med och förverkliga sådana kvällar i Esse församlingshem under våren? Kom med och dröm och visionera om hur KVÄLLSMÖTE kunde se ut! Vi träffas söndagen den **26 november kl. 18-19.30**.

Vi bjuder på smörgås och ordnar barnpassning vid behov. Anmäl dig vi länk på församlingens webbplats så vet vi hur mycket smörgås och barnpassning vi ska förbereda. Välkommen!

Kyrkkaffe och bokbord

Gudstjänst: On 6.12 10.00 i Kronoby kyrka, Salo, Uunila, Kronoby Hornkapell, dir. Mikael Fröjdö. Scoutdubning. Uppvaktnings vid hjältegravnarna. Kyrkkaffe.

TERJÄRV

Gudstjänst: sö 26.11 10.00 Terjärv kyrka, Saitajoki, Stefan Lönnquist.

Familjegudstjänst: sö 3.12 10.00 Terjärv kyrka, Saitajoki, Borgmästars, Stig Dahlvik, trumpet, Barn-, Junior- och kyrkokörerna. Konfirmanderna deltar. Risgrynsgröt i fh.

Adventsmusik (Orgelns 20-års jubileumskonsert): sö 3.12 19.00 Terjärv kyrka, Leni Granholm och Stefan Lönnquist, orgel, kyrkokören, dir. Ronny Borgmästars, Simon Granlund, tenorsolist. Marina Lönnquist, andakt. Fritt inträde. Kollekt.

Gudstjänst: On 6.12 10.00 Terjärv kyrka, Saitajoki, Borgmästars, Terjärv-Kronoby manskör, dir. Tobias Elfving. Uppvaktnings vid hjältegravnarna.

NEDERVETIL

Taizémässa: sö 26.11 18.00 Nedervetil kyrka, Wallis, Smedjebacka.

Familjegudstjänst: sö 3.12 10.00 Nedervetil kyrka, Wallis, kantor Minna Poutanen, Kyrkokören. Konfirmanderna deltar

Gudstjänst: On 6.12 10.00 Nedervetil kyrka, Wallis, Smedjebacka, Nedervetil hornorkester, dir. J-E Nygren, scoutdubning. Uppvaktnings vid hjältegravnarna.

LARSMO

Gudstjänsterna strömmas via församlingens YouTube kanal samt direktsändning i Larsmo När-TV.

To 23.11 kl. 14 Nattvard vid Sandlunden: Lassila, Forsman.

Lö 25.11 kl. 19 Lördagssamling: i församlingshemmet, barnpassning, servering. Max-Olav Lassila medverkar kring temat "Förtröstan, tacksamhet och hopp".

Sö 26.11 kl. 10 Högmässa: Sjöblom, Forsman. Kyrkvård: Storströmmen II. Sommarskriftskolan grupp 2 deltar i högmässan, samling efteråt i kyrkan.

To 30.11 kl. 9.30 Adventskyrka för de minsta: barnledare, Sjöblom, Forsman.

- kl. 18-20 Språkcafé i huvudbiblioteket i Holm: vi umgås över en kopp kaffe/te och pratar enkel svenska tillsammans. Arr. Larsmo kommunbibliotek, FRK i Larsmo och Larsmo församling.

- kl. 19 Karasamling: i Inremissionshemmet, Jan Nygård medverkar.

Sö 3.12 kl. 10 Festgudstjänst: Lassila, Forsman, barnkören. Kyrkvård: Risöhall. Sommarskriftskolan grupp 1 deltar i gudstjänsten, samling efteråt i kyrkan.

On 6.12 kl. 10 Självständighetsdagens gudstjänst: Sjöblom, Forsman. Uppvaktnings vid krigargravnarna. Kyrkvård: Risö, Grev.

NYKARLEBY

Gudstjänster

Sö 26.11 kl 10 Högmässa: S:ta Birgitta, Smeds, Ringwall, Sebastian Back saxofon.

- kl 12 Gudstjänst: Munsala kyrka, Smeds, Ringwall

- kl 18 Familjemässa: Jeppo fh, Albert Häggblom, Edman, Mats Sjölin. barnprogram 4-7 år, 8+ i dagklubben

Sö 3.12 kl 10 Festgudstjänst: S:ta Birgitta, Smeds, Ringwall

- kl 10 Festgudstjänst: Jeppo kyrka, Östman, Lönnqvist, församlingsskören

LARSMO Julhjälp

Vill du ge julhjälp?

Röda Korset i samarbete med Larsmo församling samlar under tiden den **1 till den 12 december** in livsmedel, hygienartiklar och annat med lång hållbarhet vid S-Market i Larsmo. Produkterna som ni donerar delas ut av diakonin till hushåll i Larsmo inför julen. Invid kassorna finns en köpvagn där ni kan sätta varorna. Tack för din gåva!

JAKOBSTAD Advent

Musik i advent med körerna

Lördagen den 9 december kl. 19 framför manskören Adorate, ungdomskören Cantate och damkören Gloriakören adventsmusik in Pedersöre kyrka.

Adorate firar 10-års jubileum och Gloriakören firar 15-års jubileum medan ungdomskören Cantate fyller 15 år 2024. Musik i advent är körernas gemensamma jubileumskonsert.

I konserten medverkar förutom körernas dirigenter Lisen Borgmästars och Annika Wester även Nils-Oscar Frantz (grundare av manskören Adorate) och trumpetisterna Anders Sjölin och Samuel Forsblom. Jakob Edman håller andakt.

Varmt välkommen att sjunga tillsammans med oss!

On 6.12 kl 10 Gudstjänst: S:ta Birgitta, Östman, Lönnqvist, manskören, kransnedläggning
- **kl 12 Gudstjänst:** Jeppo kyrka, Östman, Lönnqvist, kransnedläggning
- **kl 12 Gudstjänst:** Munsala kyrka, Smeds, Ringwall, kransnedläggning

Musik

Sö 3.12 kl 15 Adventskonsert: Munsala kyrka, Nkbynejdens sång- o musikförb:s körer mm, Smeds, Ringwall

Samlingar och grupper

To 23.11 kl 19 Tystnadens bön: S:ta Birgitta kyrka

Lö 25.11 kl 18 Vid Sykars brunn: Nkby fh, Kira o Martin Näse berättar o visar bilder fr pilgrimsvandringar, servering, andakt (KU)

Sö 26.11 kl 16 Möte: Jeppo fh, bibelstudium Albert Häggblom, Gerbykvartetten, servering o bokloppis efteråt

Ti 28.11 kl 16-18 Julgröt o försäljning: för FMS o Slef, Nkby fh, gåvor mottas m tack-samhet, Anna-Lena Särs fr FMS berättar om sitt arbete i Senegal.

To 30.11 kl 19 Tystnadens bön: S:ta Birgitta kyrka

Sö 3.12 kl 18 Bön o lovsång: ekumenisk, Munsala fh, Marita Kackur

Må 4.12 kl 18 Kenyamissionen: Nkby fh, L-J Sandvik, advents- o julsånger

Ti 6.12 kl 13 Auktion: Jeppo fh, för Efo o SLEFs mission, andakt Mats Holmgård, lotteri, servering, auktionsalster mottas m tacksamhet

PEDERSÖRE

To 23.11 kl. 14 Sångstund: Essehemmet. Kung

- **kl. 19.30 Videoundervisning om bön:** Bennäs kyrkhem. Boris Salo

Fr 24.11 kl. 18.30 Ungdomskör: Esse förs. hem. Pandey, Malmsten-Ahlsved

Lö 25.11 kl. 11-12.30 Försäljning av älgkött-soppa: Esse förs.hem. 12 €/liter

- **kl. 19 Domsöndagsmöten:** Källby bönehus. Björk. Gitarrgruppen Salem

- **kl. 19 Musikcafé:** Bennäs kyrkhem

Sö 26.11 kl. 10 Högmässa: Esse kyrka. Österbacka, Malmsten-Ahlsved. Församlingskören. Även strömning på Youtube

- **kl. 13 Högmässa:** Ävist bykyrka. Björk, Östman. Rolf Blomqvist, orgelsolo

- **kl. 14 Domsöndagsmöten:** Källby bönehus. Jan-Erik Sandström, Vestanlidgårdens strängband

- **kl. 14 Sammankomst:** Punsar bönehus

- **kl. 15 Sammankomst:** Flynängens bönehus

- **kl. 18 Kvällsmässa:** Pedersöre kyrka. Komulainen, Östman. Sång Tonfallet, dir Linnéa Hjerpe

- **kl. 18 Visions- och planeringskväll för kvällsmöten våren 2024:** Esse församlings-hem

Må 27.11 kl. 13 Symöte: Forsby bykyrka

On 29.11 kl. 12 Vänfest: Esse förs.hem. Vänfest för ensamma. Esse väntjänst bjuder på gröt o program. GloriEss

To 30.11 kl. 19 Bibel & bön: Forsby bykyrka

Lö 2.12 kl. 19 Sammankomst: Lepplax bykyrka

Sö 3.12 kl. 10 Festgudstjänst: Pedersöre kyrka. Björk, Pandey, Östman. Barnkören, kyrkokören, St Olofskören. Även strömning på Youtube

- **kl. 10 Familjegudstjänst:** Esse kyrka.

Portin, Malmsten-Ahlsved. Barnkören. Samuel Forsblom, trumpet. Petter Eriksson, saxofon

- **kl. 11 Kyrklunch:** Esse förs.hem. 10 €/person, 25 €/familj. Efteråt söndagsskolljulfest

- **kl. 13 Familjegudstjänst:** Purmo kyrka.

Portin, Malmsten-Ahlsved, Pandey. Barnkören

- **kl. 15 Nattvardsmässa:** Flynängens bönehus. Albert Häggblom, Staffan Snellman

- **kl. 15 Julfest för söndagsskolan och byn:** Lövä bönehus

Må 4.12 kl. 13 Symöte: Källby bönehus

On 6.12 kl. 10 Gudstjänst: Esse kyrka. Komulainen, Malmsten-Ahlsved. Karakören Kransnedläggning. Även strömning på Youtube

- **kl. 10 Gudstjänst:** Pedersöre kyrka. Österbacka, Östman, Manskören. Kransnedläggning

- **kl. 10 Gudstjänst:** Purmo kyrka. Björk, Pandey. Kransnedläggning

To 7.12 kl. 9.30 Barnens adventsandakt: Esse kyrka. Barnledarna, Österbacka, Malmsten-Ahlsved

- **kl. 18 Kauneimmat joululaulut:** Ähtävän seurakuntakodissa. Ellfolk-Lasén, Kolmonen, kirkkokuoro

On 13.12 kl. 12 Julfest för daglediga: Kyrkostrands förs.hem. Österbacka, Östman, Manskören. Julmat och kaffe 22 €. Anm. senast 5.11 till Maria 040 3100 447

Varje vecka

Karakaffe: Bennäs kyrkhem, tisd kl. 9.30-11

Bibel o bön: Bennäs kyrkhem, tisd kl. 18

Bön: Purmo kyrkhem, torsd kl. 18

För mera info: www.pedersoreforsamling.fi

KOLUMNEN

ANNE HOLM-HAAVISTO

Till vem kan vi gå?

VI LEVER I omskakande tider av krig, pandemier, naturkatastrofer och överlag mycket snabba förändringar. Det är svårt att riktigt greppa och veta vad som kommer att hända i världen framöver. Dessutom kan vi drabbas av olika utmaningar på det personliga planet; sjukdomar, dödsfall, oro för nära och kära, ensamhet, kraftlöshet, ekonomiska svårigheter mm. Allt detta påverkar oss och kan skaka om oss och göra oss otrygga och oroliga. Vart ska vi då vända oss med vår rädsla och vår ångest?

KANSKE FRÅGAR VI OSS på samma sätt som lärjungen Simon Petrus: "Herre, till vem skulle vi gå? Du har det eviga livets ord, och vi tror och förstår att du är Guds Helige." Joh. 6:68

DETHÄR ÄREN fråga som jag själv landar i gång på gång när livet är tufft och svårigheterna drabbar mig. Till vem annan än till dig, Herre, kan jag gå? Vem annan förstår till fullo vad jag går igenom? Vem annan kan hjälpa när det riktigt kommer till kritan? När medmänniskors hjälp inte är tillräcklig? När ingen människa kan göra något?

»Vem annan kan hjälpa när det riktigt kommer till kritan? När medmänniskors hjälp inte är tillräcklig?«

JO TILL DIG, HERRE, får jag komma, och Du har lovat i ditt ord att du aldrig överger mig, aldrig lämnar mig ensam. Vad vi än möter i livet får vi komma till Jesus. Vi får lyfta vår blick från våra omständigheter och fästa blicken på Honom som står fast, fastän allt annat skulle vackla. Du, Herre, är vår klippa och vår frälsare som aldrig rubbas. Och när vi närmar oss dig så har du lovat att närma dig oss. "Ni skall söka mig och ni skall också finna mig om ni söker mig av hela ert hjärta." Jer. 29:13

GUD VILL MÖTA OSS och leda oss i livet. Han vill fylla oss med sin helige Ande och ge oss av sin kärlek, kraft och frid. En frid som övergår allt förstånd. Guds närvaro driver ut rädslan och oron och ger oss fast mark under våra fötter.

Herre, till vem skulle vi gå? Du har det eviga livets ord.

Anne Holm-Haavisto är diakon i Nykarleby församling.

NYKARLEBY Kyrksöndag

Böcker, bibel och familjemässa i Jeppo

På domsöndagen den **26 november** ordnas en kyrksöndag med SLEF Jeppo i församlingshemmet. Från kl. **15.30** säljer systrarna Antfolk böcker till förmån för missionen, **kl. 16** hålls möte med bibelstudium av Albert Häggblom. Sång av Gerbykvartetten och servering efteråt.

Kl. 18 firas familjemässan Gloria Dei med mycket sång och musik i församlingshemmet tillsammans med Mats Edman, Albert Häggblom, Mats Sjölin och barnkören. Under predikan har barnen eget program i dagklubben.

Välkommen med alla!

En nyhet vid Hyddan är loppiset som kört igång under året. Dit kan man sticka sig in och botanisera. FOTO: PRIVAT

”Det finns ett sammanhang för alla”

Hyddan har funnits i drygt tjugo år och blivit en viktig mötesplats. Inför julen kan alla som har lite extra bidra för att fler Nykarlebybor ska få känna jul i hjärtat.

TEXT: **REBECCA PETTERSSON**

NYKARLEBY År 2002 startade dagverksamheten Hyddan i sin nuvarande form i den gamla missionskyrkans lokaler, men redan under 80-talet fanns en slags föregångare vid namn Kristen gemenskap.

– Det finns ett uppenbart behov av verksamheten. Vi är den organisation i Nykarleby som sköter mathjälpsverksamheten. Tre gånger i veckan delas det ut matkassar med mat som vi fått från lokala mataffärer. Snellmans är ock-

»Det är en samvaro dit man kan komma och vara precis som man är.«

så en stor och viktig bidragsgivare, säger Gösta Willman, som är ordförande för Hyddans styrelse.

Lokala odlare bidrar också med donationer, och den mat som inte går till mathjälpen blir till lunch i Hyddans kök. Under vardagarna kan vem som helst sticka sig in för att äta en billig lunch eller dricka en kaffekopp till ett överkomligt pris.

I föreningens stadgar står det att målgruppen är missbrukare, ensamma och utstötta.

– Men det har nog breddats till alla Nykarlebybor. Det är en samlingsplats för alla, säger Gösta Willman.

Hyddan har några ordinarie anställda, men de anställer också arbetslösa och långtidsarbetslösa med hjälp av sysselsättningsstöd. Det är en win-win-situation, konstaterar Willman.

– Kommunerna har ju ett ansvar för att få ut långtidsarbetslösa i arbetslivet, och om det inte lyckas får staden böter. Därför är det här systemet till fördel för staden, och det är till vår fördel att vi har arbetskraft.

Jul i hjärtat

Hyddan samarbetar tätt med flera församlingar i staden, och en diakon från Nykarleby församling är också medlem i styrelsen. Nu inför julen är det samarbetet extra värdefullt i och med insamlingen *Jul i hjärtat* som pågår just nu och fram till den 7 december.

Sedan några månader tillbaka är Gösta Willman ordförande för Hyddans styrelse. FOTO: PRIVAT

– Man kan donera både produkter och pengar som sen delar ut till de i staden som behöver lite extra guldkant inför helgerna. Det sker i samråd med diakonin och socialen som vet vilka som behöver vad.

Om man vill bidra till insamlingen kan man ge opaketerade donationer så som leksaker, torrskaftning, hygienartiklar och kläder. Man kan också betala in pengar till ett kontonummer som ges vidare i form av presentkort.

Varför har du valt att engagera dig som ordförande för Hyddan?

– Jag vet ju hur allmänt uppskattad verksamheten är. Man brukar säga att tack vare Hyddan så behöver ingen sitta ute på parkbänkarna i Nykarleby. Det finns ett sammanhang för alla, och ensamheten är ju ett av vår tids största problem. Också i en småstad som Nykarleby.

Willman som är pensionär konstaterar att det också för egen del är bra med lite aktiviteter av varierande slag. Därför lät han sig övertalas till att ta på sig uppdraget.

– Jag tycker det är en väldigt meningsfull verksamhet. Det är en samvaro dit man kan komma och vara precis som man är.

”Det här är inte ditt fel”

– Just nu är jag precis där jag ska vara, säger Anette Rönnlund-Nygård. I Ninniverksamheten arbetar hon för de bortglömda barnen – de som lever med beroende och psykisk ohälsa i familjen.

TEXT: PIAN WISTBACKA

NÄRPES/MALAX ”Det här är inte ditt fel. Du är inte ensam om att leva i det här. Du kan inte fixa din förälder. Det finns hjälp om du vill ha.”

Allt det här är är oerhört viktigt att höra för de barn och unga som växer upp i en familj med föräldrar med beroende eller psykisk ohälsa. Det är för de här barnen och ungdomarna som Ninniverksamheten finns till.

– Ofta när barn eller unga kommer med i vår verksamhet är det för att de har träffat någon vuxen i sin närhet som har sett och vågat ställa frågor, säger **Anette Rönnlund-Nygård**, grundare och projektledare för Ninniverksamheten. Hon jobbar också som organisationschef på USM (Understödsföreningen för svenskspråkig missbrukarvård r.f.), som är stationerad i Malax. Själv är hon Närpesbo.

Ninniverksamheten tog sin början med läger. Det första lägret hölls 2005, då under namnet ”Se mig”.

– 2020 fick vi ett större bidrag från Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne. Det var då jag kunde återvända till föreningen och då vi kunde börja bygga upp verksamheten till vad den är idag.

Samma år utlystes en namntävling, och ”Ninni – för de bortglömda barnen” blev det nya namnet.

Förebilder för hopp

– Kärnan i verksamheten är något som vi kallar identifikation och psykoedukation, berättar Anette Rönnlund-Nygård.

Det handlar om att ge barnen och ungdomarna möjlighet att träffa andra som har upplevt liknande saker. Det handlar också om att det finns vuxna med som kan berätta om vad beroende och psykisk ohälsa är och på vilket sätt det drabbar de vuxna, men också på vilket sätt det kan drabba barnen.

– Det här förverkligar vi både genom kamratstödsgrupper runtom i Österbotten och på Åland, men också genom den ursprungliga verksamheten, det vill säga lägren, beskriver hon.

Där ges barnen och ungdomarna möjlighet att få samlas och bara vara barn och unga, med andra som vet vad det handlar om.

Anette Rönnlund-Nygård vill förmedla hopp. FOTO: JONNA NYGÅRD / JONNA N. PHOTOGRAPHY

Ninnigrupper

Samtalsgrupper ordnas 1–2 gånger per månad för ungdomar i åldern 13–24 år i Närpes, Malax, Korsholm och Vasa.

Grupperna riktar sig till unga som har en förälder med psykisk ohälsa eller beroende.

– Sedan 2020 har vi jobbat väldigt mycket med samhällspåverkan. Målgruppen har verkligen varit en osynlig grupp i Finland, och det beror ju inte på att vi dricker mindre än i övriga Europa, utan på att vi inte haft verktyg och kunskap om hur det här påverkar barnen och ungdomarna. Det här har vi jobbat väldigt hårt med att lyfta.

En glad nyhet för Ninni är att samtalsgrupperna nu kommer att implementeras inom välfärdsområdet. Det betyder att de kommer att bli tillgängliga både på finska och svenska i hela Österbotten.

– Det är en sådan målsättning som vi kanske bara har drömt om, men som nu har blivit verklighet!

Du har själv vuxit upp i ett hem med missbruk och psykisk ohälsa. Kommer drivkraften i ditt arbete därifrån?

– Ja, absolut! Min egen bakgrund har nog präglat hela mitt yrkesliv. Jag har fått lämna mitt

eget mörker till välsignelse för andra, och på det sättet har jag hittat ett syfte för mitt liv just nu. Man vet ju inte vad framtiden bär, men just nu är jag precis där jag ska vara.

– Det är också en av drivkrafterna bakom hela Ninniverksamheten: att hjälpa de här barnen och ungdomarna att hitta en mening.

Vad är allra viktigast för dig att förmedla till de barn och ungdomar du möter?

– Det är hopp! Hoppet om att hur mörkt det än är där ute finns det någon som är där med dig. Det finns andra som har gått före dig, och det finns en väg ut.

– Det är också det som ungdomarna ger varandra, de som har varit med länge i verksamheten och som möter nykomlingarna. Jag tycker att vi alla inom Ninni är förebilder för hoppet.

»Du kan inte fixa din förälder.«

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS

Gudstjänst sö 26.11 kl 11: i kyrkan, Friman, Lolax
Ungdomskväll med julmys: må 27.11 kl. 18 i församlingshemmet (fh)

Små och stora: ti 28.11 kl 9.30 i fh

Baltikumvännernas loppis: har öppet varje tisdag kl. 13–18 (julpaus från 13.12, fränsett lördagsöppet 16.12 kl. 13–16).

Matutdelning och kaffe: on kl. 8.30 i fh

Familjegudstjänst: sö 3.12 kl. 11 i kyrkan, Friman, Granholm. Se mera info i puffen!

Månadens kaffeböner: må 4.12 kl. 11 i fh, efteråt gemensam lunch ca kl. 12 på Bistro. Välkommen du som vill äta ”ilag”, i första hand på egen bekostnad.

Små och stora: ti 5.12 kl. 9.30 i fh

Självständighetsdagens gudstjänst: on 6.12 kl. 11 i kyrkan, Friman, Granholm. Församlingsskören sjunger. Ljuständning och psalmsång vid hjältegrav.

Basar på självständighetsdagen kl 12–14: i fh, se puff!

Missionsträff: to 7.12 kl. 10 i Harrström UF

KRISTINESTAD

www.kristinestadssvenskaforsamling.fi

Fr 24.11 kl. 18.30: International evening in the parish house, Västra Långgatan 29.

Lö 25.11 kl. 18: Temakväll i kyrksalen i Lfds förs.hem. Nathalie Wingren från Brottsofferjouren berättar om våldets olika ansikten. Servering.

Sö 26.11 kl. 10: Högmässa i kyrksalen i Lfds förs.hem. Jan Nygård från Oasrörelsen predikar, Norrback liturg. Efter mässan möjlighet till kyrklunch till subventionerat pris (10 €) på restaurang Ström. Anmäl senast fredag 24.11 om du deltar i lunchen!

Sö 26.11 kl. 13.15: Eftermiddagsmöte med förbön och lovsång i kyrksalen i Lfds förs.hem. Jan Nygård talar över temat ”Guds helande i Bibeln och idag”.

Sö 26.11 kl. 18: Sångkväll med sånger ur Sionsharpan i Krs förs.hem. Anna-Lisa Nilsson, Anna Karin Martikainen, Markus Engström. Servering.

Ti 28.11 kl. 13: Kenya syförening i grupprummet i Lfds förs.hem.

Ti 28.11 kl. 19: Gemenskap kring Bibeln Krs förs.hem.

On 29.11 kl. 11.30: Pensionärssamling i kyrksalen i Lfds förs.hem.

On 29.11 kl. 17: Get Together Café på Vänstugan Primula. Denna caféverksamhet bjuder in till nya kontakter, smakupplevelser och möjligheten att hjälpa människor i nöd. Under tiden då cafeet är öppet tar vi emot förnödenheter som efterfrågas i Ukraina samt packar ihop dessa för att sända dem vidare.

To 30.11 kl. 11.30: Missionstugan och pensionärssamling

NÄRPES Självständighet

Gudstjänster på självständighetsdagen

Självständighetsdagens gudstjänst med kransnedläggning vid hjältegravarna onsdag 6.12:

Kl. 10: **Övermarks kyrka.** Jakobsson, Lindén-Liljehage.

Kl. 10: **Pörtoms kyrka.** Sundqvist, Granholm.

Kl. 12: **Närpes kyrka.** Närpes manskör, dirigent Tobias Udd, Strömbäck, Lindén-Liljehage.

Familjegudstjänst och barnens julfest

I **Närpes** firas familjegudstjänst och barnens julfest i kyrkan **3.12 kl. 12**. Medverkande: Långqvist, Skrifvars, Stenberg, Otieno, Strömbäck, Lindén-Liljehage.

I **Övermark** firas familjegudstjänst och barnens julfest i kyrkan **3.12 kl. 18**. Medverkande: Skrifvars, Långkvist, Otieno, Stenberg, Jakobsson, Lindén-Liljehage.

i Krs förs.hem.

Lö 2.12 kl. 19: Konsert med Lappfjärds damkör och manskör i Lappfjärds kyrka.

Sö 3.12 kl. 10: Gudstjänst i Lappfjärds kyrka. Norrback, Martikainen, Lappfjärds kyrkokör.

Sö 3.12 kl. 12: Gudstjänst i Krs kyrka. Engström, Martikainen, Krs kyrkokör. Risgrynsgröt och kaffe efter gudstjänsten i Krs förs.hem, 5 €.

Sö 3.12 kl. 15: Gudstjänst i Sideby kyrka. Norrback, Martikainen, Glädjedropparna.

Sö 3.12 kl. 18: Ljussmessa i Lappfjärds kyrka. Kollekt till Team Emma. Sarah Kortell solist, Carina Jansson kantor, Gunilla Teir andakt.

On 6.12 kl. 10: Gudstjänst i kyrksalen i Lfds förs.hem. Efter gudstjänsten uppvaktning vid hjältegrav. Engström, Martikainen.

On 6.12 kl. 12: Tvåspråkig gudstjänst i Krs kyrka. Kl. 11.30 uppvaktning vid UE hjältegrav. Norrback, Ala-Opas, Vättö.

On 6.12 kl. 14.45: Uppvaktning vid Sidebys hjältegrav. Gudstjänst i Sideby kyrka. Engström, Martikainen.

On 6.12 kl. 18: Scouternas fackeltåg från Hotel Alma.

To 7.12 kl. 11.30: Pensionärssamling i Sideby kyrka. För transport ring Daniel Hellman dagen före 0407204260. Välkomna!

NÄRPES

www.narpesforsamling.fi

Närpes

Lö 25.11 kl 15: Julkören övar i kyrkan.

Sö 26.11 kl. 12: Högmässa i kyrkan. Strömbäck, Lindén-Liljehage, Laudate.

Sö 26.11 kl. 19: Julkonsert i Närpes kyrka. Tomas Fant, Emma Backman, Stefan Jansson. Programblad vid dörren eller via Netticket 15 €.

Må 27.11 kl. 9: Församlingens matutdelning vid Café Albert. Kaffeservering.

Ti 28.11 kl. 10: Karasamling i församlingshemmet. Blomberg.

Lö 2.12 kl. 15: Julkören övar i kyrkan.

Lö 2.12 kl. 18: Aftonmusik med adventstema i Närpes

KRISTINESTAD Scout & sång

Scouternas fackeltåg och sångkväll

På **självständighetsdagen** startar scouternas fackeltåg vid hotel Alma **kl. 18** och går via torget till Ulrika Eleonora kyrka och hjältegravarna. Där sjunger vi Vårt land och Härlig är jorden. Kort tal av Christina Caldén-Back.

Söndag **26.11** hålls en sångkväll **kl. 18** i församlingshemmet i Kristinestad. Anna-Lisa Nilsson leder kvällen med sånger ur Sionsharpan. Olle Nilsson, Anna Karin Martikainen och musiker ur församlingens orkester medverkar. Andakt hålls av Markus Engström. Servering. Välkommen!

KORSNÄS Barn & basar

Familjeguds tjänst och basar

Familjegudstjänst firas söndagen **3.12 kl. 11** i kyrkan, med lätt och kort program. Barnen medverkar med sång. Pysselpunkter, adventspåse åt barnen och servering efteråt i kyrkan.

På **självständighetsdagen** ordnas traditionsenlig basar i församlingshemmet **kl. 12–14** till förmån för missionen. Kom och fynda t.ex. julpynt, stickade strumpor, bakverk med mera. Kanske hittar du någon passande julkapp? Om inte annat blir det en trevlig stund!

Åsnan väntar på ryttare.

kyrka. S:ta Marian kuoro, Milva Bondfolk, Lindén-Liljehage.

Sö 3.12 kl. 12: Familjegudstjänst och barnens julfest i kyrkan. Skrifvars, Långkvist, Otieno, Stenberg, Strömbäck, Lindén-Liljehage.

Sö 3.12 kl. 18: Mission och sång i advent i Luthergården. Joel Norrvik, Dina Wikstedt.

On 6.12 kl. 12: Självständighetsdagens gudstjänst i kyrkan. Närpes man-skör, dirigent Tobias Udd, Strömbäck, Lindén-Liljehage. Efteråt kransnedläggning vid hjältegravarna.

To 7.12 kl. 18: Julkonsert i kyrkan med gymnasiets musiklinje.

To 7.12 kl. 18: Hela familjens Adventsfest i Norrnäs bönehus. Servering, lotteri.

To 7.12 kl. 19: Julauktion i Luthergården.

Övermark

Fr 24.11 kl. 18.30: Karasamling i församlingshemmet. Blomberg.

Sö 26.11 kl. 10: Ungdomsmässa i kyrkan. Strömbäck, Sundqvist, Lindén-Liljehage, Sjölander.

Sö 3.12 kl. 18: Familjegudstjänst och barnens julfest i kyrkan. Långkvist, Skrifvars, Stenberg, Otieno, Jakobsson, Lindén-Liljehage.

On 6.12 kl. 10: Självständighetsdagens gudstjänst i Övermarks kyrka. Jakobsson, Lindén-Liljehage. Efteråt kransnedläggning vid hjältegravarna.

Pörtom

Sö 26.11 kl. 14: Söndagskaffe för damer i församlingshemmet. Örn.

On 29.11 kl. 13: Karasamling i församlingshemmet. Blomberg.

Sö 3.12 kl. 14: Adventssång i kyrkan. Pörtomkören, Seniorkören, Pörtom musikgäng, Granholm, Blomberg. Allsång. Efteråt servering med Gott å sal-tat i fsh. Gällande servering, anmäl senast 29.11 till Johan 045 200 7889

On 6.12 kl. 10: Självständighetsdagens gudstjänst i Pörtoms kyrka. Sundqvist, Granholm. Efteråt kransnedläggning vid hjältegravarna.

KORSHOLMS PROSTERI

MALAX

Lö 2.12 kl. 18: Adventsvesper i Petalax kyrka. Englund, Norrback, Lax.

Sö 3.12 kl. 18: Bön för alla, i prästgården i Malax.

Bergö

Sö 26.11 kl. 14: Gudstjänst i kyrkan. Tornberg, Brunell.

Sö 3.12 kl. 14: Familjevänlig högmässa i kyrkan. Englund, Brunell. Kyrkokören, barnen och ungdomarna medverkar. Efteråt kyrkglögg i församlingshemmet med bl.a. gratislotteri och dragning av vinnaren i årets gudstjänstutmaning.

On 6.12 kl. 14: Gudstjänst på självständighetsdagen. Kransnedläggning vid de stupades gravar. Englund, Brunell. Kyrkokören medverkar.

Malax

Sö 26.11 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan. Tornberg, Lax. Söndagsskola i socken.

Sö 3.12 kl. 10: Familjemässa i kyrkan. Norrback, Lax, Broo, Ekström. Kyrkokören medverkar. Julavslutning för barn- och familjegrupperna. Servering.

On 6.12 kl. 10: Tvåspråkig gudstjänst på självständighetsdagen. Kransnedläggning vid de stupades gravar. Tornberg, Lax. Sång: Kaisa Nyroos.

Petalax

Sö 26.11 kl. 12: Gudstjänst i kyrkan. Tornberg, Brunell.

Sö 3.12 kl. 12: Familjemässa i kyrkan. Norrback, Lax, Broo. Julavslutning för barn- och familjegrupperna. Servering.

On 6.12 kl. 12: Gudstjänst på självständighetsdagen. Kransnedläggning vid de stupades gravar. Englund, Brunell. Sång: Kaisa Nyroos.

MALAX Familjemässor

Julavslutning för barngrupperna

Alla barn- och familjegrupper i Malax och Petalax är välkomna på familjemässor **den första advent (3.12)**, då vi har julavslutning med glögg och lussebullar **kl. 10** i Malax kyrka och **kl. 12** i Petalax kyrka. På Bergö hålls motsvarande julavslutning för barn- och familjegrupperna **den andra advent, 10.12**, med familjegudstjänst **kl. 14** i kyrkan.

KOLUMNEN

DANIEL NORRBACK

Uppmuntra varandra!

”HE E ju rolit dehe!” Jag minns ännu dessa ord som om det var igår, även om det är x antal år sedan de yttrades. Orden kom från en konfirmandpojke, mitt under ett lektionspass som jag som sommarteolog höll på vinden på lägergården Jonnsborg i Sideby. Tydligt kom det som en stor positiv överraskning för denne pojke att skriftskola och kristen undervisning faktiskt kan vara någonting roligt, och han var tvungen att spontant kungöra det inför oss alla. Jag blev väldigt glad och uppmuntrad själv av denna replik, och hela lektionen var det en varm och härlig gemenskap och känsla i denna konfirmandgrupp. Det var precis så som man som präst önskar sig att församlingslivet alltid skulle vara, det var precis så som det ska vara där Guds rike är nära: en öppen, glad, positiv, kärleksfull och frigörande gemenskap!

När blev du själv senast uppmuntrad av någon? När sa någon senast något positivt till dig, berömde dig för någonting? Förhoppningsvis ganska nyligen. Bibeln talar en del om vikten av uppmuntran. Till exempel i Hebreerbrevet står det så här: ”Låt oss ge akt på varandra och *uppmuntra* varandra till kärlek och goda gärningar. Låt oss inte överge våra egna sammankomster, som en del har för vana, utan *uppmuntra* varandra, detta så mycket mer som ni ser att dagen närmar sig.” (Hebr. 10:24-25)

I DETTA endast två verser korta bibelcitater nämns uppmuntranen ”uppmuntra varandra” två gånger. Det måste betyda att det på riktigt är viktigt att vi kristna uppmuntrar varandra! Men hur är det med oss själva? Hur är procentfördelningen: Ger vi 95 % kritik och 5 % uppmuntran? Eller fördelar vi ganska fifty-fifty med klagomål och positiv respons? Utan att på något sätt brösta upp mig själv eller tro att jag själv är någon världsmästare i uppmuntran, så tror jag att vi alla som kristna kan må bra av att tänka efter lite på denna punkt. För Guds Ord är nog tydligt här. Det finns ingen bibelvers där vi fått uppmuntranen ”klaga på varandra!” eller ”kritisera varandra!” Däremot nog många bibelverser där vi uppmannas att tänka och tala gott om andra och älska och uppmuntra andra. Vi är kallade att som Guds barn lyfta upp varandra, inte trycka ner varandra. Så kanske vi får sikta på procentfördelningen 95 % uppmuntran och 5 % kritik? Jag tror det är ett bra mål, även om vi inte skulle lyckas verkställa det till fullo.

I min tjänst som kyrkoherde och i mitt eget liv har det ofta varit just en medmänniskas ord av uppmuntran och bekräftelse som har gett mig precis det tillskott av kraft jag behövt under perioder då jag känt mig trött och nedtyngd. Jag tror aldrig vi behöver vara rädda för att det ska bli för mycket uppmuntran. Vi behöver alla bli sedda, bekräftade och få höra att vi är bra på något. Lyckas vi ens någorlunda med att vara uppmuntrare istället för kritiker så blir församlingslivet attraktivt och underbart. Då känner vi smaken av Guds rike och får lov att glatt utbrista: ”He e ju rolit dehe!”

Daniel Norrback är kyrkoherde i Kristinestads svenska församling.

Torolf Back från Vänstugan serverar kaffe till ukrainska och finländska gäster. T.v. om honom står diakoniarbetare Debora Hannus, nere t.v. Inga-Lene af Hällström.
FOTO: PRIVAT

Tröskeln är låg till Get Together Café

En ny träffpunkt för ordsbor och nyfinländare är Get Together Café i Kristinestad. Genom välgörenhet sträcks hjälpen även utåt.

TEXT: PIAN WISTBACKA

KRISTINESTAD – ”Kan det inte ordnas ett vän-
skapscafé där ordsbor och nyinflyttade får kny-
ta kontakter?” Förslaget kom på en mässa som
hölls i Kristinahallen under hösten, berättar
Inga-Lene af Hällström, diakon i Kristinestads
svenska församling.

Att det behövs forum som inte utesluter nå-
gon på grund av ålder eller intressen, utan där
precis alla kan komma med, är något som man
tänkt på i församlingen också tidigare.

– Om man har en syförening faller många
bort som inte är intresserade av det – men vän
vill väl alla vara.

Café, mötesplats och hjälparbete

Caféet har utformats tillsammans med några

»Vän
vill väl
alla vara.«

ukrainare som varit med en längre tid.

– Namnförslaget Get Together Café kom från
dem, säger Inga-Lene af Hällström.

Vänstugan valdes för att det är ett ställe som
många är bekanta med sedan tidigare. Det har
en bra placering och många bord att sitta vid.

– Ett ben som caféet står på är att det ska va-
ra en träffpunkt för ordsbor och nyfinländare.

Ett annat viktigt ben är det hjälparbete man
sysslar med under caféet.

– Det handlar om att vi ska förena våra krafter
för att må bra, få kontakt och komma in i sam-
hället, men också om att sträcka ut hjälpen utåt.

I höst har verksamheten riktats in på att hjäl-
pa Kalyna, en förening som både stöder ukrai-
nare som kommit till Finland och distribuerar
hjälp till Ukraina.

– Via Kalyna kan förnödenheter och materi-
al sändas till Ukraina. Vi behöver inte fundera
på tillstånd och en massa byråkrati, utan vi är
bara som en extra arm här.

Till caféet kan man hämta in saker som se-
dan går vidare till Kalyna.

– Sovsäckar, lakan och täcken har samlats in,
det är lite olika vad som behövs.

Hon konstaterar att dagens människor måste
fundera noga på vad de sätter sin tid på. Många
vill ändå gärna göra något som blir värdefullt
för någon annan, och få ge av sig själva. Hjälp-
arbete känns angeläget.

– Man får satsa av sin tid och har en uppgift
på samma gång. Jag hoppas att det är många
som känner att de vill komma med.

Nya smakupplevelser

Några träffar har redan ordnats i november.

– Sen får vi se hur det blir i december. Tan-
ken är att fortsätta i januari, säger Inga-Lene
af Hällström.

– Vi hoppas att det föds nya idéer och tankar
om hur man kan hjälpa på olika sätt!

Get Together Café bjuder också på nya smak-
upplevelser.

– Senast var det ukrainare som bakade till ca-
féet. Det skulle vara roligt att under våren kun-
na ha olika teman: varifrån kommer smakerna
den här kvällen?

Get Together Café

En träffpunkt där ordsbor och nyinflyttade kan
ses och umgås.

Ordnas på Vänstugan Primula, Strandgatan 18 i
Kristinestad.

Samlar in förnödenheter till Ukraina genom Kalyna.

Nästa samling blir onsdagen den 29.11 kl. 17–18.30.

Det här efterfrågas av Kalyna just nu:

- Lakan
- Filtar
- Sovsäckar
- Mat (konserver, kaffe, te, nötter, energy-
bars, knäckebröd)
- Djurmat
- Båtmotor (större)
- Powerbanks
- Kemiska hand- och fotvärmare
- Julgåvor som är packade och märkta med
ålder och kön till lämplig mottagare

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Åboland-Åland utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Sofia Torvalds, sofia.torvalds@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6748. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Potatisen är bäst

Kyrkan har en traditionsbärande funktion. Det är ett trauma om den brinner, säger Dennis Grönroos, som sitter med i kyrkorådet i Jomala för att han vill att församlingen ska förvalta sin mark väl.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

JOMALA Dennis Grönroos växte upp i Bromarf i västra Nyland.

– Så långt ute att tittar man österut så hittar man Åbo. Men den krassa verkligheten är att jag kommer snabbare ut i världen från Jomala än jag kom från Bromarf, säger han.

Han landade på Åland tack vare sitt jobb som odlingsrådgivare. Jobbet har fört honom runt hela Svenskfinland, men sedan 2015 har han bott på Åland.

Känner du dig som ålänning?

– Jag känner mig som finlandssvensk. Kretsarna är ändå ganska små i Svenskfinland, och har man flyttat runt lite, som jag har gjort, så känner man många.

Han jobbar som konsult, och kunderna är såväl jordbrukare som livsmedelsföretag. Med odlarna diskuterar han hurdana produkter som går att sälja, han kan också göra upp gödslingsplaner, ekonomiplaner och växtplaner.

– Jag är en länk mellan fabriken och odlaren.

Kyrkans mark ska förvaltas väl

Han är väldigt intresserad av växter.

– Jag tycker det är intressant att se hur växtligheten förändras och hur man kan styra den och producera mat åt så många människor som möjligt. Jag tycker också om att få jobba ute i det fria.

Men branschen är också en människobransch – man måste kunna knyta an, skapa relationer och diskutera.

– Ibland brukar jag säga att mitt jobb är att dricka kaffe och prata skit, skrattar han.

Han sitter också med i Jomala församlings kyrkoråd. Det började med att han har en yrkeskunskap som församlingen har glädje av.

– Jomala församling äger ganska mycket åker- och skogsmark. Kyrkan är en viktig aktör inom tredje sektorn, och jag är gärna med och förvaltar de gemensamma tillgångarna och ser till att det inte går tokigt.

Han är inte den som ofta går i kyrkan: det är snarast dop och bröllop som gäller.

– Jag är kulturkristen, och där tror jag att jag

Dennis Grönroos, lök och potatis.

– Potatis är den mest mångsidiga rotfrukt vi har, säger han.

FOTO: PRIVAT

Dennis Grönroos

Konsult inom jordbruksbranschen. Vuxit upp i Bromarf och Kimito, bor idag i Jomala.

Fritidsintressen: Fotboll. Har spelat fotboll och varit domare. Favoritlaget är Liverpool.

Läser mycket och är särskilt intresserad av närhistoria och samhällshistoria.

Udda kunskap om potatis och svält: "Det talas alltid om hungersnöden på Irland efter att potatispesten härjade där, men det var minst lika illa i Finland. Ekonomin var usel och lilla istiden (1790–1880) gjorde att skördarna var dåliga. Det dog procentuellt nästan fler här än på Irland."

representerar en stor del av kyrkans medlemmar. Någon måste föra också den stora allmänhetens talan.

Vad skulle du önska dig av kyrkan?

– Jag tycker kyrkan har en kulturbärande funktion. Den sköter om sådant där samhället kan

missa och skapar ett sammanhang också i lokalsamhället.

Kyrkobyggnaderna är väldigt viktiga för honom.

– Det är ett trauma när de brinner, det minns jag från Bromarf, där den gamla träkyrkan brann upp. En ort präglas så mycket av sin kyrka, den är ett tecken på att orten är en centralort.

Du jobbar med odling: Vilken är din favoritväxt och varför?

– Potatis! Den är den mest mångsidiga rotsaken vi har, du kan göra så mycket av den och den är klimatsmart. Du kan producera mest kolhydrater och protein per hektar om du odlar potatis. Den passar till allt! Potatis är den växt du kan äta mest ensidigt av utan att få bristsjukdomar.

»Någon måste föra den stora allmänhetens talan.«

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND

Pargas församlingsdistrikt

Sö 26.11 kl. 10: Högmässa i Pargas kyrka, Eija Grahn, Markus Ollila.

On 29.11 kl. 18: Veckomässa i Pargas kyrka, Saara-Mariia Roto, Hanna Lehtonen.

Sö 3.12 kl. 12: Första advents festhögmässa i Pargas kyrka, Sara Grönqvist, Saara-Mariia Roto, Hanna Lehtonen.

On 6.12 kl. 11: Självständighetsdagens tvåspråkiga gudstjänst i Pargas kyrka, Sara Grönqvist, Juho Kopero, Hanna Lehtonen. Efter gudstjänsten gröttest med lotteri i församlingshemmet.

Nagu kapellförsamling

Sö 3.12 kl. 11: Första advents högmässa i Nagu kyrka, Terttu Laaksonen, Susanna Landor, Robert Helin.

On 6.12 kl. 11: Självständighetsdagens gudstjänst i Nagu kyrka, Terttu Laaksonen, Susanna Landor, Robert Helin.

Korpo kapellförsamling

Sö 3.12 kl. 15: Första advents familjegudstjänst i Korpo kyrka, Esa Killström, Mikael Granlund.

On 6.12 kl. 11: Självständighetsdagens tvåspråkiga gudstjänst i Korpo kyrka, Esa Killström, Mikael Granlund.

Houtskär kapellförsamling

Sö 26.11 kl. 11: Högmässa i Houtskär kyrka, Janette Lagerroos.

Sö 3.12 kl. 18: Första advents kvällsgudstjänst i Houtskär kyrka, Janette Lagerroos.

On 6.12 kl. 11: Självständighetsdagens tvåspråkiga gudstjänst i Houtskär kyrka, Janette Lagerroos.

Iniö kapellförsamling

Fr 24.11 kl. 18: Kvällsmässa med sånger från Taizé i Iniö kyrka, Saara-Mariia Roto, Robert Helin.

Sö 3.12 kl. 13: Adventsgudstjänst i Iniö kyrka, Marika Torp.

On 6.12 kl. 13: Självständighetsdagens tvåspråkiga gudstjänst i Iniö kyrka, Marika Torp.

ÅBO

lör 25.11:

- kl. 18: Tvåspråkig regnbågsmässa, Aurelia.

sön 26.11:

- kl. 12: Musikhögmässa med ibruktagande av orgeln, Aurelia. Björkgren (pred), Wikstedt (lit), Danielsson, Söderlund, Markkula, Knuts-Söderlund. Gudstjänstgrupp Rut medverkar. Barnhörna.

- kl. 13.30: Söndagslunch, Aurelia. Kom med och fira söndagslunch med oss! Ta med en sallad, litet grönsaksgröta, en bit bröd eller ost. Församlingen står för ris/potatis.

mån 27.11:

- kl. 13-15: Café Orchidé, Aurelia. Crafting Hope – vi

MARIEHAMN

Pyssla julpynt!

Gör en krans!

Torsdagen den 30 november kl.

14.00–20.00 fyller vi Villa Carita, Ålandsvägen 45, med julstämning.

Kom och gör din egen krans, julkort, juldekorationer eller baka pepparkakor. Vi har verktyg och material som är naturmaterial eller återanvänt. Kom en stund och låt dig inspireras eller stanna hela kvällen. Glögg och pepparkakor bidrar till julstämningen. **Julpysslet är gratis!**

pysslar för missionen.

- kl. 17.30–20: Träff för unga vuxna, Aurelia.

- kl. 19: Konsert med Marina Petterssons pianoever, Aurelia. Fritt inträde. Programblad 10€/st till förmån för Borgå stifts jubileumsinsamling.

tis 28.11:

- kl. 14.30–18.30: Ungdomshålan, Aurelia.

- kl. 18: Tyst meditation, Aurelia.

ons 29.11:

- kl. 10–12: Familjecafé, Papinholma församlingshem.

Ordnas i samarbete med Folkhälsan i S:t Karins.

- kl. 13.30–15.45: Barnhålan för åk 3–6, Aurelia.

tors 30.11:

- kl. 9.30–11.45: Familjecafé, Aurelia.

- kl. 18–19.30: Vardagsrum – på svenska, S:t Karins kyrka. Känns hälen besvärlig eller kanske något annat? ABC i att sticka (dop)sockor. Ta med din stickning, strumpstickor och garn så hjälper vi dig att komma igång med stickandet igen. Det bjuds på glögg, jubileumsbakelse och gott sällskap, välkomna! Ordnas i samarbete med Folkhälsan i S:t Karins, Marthaförbundet, Röda Korset och Åbo svenska församling.

fre 1.12:

- kl. 10.30–12: Närständecafé, Kvartersklubben (Henriksg. 9, Åbo). I samarbete med Folkhälsan, Egentliga

Finlands Minnesförening. Anmälan senast 30.11 till Eva Björkvist tfn 040–5165 679.

lör 2.12:

- kl. 15–17.30: Träff för ensamstående föräldrar med barn, Aurelia. Anmälan senast 28.11 till agneta.markkula@evl.fi/040–3417 757.

sön 3.12:

- kl. 12: Festhögmässa, Domkyrkan. Björkgren-Vikström (pred), Björkgren (lit), Danielsson, Eklund. ÅSFs barnkör, Ungdomskören (dir. Sofia Liljeström) och Åbo Svenska Kyrkokör (dir. Marjo Danielsson) medverkar med sång och hjälpledare medverkar som gudstjänstgrupp. Barnhörna. Mässan kan även ses via virtuaalikirkko.fi.

mån 4.12:

- kl. 12–12.15: Lunchmusik med Ensemble MMXX, Domkyrkan.

- kl. 13–15: Café Orchidé, Aurelia. ”Ge barnet en gåva” – julklappar till alla barn.

- kl. 18: Måndagar med hopp, Aurelia. Vi deltar i Amnesty's kampanj ”Skriv för frihet” och skriver brev till människor i olika delar av världen vars mänskliga rättigheter har blivit kränkta. Kom med och sprid ljus i adventstid! Det bjuds på te och tilltugg.

tis 5.12:

- kl. 18: Bönegruppen, Aurelia.

JOMALA Första advent

Familjefest söndag 3.12 på 1:a advent

Festmässa kl. 11, därefter lunch och basar i Olofsgården till förmån för missionen. Pyssel för barnen.

VÄSTÅBOLAND Grötfest

Självständighetsdag med grötfest i Pargas

Pargas församlingsdistrikt provar i år ett nytt koncept för självständighetsdagen 6.12. Tvåspråkig gudstjänst tillsammans med finska församlingen firas i vanlig ordning kl. 11 i Pargas kyrka med sedvanlig uppvaktning vid hjältegravarna. I stället för välgörenhetsbasar ordnar församlingen i år en grötfest med välgörenhetslotteri i församlingshemmet efter gudstjänsten. Välkommen!

– kl 18: Tyst meditation, Aurelia.

ons 6.12:

– kl 10.30: Självständighetsdagens gudstjänst, Aurelia. Marika Björkgren–Thylin (pred), Björkgren (lit), Söderlund, Markkula. ÅSMA (dir. Tommi Penttinen) medverkar. Missionskaffe, lopptorg och lotteri efter gudstjänsten.

– kl 18: Träff för vuxna, Aurelia. Kom med och se på självständighetsbalen! Anmälan senast 4.12 kl. 16 till agneta.markkula@evl.fi/040–3417 757.

tors 7.12:

– kl 9.30–11.45: Familjecafé, Aurelia.

– kl 14–16: Stickcafé, Aurelia. Ordnas i samarbete med Åbo svenska pensionärsklubb.

ÅLANDS PROSTERI

JOMALA

Sön 26.11 kl. 11 Högmässa: Oldmark, Hansen

Fre 1.12 kl. 13.30 Andakt på Rönngården: Kaffeservering

Sön 3.12 kl. 11 Festmässa på första advent: Oldmark, Hansen

Sön 3.12 kl. 12 Familjefest: i Olofsgården

Mån 4.12 kl. 19 Vesper: i Olofsgården

Mån 4.12 kl. 19 Meditation: i Olofsgården

Tors 7.12 kl. 12 Herrlunch: Anmälan till kansliet senast 5.12

MARIEHAMN

FR 24.11 kl. 14.00 Önskepsalmen: i församlingshemmet.

SÖ 25.11 kl. 11.00 Innerlighetensmässa: i S:t Görans kyrka. *

SÖ 25.11 kl. 19.00 Minneskonsert för Henryk Gwardak: arr. Ålands Orgelfestival.

TO 30.11 kl. 11.30 Lunchmässa: i S:t Görans kyrka.

TO 30.11 kl. 12.00 Sopplunch: i församlingshemmet.

FR 01.12 kl. 19.00 Julkonsert: i S:t Görans kyrka, damkören Magnificat. Guy Karlsson – dirigent.

SÖ 03.12 kl. 11.00 Högmässa: i S:t Görans kyrka, 1:a advent. Vi firar också Borgå stift 100 år. Medverkar gör bl.a. Stella Vokalensemble, Himlaliv, brasskvartett, Marcus Gustafsson – trumpet. * Kyrkkaffe.

ON 06.12 kl. 11.00 Gudstjänst: i S:t Görans kyrka.

ON 06.12 kl. 14.00 Gudstjänst på finska: i S:t Görans kyrka.

ON 06.12 kl. 16.30 Jukonsert: i S:t Görans kyrka, Intermezzokören. Christian Juslin – dirigent.

TO 07.12 kl. 11.30 Lunchmässa: i S:t Görans kyrka.

TO 07.12 kl. 12.00 Sopplunch: i församlingshemmet.

*=Livestreaming på församlingens Facebooksida.

NORRA ÅLANDS FÖRSAMLING

24.11 kl. 12: Herrlunch i Mikaelsgården.

24.11 kl. 18: Orgelandakt i Geta kyrka med Christian Juslin och Cecilia Forsén.

26.11 kl. 10: Högmässa i Sunds kyrka. Outi Laukkanen, Johanna Evenson.

26.11 kl. 12: Högmässa i Finströms kyrka. Ingrid Björkskog, Johanna Evenson.

28.11 kl. 19: Missionsauktion på Breidablick i Finström.

1.12: Missionsauktion i Geta församlingshem. Julgröt serveras kl. 18, auktionen börjar kl. 19.

3.12 kl. 10: Högmässa i Sunds kyrka. Outi Laukkanen, Christian Juslin. Solist Tom Björkman.

3.12 kl. 12: Högmässa i Finströms kyrka. Ingrid Björkskog, Jon Lindeman, Johanna Evenson, Mikaelsskören. Efter mässan adventsfest med julgröt, lotteri och basar i Mikaelsgården.

3.12 kl. 14: Högmässa i Vårdö kyrka. Outi Laukkanen, Christian Juslin, sånggruppen Måns.

3.12 kl. 19: Högmässa i Geta kyrka. Ingrid Björkskog, Jon Lindeman, Johanna Evenson, Getakören under ledning av Miina Fagerlund.

5.12 kl. 19: Hopp och frid – Intermezzokörens julkonsert i Sunds kyrka. Programblad 15 euro.

ECKERÖ–HAMMARLAND

S:t Lars kyrka

Domsöndagen–Kristi konungaväldets söndag.

Högmässa 26.11 kl. 11.00: Med Eva Williams och Pipsa Juslin. Kollekt: Svenska Lutherska Evangeliföreningen i Finland r.f.

S:ta Catharina kyrka

Första söndagen i advent. Högmässa 3.12 kl. 11.00: Med Marie Nordenstorm och Pipsa Juslin. Kollekt: FMS

Självständighetsdagen: Gudstjänst 6.12 kl 15.00

Övrigt

Seniorträff: i Catharina gården alla onsdagar kl 12.30, i samarbete med äldreomsorgen i Hammarland, gymnastik, kaffe, prat och skrott.

Klapp & Klang: torsdagar kl 10.30 i Catharinagården. Ej vecka 46.

Barnkören: onsdagar i Laurentius kl 16.00, och Catharinagården kl 17.30. Ej Vecka 46.

Sykretsen: måndagar jämna veckor kl 12.30 i Catharinagården.

Herrlunchen: sista torsdagen i månaden kl 12.00. Anmälan senast tisdag samma vecka till pastorskansliet tel. 38387.

Catharina–Larskören: onsdagar kl 18.30 i Catharinagården. Ej vecka 46.

Vid diakoniärenden: Kontakta kyrkoherden eller boka tid via kansliet.

KOLUMNEN

WILHELMINA OLDMARK

Var dig själv!

”VÄLKOMMEN ATT tjäna” är det många som säger till mig nu när jag är nyvigd präst. Eller ”hur känns det att äntligen tjäna?”

– Det känns alldeles alldeles underbart, svarar jag, helt sanningsenligt. För det gör det, underbart och helt och hållet rätt. Det är här jag ska vara. Det är det här jag ska göra. Jag ska tjäna. Men samtidigt som det känns underbart så känns det vanligt. Vardagligt. Inte speciellt alls. Som inget särskilt. För ”tjäna” – det har jag ju redan försökt göra. Inte blev jag mer ”tjänande” av att bli präst, jag kan bara tjäna på ett annat sätt. Tjänar gör inte bara präster, diakoner eller andra anställda i kyrkan. Tjänar gör alla kristna i hela den världsvida kyrkan, eller i alla fall så tror jag att det är den infallsvinkeln och den synen på tjänande som är värd att sträva efter. Så jag vill fråga dig: ”Hur känns det att äntligen tjäna?” Tjäna genom att vara dig själv och att göra ditt bästa som kristen, troende och medmänniska.

I MÅNGA fall tror jag att helt vanliga småbarnsföräldrar till stor del kan göra ett större tjänande, bidra mer till Gudsrikets uppbyggande än vad vissa personer, kanske till och med präster, kan skapa under större delen av sin tjänst. Det är det jag menar med vanligt och vardagligt (vilket inte alls är samma sak som alldagligt). Det är som den gröna tiden i kyrkoåret. Den ”vanliga” tiden som är tiden då livet mognar och växer fram. Det är där vi får bygga församling. Tillsammans.

Utan människor skulle församlingarna inte vara någonting. Utan föräldrar som tar med sina barn på ”sjung och gung” eller ”klapp och klang”. Utan barn som går i pyssel eller i barnkör. Utan personer som tackar ja till uppvaktning och hembesök. Utan besök på vårdinrättningar. Och utan människor i bänkarna på söndagarna. Utan alla dem, alla oss, alla er – så vore kyrkan ingenting. Det är efter varje persons förutsättningar, och på just den platsen där du befinner dig som det är. Moder Theresa sa (fritt översatt): ”Ibland känns det som att det vi gör bara är en droppe i havet, men havet skulle vara mindre utan den droppen.” För varje droppe som saknas finns en tom bänk, en saknad och en längtan.

Så tack att jag får tjäna och välkommen att tjäna tillsammans! Tillsammans skapar vi den världsvida kyrkan, en söndag, en församling i taget! Tillsammanskraft.

Wilhelmina Oldmark är församlingspastor i Jomala församling.

ÅBO Självständighetsdagen

Gudstjänst och missionskaffe

Välkommen att fira självständighetsdagens gudstjänst **6.12 kl.10.30** i Aurelia. Marika Björkgren–Thylin från Finska missionssällskapet predikar och manskören ÅSMA (dir. Tommi Penttinen) medverkar. Efter gudstjänsten blir det missionskaffe, lotteri och loppis till förmån för de missionsprojekt församlingen stöder.

Vill du vara med och bidra till missionslotteriet? Vi tar gärna emot något sött eller salt, ljus, servetter eller kanske en julblomma. Du kan hämta din gåva under församlingsbyråns öppethållningstider (tisdagar kl. 10–12 och 13–15, onsdagar kl. 13–15 samt torsdagar kl. 10–12 och 13–15) eller kontakta Malena Björkgren för en annan tidpunkt: malena.bjorkgren@evl.fi / 040 3417461.

”Han har det roligt med Jesus nu”

När Margarita Andersson miste sin son för ett och ett halvt år sedan var hon förkrossad av sorg. Nu lever hon livet en dag i sänder och förundras över små mirakel: sånger, vänner, skator och kyrkkaffe.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

SUND Margarita Andersson har bott på Åland i omkring femton år, och är flitig kyrkobesökare i Sunds kyrka och frivillig kyrkvård. Hon kommer ursprungligen från Sankt Petersburg. Hennes Gudstro var en stor tröst när hon förlorade sin yngre son för 1,5 år sedan.

– Den 26 maj 2022 förlorade jag hela världen. Min son var bara 34 år när han dog.

Han hade levt i många år med sviterna efter ett överfall. Men han klarade sig, och efter att Margarita Andersson flyttade till Åland tog hans storebror hand om honom.

– När covidpandemin kom kunde jag inte besöka honom. Trots att han var invalid jobbade han på en möbelfabrik. Han fick Sputnik-vaccinet – det var inte bra. Sedan blev han sjuk. Han var så trött och det brann i hans bröst.

Hans hälsa försämrades snabbt.

– Han hade fem hjärtattacker. Och han kunde inte komma hit och jag kunde inte resa dit. Fem gånger tog han farväl. Han läste evangeliet och sa att det inte gör något om han dör, det är hans öde.

Även om han mädde dåligt fortsatte han gå till jobbet.

– Och en morgon kom Jesus bara förbi och hämtade honom.

”Jag ska begrava min son”

Margarita Andersson var utom sig av sorg, tog genast bilen och började köra mot Sankt Petersburg. Hon grät hysteriskt hela vägen. Den enda mat hon hade med sig var en chokladplatta som hon fick av en vän och granne.

– Man kan inte äta om man gråter hysteriskt...

När hon kom fram fick hon ett krampanfall och kördes själv i ilfart till sjukhus.

– Men jag sa att jag inte kan stanna, jag måste begrava min son.

Hon minns inget av hemresan. Men när hon var hemma i Sund låg hon bara i sängen. Efter ett samtal till akuten kom läkaren och hon fick näring och vätska i dropp.

– Jag sa till dem: jag har inte druckit sprit, jag har inte tagit mediciner eller droger. Jag har bara förlorat min son, så jag har förlorat hela världen.

Margarita Andersson ber och sjunger kristna sånger när livet känns tungt. FOTO: EVA JOHANSSON

Margarita tillsammans med sin äldreson Mihail, som bor i S:t Petersburg. FOTO: EVA JOHANSSON

»Jag älskar livet här på jorden.«

Men hon tänker: allt som sker, det är Guds vilja.

– Min Maxim var vuxen, han levde vackert och han älskade mig. Han var 34 år när han dog, Jesus var 33. Nu är de i himlen allihop och har det roligt! När vi skrattar lyssnar de på oss.

När hon känner sig tyngd av sorg börjar hon sjunga. Exempelvis Taizésången *Känn ingen oro*.

– Jag sjunger den tolv gånger! ”Gud min Gud, bär allt.” Här på Åland finns mycket man kan göra mot depression: blommor och hav och sol och fåglar. Och kyrkkaffe!

Ibland sker små mirakel. Som en hand som hon kände smeka sin rygg vid nattvardsbordet en söndag.

– Det var en ung kille, och han liknade så min Max.

Kämpar mot depressionen

Hon kämpar mot sin sorg och depression med hjälp av Fader vår, psalmer och Taizésånger.

– Det hjälper.

Hon tänker på sin Max, som var så stark och vacker.

– Jag tänker att när han dog så flyttade han lite styrka på mig. Så jag började träna, gjorde gymnastik on morgnarna och sprang lite. Förr sprang jag bara till postlådan!

Hon pysslar också små konstverk av diamanter av plast – mosaiker som nu är utställda på biblioteket i Sund.

– En dag var jag i skogen och plockade kantareller, tre kilo! När jag rensade dem blev mina tankar sorgsna. Då hörde jag en skällande liten hund på taket. Jag fattade ingenting. På taket! Det var en skata som sa: voff, voff! Då skrattade jag. Är det inte ett mirakel?

– Jag älskar livet här på jorden. Jag vet vad som finns bakom molnen och vi kommer alla dit, men det är roligt här på jorden också. Vi planterar träd för fåglar att övervintra i och vi gör vårt allt för att det ska vara frid på jorden.

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54

(med repris kl. 9.54)

Fredag 24.11 Ester Laurell, Mariehamn

Måndag 27.11 Sixten Ekstrand, Borgå
(repris från 9.10.2020)

Tisdag 28.11 Kaikka Växby, Vanda

Onsdag 29.11 Bianca Ortiz-Holmberg, Karis

Torsdag 30.11 Monika Winberg-Nikkola, Nådendal

Fredag 1.12 Ina Laakso, Helsingfors

Måndag 4.12 Kjell Wikström, Ekenäs

Tisdag 5.12 Edgar Vickström, Mariehamn

Torsdag 7.12 Kaikka Växby, Vanda

Aftonandakt kl. 19.15

Fredag 24.11 Benjamin Häggblom, Vasa

Lördag 25.11 kl.18.03 Ett ord inför helgen

Söndag 26.11 Kristus, Herre över allting. Textläsare: Christina Nymalm och Henrik Nymalm. Producent: Hedvig Långbacka (repris från 22.11.2020)

Måndag 27.11 Markus Linde, Vanda

Tisdag 28.11 Anders Hamberg, Jyväskylä

Onsdag 29.11 Stefan Ång, Jomala (repris från 4.11.2021)

Torsdag 30.11 Claus Terlinden, Karis

Fredag 1.12 Jonas Gehlin, Stockholm (repris från 2.12.2021)

Lördag 2.12 kl.18.03 Ett ord inför helgen

Söndag 3.12 Hedvig Långbacka, Åbo

Måndag 4.12 Harry Fagerlund, Hangö

Tisdag 5.12 Janne Kütimaa, Saltvik

Onsdag 6.12 Sixten Ekstrand, Borgå

Torsdag 7.12 Sixten Ekstrand, Borgå

Gudstjänst kl. 13.03

Söndag 26.11 Gudstjänst med Larsmo församling. Kyrkhelg Nord. Predikant: Tomas Klemets. Liturg: Max-Olav Lassila. Kantor: Anders Forsman. Kör: Kyrkokören. Solosång: Victoria Asplund. Textläsare: Hannes Nygård. Föreläsare: Madeleine Englund-Severin. Gudstjänsten spelades in den 17 september 2023.

Söndag 3.12 Adventsgudstjänst med Tammerfors svenska församling. Predikant: Kim Rantala. Liturg: Janne Heikkilä. Kantor: Paula Sirén. Sång: Barnkören och Kvartetten, ledare Julia Hanson. Gudstjänsten sänds också i Yle Fem kl. 12.00.

Onsdag 6.12

kl. 11.55 Välkommen till gudstjänst. Redaktör: Monica Slotte.

kl. 12.00 Självständighetsdagens festgudstjänst i Helsingfors domkyrka. Predikant: Jukka Keskitalo. Svensk kommentar: Monica Slotte. Samsändning med Yle Radio 1 och TV1.

Första advent från Viinikka kyrka i Tammerfors

Vi firar första advent och inleder ett nytt kyrkoår i Viinikka kyrka i Tammerfors. Liturg är **Janne Heikkilä** och predikant **Kim Rantala**. Kantor är **Paula Sirén**. Barnkören och kvartetten medverkar under ledning av **Julia Hansson**. Tv-regi Janne Koivula.

Gudstjänsten sänds den **3.12 kl. 12.00 i Yle Fem** och samma dag **kl. 13.03 i Yle Vega**.

OM RESAN

Under en veckas tid bor vi skönt i den lilla staden Almuñécar därifrån vi gör utfärder åt olika håll. Det erbjuds utfärder de flesta dagar och man deltar enligt intresse och ork, det finns också en hel del att göra i Almuñécar.

Datum: 17-24 januari 2024.

Pris: 790 € (enkelrumstillägg ca 150 €)*

I priset ingår: Flyg, transport från & till flygplatsen i Malaga, logi på 4-stjärniga Bahia Almuñécar (7 nätter i dubbelrum, möjlighet till enkelrum finns), 7 frukostar & 7 middagar från rikligt buffébord, för valbara utfärder från Almuñécar betalar man på ort & ställe, mellan 20-60€/utfärd, färdledarens tjänster.

*Vi reserverar oss för pris- och programändringar som sker utan vår påverkan.

Information: Ina Laakso, 0504121499

Anmälningar: ina.laakso@forsamlingsforbundet.fi

Arrangör: Församlingsförbundet

Teknisk arrangör: Göran Sundqvist – Travelpartner

Maria Leppäkaris handled är tatuerad med ett koptiskt kors. "När jag hälsar så vill jag bli påmind om att det är Kristi kärlek som hälsar dig, att jag inte ska döma dig genast på basen av mitt första intryck, du får vara den du är." FOTO: YLE/ ERIK VIERKENS

HIMLALIV

MARIA LEPPÄKARI från Pargas är inte ensam om att vilja förstå varför det inte är fred i Jerusalem.

Maria var direktor för Svenska teologiska institutet i Jerusalem under åren 2015-2022. Det viktigaste för henne i arbetet var att värna om relationerna mellan akademiker, religiösa och fredsarbetare.

För Maria gällde det att stå i mitten, med en fot på den israeliska sidan och den andra på den palestinska sidan.

Hon säger att det var viktigt att hålla balansen, för hon vet att det finns en längtan efter förändring bland de lokala i Jerusalem.

Marias största personliga prövning var ändå att bli prästvigd som den första kvinnliga

Maria blev präst i Jerusalem

Då Maria Leppäkaris var direktor för Svenska teologiska institutet i Jerusalem blev hon tillfrågad om att bli prästvigd. Efter en lång tvekan blev Maria år 2019 den första kvinna som prästvigts i ett lokalt kristet samfund i Jerusalem.

Yle Arenan 26.11.2023
Yle Fem 27.11.2023.

prästen i ett lokalt kristet samfund i Jerusalem. Hon var väldigt kluven till ämbetet, men kände att då Jerusalem kallar säger man inte nej.

REDAKTÖR: NINA GRANVIK

Många muslimer upplever pressen från västvärlden som outhärdlig, säger **Torsten Sandell**, som bott länge i Turkiet och forskat i Koranen. – Allt fler avstår från sin tro, öppet eller i hemlighet. En del väljer sedan att bli kristna.

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVALDS**

”Du är den första kristna jag träffat”

När sekulära människor i väst vill lära sig mer om tro ställer de frågor kring meningen med livet.

– Men muslimer upplever sådana frågor som ”amerikanska” eller ”europeiska”. De vill veta: Kan man faktiskt be till Gud personligen? Är Bibeln korrumpad?

Torsten Sandell har bott många år i Turkiet tillsammans med sin fru Tua, forskat i Koranen och skrivit en bok om den. Nu är han regional koordinator för organisationen Al Massira, en kurs om kristendomens grunder riktad till muslimer.

– Religionen är närvarande på ett helt annat sätt i muslimvärlden än hos oss, men det betyder inte att kunskapen om tro är större. Jag har någon gång tänkt att finländska konfirmander vet mer om kristendom än vad muslimer vet om Koranen.

Är det mer en kulturell tillhörighet än en intellektuellt utarbetad kunskap?

– Ja. Det är traditionen som håller ihop islam. Överraskande många har inte läst sin koran alls, eller också har de

läst den på arabiska utan att ens tänka att de ska förstå den. Det är mer *ortopraxis* – hur man ska göra.

Varför ska kristna alls försöka omvända muslimer? Kan de inte får vara muslimer i lugn och ro?

– Naturligtvis ska vi inte försöka omvända människor. Inte vill vi heller bli omvända av någon. När man åker till muslimvärlden far man dit som gäst. Exempelvis turkar är jättenyfika på utlänningar och vill gärna bli bekanta med dem. Sedan tar det inte lång tid innan de börjar ställa frågor.

Han har svarat på frågor om kristendom i barberarstolen, i taxin och vid universitetet.

– En professor sa till mig: Du är ju från Europa och kristen, nu får du berättat det här om Augustinus. Jag tänkte: ”Vah!” Han antog utan vidare att jag kan det.

Finns det övertygade kristna i väst?

Det stora frågorna är: Tror du på treenigheten? Tror du att Jesus var Guds son?

– När jag haft skriftskola i Finland har konfirmanderna inte brukat ta så stor stress över treenigheten.

Det vanliga, menar Torsten Sandell,

är att muslimer är förbluffade över att det faktiskt finns övertygade kristna i väst. Han har flera gånger fått höra att han är den första kristna personen de träffat.

– De tror att folk är ”kristna”, men att kristendomen är väldigt sekulär. Jag har till exempel hört en folk säga: ”Det är nog farligt att bli kristen, för då blir det riktigt lössläppt. Då rumlar folk om med andras fruar och dricker och knar.” De tror att om man blir kristen tappar man sin moraliska kompass. Det vill de inte att deras unga ska vara med om.

Ibland kan han känna stor gemenskap med troende muslimer, eftersom både han och de tar sin tro på allvar.

– Men jag känner ingen gemenskap med fanatikerna, och inte med dem som hör till ordenssällskap som leds av shejker. De riktigt farliga är de som tar Koranens bud om att vi ska hämnas på Guds vägnar på allvar. De är till all lycka en liten procent av befolkningen.

Vad brukar det vara i kristendomen som känns lockande för muslimer?

– För det första handlar det om att muslimer är så besvikna på sitt eget. Det finns ett jättemissnöje mot korruptionen, mot våldet och mot de egna religiösa ledar-

na. Människor ser också drömmar om Jesus. Jag trodde det var ett marginellt fenomen och tänkte först att folk är lite överspända. Men massor med människor jag träffat säger att de drömt om Jesus.

Då noterar de sin dröm och vill ta reda på mer. Det första de gör är att börja läsa Koranen, för det är där svaren ska finnas. Sedan börjar de gå till moskén och fråga imamen. Men ofta hittar de inga svar.

– Då börjar de söka på nätet och lyssna på radio och nappar på annonser om att beställa en bibel, och om de är män vågar de sig kanske till en kyrka på orten. De är också snabba med att bjuda kristna hem till sig och ställa frågor.

Innebär det en social eller annan fara att bli kristen i Turkiet?

– Jo, det innebär det nog. Man dödas inte, men man kan bli utskuffad från sin familj, man kan förlora sitt jobb och en del vänner. Vår första guddotter, en ung kvinna som bad oss bli hennes faddrar, hade föräldrar som inte tyckte om att dottern blev kristen, men de lät henne bestämma. Hon var lyckligt lottad. Vi har hört om folk som får örfilar och sedan får höra: ”Tala aldrig mer om det här.”

Turkar tänker också att eftersom de är turkar måste de vara muslimer.

Torsten Sandell

Politics magister och teologie magister som bodde i Istanbul åren 2014–2022 med sin fru Tua.

Studerade där internationella relationer vid Yeditepe-universitetet och var ledare för religionsforskningsinstitutet Elrim.

Aktuell med boken ”Rösten från öknen. På jakt efter Koranens källor”.

Jobbar som regional koordinator för Al Massira, en kurs om kristendomens grunder för muslimer.

Jeppastan och Juttastan

»Från
Jeppastan
är inte
steget
långt till
Jeppis.«

DENTRADITIONELLA Svenska dagen-festen firades i år i en fullsatt Schaumannsal i Jakobstad med ett digert program bestående av musik, humor, intervjuer och prisutdelningar. Vi som inte personligen var på plats fick ta del av festen i hemmasoffan genom Yles utsändning.

I hemmasoffan fick vi ta del av Thomas Lundins mingel bland festpubliken och han gjorde korta intervjuer med några besökare. Undervisningsministern och Jakobstadsbon Anna-Maja Henriksson var en av dem han samtalade med. Hon fick bland annat frågan varifrån Jakobstads smeknamn Jeppis härstammar.

VARFÖR JAKOBSTAD kallas Jeppis är en fråga som ställs ibland, men jag tycker det är sällan den som får frågan kan ge ett svar. Inte heller Anna-Maja Henriksson hade något svar, utan associerade namnet till barnomens glass från legendariska Jakobstads Glassfabrik.

Nu vill jag inte påstå att jag har ett vetenskapligt svar på frågan, men jag har i alla fall en möjlig förklaring.

MIN MORMORSFAR hette Jakob Frilund. Han var bonde, snickare och smed i byn Pensala som numera hör till Nykarleby. Han var född 1862 och dog 1943 flera år före jag föddes. Någon djupsinnig anknytning till Jakobstad torde han inte ha haft, jag nämner honom bara för att han hette Jakob. Jag har förstätt att han kallades Frilunds Jepp.

Jepp var ett dåtida allmänt smeknamn på den österbottniska vischan för alla som hette Jakob på samma sätt som Jott var för Johan. Min farmor blev förskräckt när mina föräldrar gav mig namnet Johan. Inte kommer ni väl att kalla honom Jott, oroade hon sig. Det fanns visst nån gammal barnramsa där inte Jott framställdes i särskilt smickrande dager. Eller så rimmade Jott i hennes öron bara med snorotott.

Nej, varken mina föräldrar eller någon annan har vad jag minns någonsin kallat mig Jott. Inte heller har jag kallat min son Jakob för Jepp. Han har i stället fått kalla sig Jakob från Jakobstad.

FÖLJAKTLIGEN BLEV Jakobstad kallad Jeppastan. Från Jeppastan är inte steget långt till Jeppis.

Om Jott skulle föräras en egen stad ligger väl Juttastan, Jutta Urpilainens hemstad Karleby, närmast till hands. Därmed har jag fått sluta där jag börjat – med en politiker.

Johan Sandberg är redaktör vid Kyrkpressen och rapporterar från Österbotten.

När Torsten Sandell tar emot gäster hemma i Helsingfors bjuder han ofta på turkiskt te.

– Jag har en vän som blev kristen och fick frågan: ”Aj, tänker du bli armenier nu?”

Dissonansen tillåts

För många muslimer är det förbryllande att Nya testamentet innehåller fyra evangelier som berättar om ungefär samma händelser, men som till viss del är motstridiga.

– Då brukar jag försöka förklara att tänk på det som en trafikolycka med olika ögonvittnen. Alla ser samma sak men berättar olika berättelser. En säger att en röd bil krockade med en blå, en annan säger att en Mercedes krockade med en Volkswagen och den tredje att kvinnan i baksätet skrek förfärligt innan ambulansen kom.

Muslimer harsvårt att ta till sig att Bibeln kommit till under 1 300 år och har tiotals olika författare och 66 böcker.

– Det är mycket enklare nären person (Muhammed) får ett budskap och det sammanställs under 23 år. Men vi tycker ju att det är mer skrämmande att budskapet bara kommit till en enda man.

En del är också förbluffade över att Gamla och Nya testamentet är i samma pärmar.

– De undrar varför Koranen inte är

med som tredje – den är ju ändå facit, så att säga.

Men den stora frågan för muslimer är trycket från västvärlden. Hur ska de se till att väst inte uppslukar dem?

– De upplevelser sig underlägsna väst. Unga idealiserar väst, där är det frihet och jämlikhet. Vi upplever det kanske inte så att vi skulle försöka erövra deras värld, men de upplever det så.

Torsten Sandells uppfattning är att det pågår en upplysning och reformation i muslimvärlden.

– Islam håller på att förändras och kan till och med falla sönder, säger han.

Vad menar du med det?

– Folk avstår från sin tro, öppet eller i hemlighet. Ateister har gjort upp med tron, men sedan märker de en sak som de kanske inte hade tänkt på: Man har ingen att klaga till! Man är ensam. Därför är det faktiskt ganska fint att träffa ateister, för de är redo att fundera.

Men det är inte någon enkel sak att hoppa över från en tro till en annan.

– Ganska många putsar bordet först och säger: ”Jag bryr mig inte om det här.” Det här är möjligt i öppna muslimländer som Turkiet, men i många andra länder är det omöjligt.

NOVEMBERKRYSSET

EN AV DE TOLV Luk 6:14	SLUMMER	KAINS BROR 1 Mos 4:2	HUVUD- JÄGARE	STYR- LANDS- HÖVDING ÖVER	BAGERI PÅ ÅLAND TÄRTOR	NÄSTAN SOM TUTOR	HANS RÖNNBERG RÄTT- MÄTIG	VÄSÅ STYCK
LEAS SON 1 Mos 29:32				ADVENT DE BLINDAS FÖRENING			MORGON- RODNADENS GUDINNA SLIRSKYDD	
FÄR BRONS				HUVUD- PERSON I FRANSK SPION- AFFÄR				"OM JAG HAR VUN- NIT DIN" Ester 5:8
DANSK O NYHETS- BYRÅ	LARS DAHL FLAT			MOTOR- SPORTS- TÄVLING				
		AV- GRUND		RORY COUNTRY- SANGARE STÄT- HÄLLARE			ABRAHAM'S BRORSON 1 Mos 14:12	LÄGGER SKYTT PÅ- PASS LIG
				FÄGEL Ps 84:4				SPRÅK I KENYA
EFTER- TRYCK STILLNAT					FÖRVA- RINGS- FÖDRAL	PAPE- GOJA	YLLE- TRÖJA SER MAN PÅ	
				OCKSÅ EN AV DE TOLV Mark 3:18				
HÄVD	PLANET SKO	MORAL INNAN- FÖR	HELT FÖRSTÖRD STAD I BELGIEN		KVÄRLÄ- TENSKEP GREKISK FILOSOF		GÅR UN- DER JORD FÄS FRÅN FÄR	
				KRATSA LIKNA FLASKA		EJ IN PACINO		KINE- MATO- GRAF
SATIR			DUM- HET	BOTA	RYSK- ORTODOX PÄST PÅ BIL FRÅN RIGA	TRÄD ANNO DOMINI	ÄKALLA DIMMA	KVINNO- NAMN
				BAR FÖRE GRIPEN?	SMIDES- HÄRD	STÄDSE		
LIGGER LÅNGT NORRUT	AMERI- CIUM FAKTA		FAUNA GNAT				BLÅS- INSTRU- MENT	ÄRELEKT- RISKT LADDAD OCKSÅ ETT NEJ
		I ADELN NAMN	PYNT I PANNA		YTT- RADE	KÄMPAR I BASKIEN	YOKO NUMMER	SÅNG- GRUPP
SPETS								SMILA
BMA 2023	RÖD GRÖNSAK			ROGER FREDRIKS- SON	SVÄRFÄR TILL MOSE 2 Mos 3:1		CENTER- BORD	
JAKOBS SON 1 Mos 30: 5-6		HÄNDA		STAD I ÖSTER- BOTEN		KOMMUN I LAPP- LAND		

BRITT-MARI ANDFOLK

OKTOBERKRYSSETS LÖSNING

Bland de rätta lösningarna belönades följande med ett bokpris som kommer på posten. Vi gratulerar: **Ulla-May Häggblom**, Lepplax, **Alice Lithén**, Singsby och **Lena Alroth**, Sjundea.

SKICKA IN!

Sänd in din krysslösning senast fredagen den 8 december 2023 till: Kyrkpressen, Södra kajen 8, 00130 Helsingfors. Märk kuvertet "Novemberkryssset". För kännedom: de öppnade kuverten med kryssvar och adressuppgifter skickas vidare till Svenska Lutherska Evangeliföreningen som tar tillvara frimärkena till förmån för missionsarbete. Du kan också ta en bild av kryssset och skicka till layout@kyrkpressen.fi. De tre först öppnade rätta lösningarna belönas med bokpris. Bibelcitaten i kryssset är enligt Bibel 2000. Lycka till!

Namn & adress:

SKA- RABE	S	LEDIG ÄPPLÉ	F	STÖT- VÄREN	D	DET HÄR	C	GIFTIG ÄMNE	DA... TÄR VÄRDE	H
→	K	A	R	L	E	B	Y	↓	KRÄVA	I
KINES LIGGER LAGT	A	S	I	A	T	FAISTAS	A	S	Y	L
15	A	L	T	N	T	MOSKES TULL SYD	N	O	R	D
SLID STAD I PÅLSTEN- LÖDARE	B	R	A	S	A	SÄ VÄR 25.5.2001 ENVIS	I	C	K	E
15	H	A	A	G	BEGU- NYFF	UTÖVARE SUGGA	I	D	K	A
ATLANTA DE FÄR TÄMMAN SHARPT SÄGEL	B	YALA DANING KELLES MARIA	3	SLUT- ÖRD I BON	FRUICA	B	CHERIK TON	SVÄNG	GK	VI SOM OBJEKT
15	N	E	H	E	M	J	A	E	G	G
ALLANDE	N	E	R	I	U	M	ÖVÄN UTBROT	F	I	E
15	D	A	G	E	R	A	R	KONKUR	STRÄFFE FRANCA	R
15	S	M	E	T	A	N	A	R	SLEV ULLA PÄNNSON	SKED
STAD USA	E	R	I	E	STÄR PÅ POST?	STÄLLEN CHAMBER DE-JES TEROUBA	P	A	U	L
15	D	T	O	A	S	T	M	A	T	S
VERBAL FÖRSTÅ TV	D	T	O	A	S	T	M	A	T	S
15	G	E	R	U	N	D	I	U	M	G
15	L	O	S	R	A	S	A	HÄR- LING	FORN- HÄRDER ÖLD	A
15	A	T	A	G	E	T	A	N	A	T
15	I	D	A	J	S	T	E	N	K	Y
15	E	P	I	S	K	A	T	R	I	A

Fontana Medias bokjul

Böcker som värmer i vintermörkret!

29⁹⁰

Red. Robert Lemberg

Tillsammanskraft

– Stiftet, seklet, svenskan

Ett unikt stift firar hundra år! Borgå stifts jubileumsbok lyfter fram stiftets betydelse, dess roll och plats som ett finlandssvenskt projekt. Boken vill med respekt för det som varit visa var Borgå stift står i dag – och vad som eventuellt väntar bakom framtidens hörn.

Fontana Media, hft.

24⁹⁰

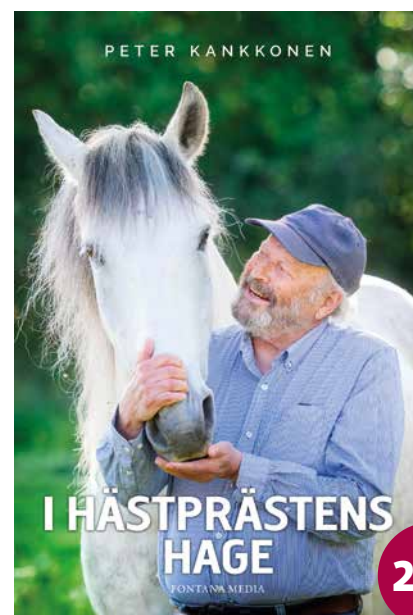
Elisabeth Stubb

Öken, snö och vatten

– Vägen genom Israel

Våren 2019 snörde Elisabeth Stubb på sig vandringskorna. Med tält och rygg-säck på ryggen vandrade hon den drygt tusen kilometer långa Israelleden *Shvil Israel*, som går från Hermonberget i norr till Eilat vid Röda havets strand i söder. Det var en vandring som gav många nya upptäckter både om dagens Israel och Bibelns land.

Fontana Media, hft.

25⁰⁰

Peter Kankkonen

I hästprästens hage

I sin nya bok tar hästprästen Peter Kankkonen oss med på strövtåg både i Svenskfinland och längre bort. En lång rad färgstarka släktingar och stiftsprofiler tar plats i berättelserna – liksom en och annan fyrfotad vän.

Fontana Media, hft.

Hästprästen

Den första boken med hästprästens berättelser finns äntligen igen!

Fontana Media, hft.

25⁹⁰

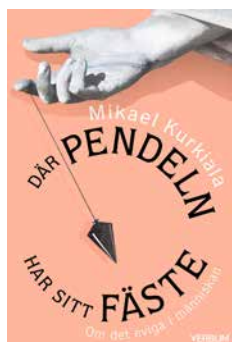
Mikael Kurkiala

Där pendeln har sitt fäste

– Om det eviga i människan

Hur axlar vi vårt ansvar för framtiden utan att krokna under dess tyngd? För detta behöver vi en vision, en föreställning om vad vi och världen kan bli. Mikael Kurkiala söker efter godhetens dolda källsprång i ett prestationssamhälle präglad av kortsiktighet och individualism.

Verbum, inb.
29,90

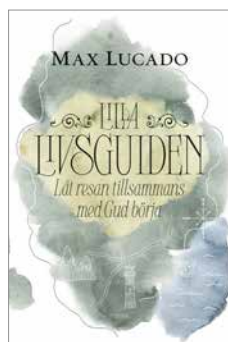
Max Lucado

Lilla livsguiden

”Låt resan tillsammans med Gud börja” är undertiteln för Max Lucados uppmuntrande bok, som framför allt riktar sig till ungdomar och unga vuxna. Boken bjuder på livsnära andakter och citat till inspiration för livsresan.

Semnos förlag, inb.
21,50

”Den stora frågan i livet är inte ’Hur stark är jag’, utan snarare: ’Hur stark är Gud?’ ”

Tommy Hellsten

Ledarskap sitter i blicken

– Att vara närvarande och äkta

För att vara en sann ledare behöver man först och främst vara en sann människa, skriver Tommy Hellsten. Ett ledarskap värt namnet innebär nämligen att man både vågar mötet med sin egen och andras inre värld. För detta krävs det närvaro, mod, och framför allt, medvetenhet.

Libris, inb.
28,00

Charlotte Frycklund

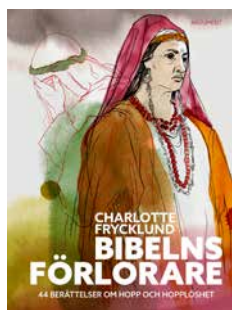
Bibelns förlorare

– 44 berättelser om hopp och hopplöshet

Vi är vana vid att höra berättelserna om Bibelns hjältar och föredömen. Men hur är det med alla de som misslyckas, kan vi lära oss något av dem? Kan vi till och med känna igen oss i deras berättelser?

Charlotte Frycklund drabbades av en längtan att lära känna alla dem i Bibeln som lever trasiga, trassliga liv. Därför skriver hon brev till dem, i ett försök att komma dem närmare in på livet.

Argument, inb.
26,50

Patricia Tudor-Sandahl

Hemlängtan

– Att gå den inre vägen

Det finns möjlighet att finna en skyddad plats bortom vardagens vimmel, i det inre rum som finns hos var och en av oss. Det är en plats dit vi kan gå för att återfinna lugn och komma i kontakt med sådant som verkligen har betydelse. Där kan vi samla kraft och mod för att motverka den passivitet och likgiltighet som lurar i livsledans skugga.

Libris, inb.
27,50

Din tro, din väg, ditt liv

– Andakter för unga

Vägen kan vara slingrig, men du klarar den, för du går aldrig någonsin ensam! *Din tro, din väg, ditt liv* är en andaktsbok med 65 korta andakter som främst riktar sig till tonåringar och unga vuxna. Varje andakt består av en lättillgänglig text, ett bibelord, en fråga samt gott om utrymme för egna reflektioner.

Bornelings, hft.
18,00

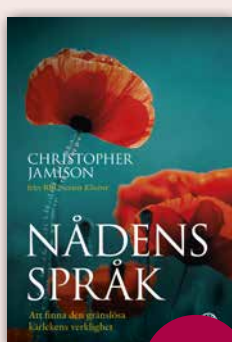
Christopher Jamison

Nådens språk

– Att finna den gränslösa kärlekens verklighet

Hur kan vi människor erfara och förmedla kärlek, barmhärtighet och nåd i vår väldigt stressade och även ofta förvirrade kultur? Christopher Jamison visar på att det sätt vi lyssnar, talar, läser och skriver kan vara kanaler för nåd och kärlek.

Libris, inb.

28⁰⁰

Robert Lux

All-in

– Fredrik Nygård, Nordens värsta gambler

Finns det hopp om en framtid när skulderna är höga som skyskrapor och nästan alla har vänt en ryggen? Fredrik Nygård från Pedersöre hamnade in i en ond spiral av spelmissbruk och bedrägerier. Hans historia är inte bara en bladvändare. Den visar att ingen – verkligen ingen – är bortom räddning.

Sjöbergs, hft.

22⁹⁰

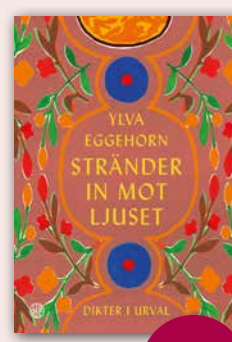
Ylva Eggehorn

Stränder in mot ljuset

– Dikter i urval

Det har gått sextio år sedan Ylva Eggehorn debuterade som trettonåring. I *Stränder in mot ljuset* finns samlat ett stort urval av hennes andliga lyrik – älskad och ofta citerad. Här möts dikter från förr och nu i ett levande samtal om livets stora frågor: om tro, kärlek, upprättelse, mognad, dolda källor – och en ny jord.

Libris, inb.

28⁰⁰

Kaisa Aitlahti & Satu Reinikainen

Du är ett mästerverk

”Tack för glädjen, gemenskapen, livets stora äventyrsstig.” Den här boken innehåller korta texter om dopet, vatten och Guds kärlek. Här finns också förslag till rörelser att rita på barnets rygg med varsamma tag. Det blir en stund av gemenskap och närhet som skapar trygghet.

Fontana Media, inb. 16,90

Klara, färdiga, hitta-serien:

När barnen slår upp boken får de leta efter alla de gömda sakerna som finns på varje uppslag, tillsammans med den lättlästa bibelberättelsen.

Josef – Prinsen av Egypten

Adam och Eva

Jesus – Kungen av under

Bornelings, inb.
14,50/st.

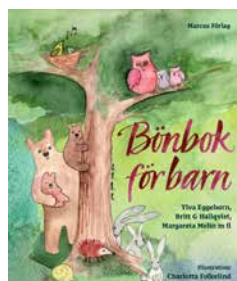

Bönbok för barn

En vacker bok för barn och föräldrar, med ord att bära med sig och bli buren av – i skymningen, under natten, när morgonen gryr, in i en dag och vidare genom livet.

Med böner av Ylva Eggehorn, Britt G Hallqvist, Margareta Melin med flera.

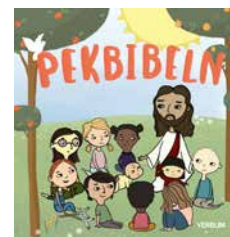
Marcus Förlag, inb. 22,50

Pekbibeln

Hittar du ankorna? Och kan du hitta och räkna de tio äpplena? Pekbibeln är en pek- och räknebok för de allra yngsta med sju olika ögonblick från Bibeln, fulla av härliga detaljer. Sidor i kartong.

Verbum, inb. 21,50

Måne och sol

– Sjunga-med-bok

Läs eller sjung med i barnens favoritpsalm!

Bornelings, inb. 13,50

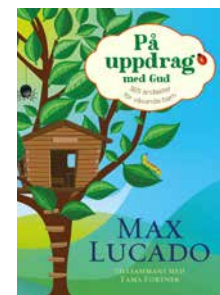
Max Lucado

På uppdrag med Gud

– 365 andakter för växande barn

Du är inte ensam. Det finns någon som alltid är med dig, som alltid finns nära och som alltid bryr sig. Helårsandaktsbok för barn i åldrarna 9–12 år.

Semnos, inb. 22,00

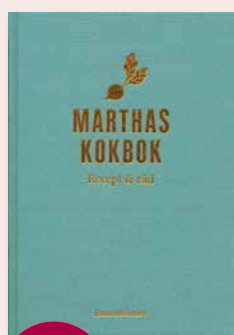

Alltid aktuella!

Marthas kokbok

Den finlandssvenska matklassikern är ett måste i varje hem! Här finns tydliga recept på alla de bekanta husmansrätterna.

Fontana Media, inb.

33⁰⁰

Psalmbok med tillägg

Melodipsalmbok (fyrfärg)

28,90

Melodipsalmbok (grön)

29,90

Textpsalmbok (blå)

29,90

Fontana Media, inb.

Frälsarkransen

Ett radband som du kan ha med dig vart du än går. Radbandet levereras i tyllpåse med informationslapp. Finns nu också i en större storlek!

Medium

(ca 6,5 cm i diameter)

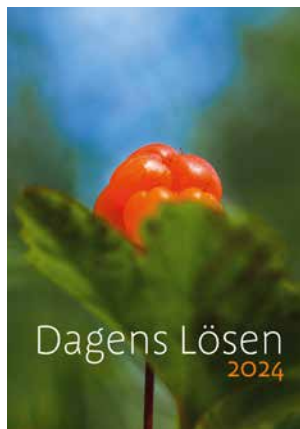
Stor

(ca 7,5 cm i diameter)

Verbum

14⁵⁰

Dagens Lösen 2024

Goda ord, varje dag! I Dagens Lösen hittar du bibelord, böner och tankar för årets alla dagar.

Fontana Media, hft.
10,90

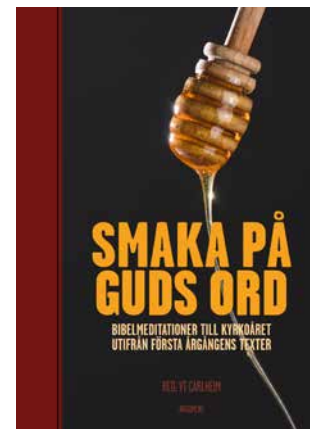
"Gör allting i kärlek." (1 Kor 16:14)
Årslösen 2024

Avtryck

– Årsbok för Borgå stift 2023

Årsbokens texter handlar bland annat om att hitta tid för stillhet i vardagen, till exempel genom pilgrimsvandring och bön.
Fontana Media, hft.
21,00

VT Carlheim (red.)

Smaka på Guds ord

För att komma på djupet i en bibeltext behöver vi möta den med våra känslor, vår fantasi och våra erfarenheter. *Smaka på Guds ord* innehåller bibelmeditationer i ignatiansk anda som vill hjälpa till med just detta. Meditationerna följer kyrkoåret.

Argument, inb.
26,50

Johan Reftel

Låt ditt ansikte lysa över mig

Har du en, fem – eller kanske femton minuter? Den här boken ger tips på hur du kan be på olika sätt med Psaltaren. Boken är skriven med unga vuxna i åtanke men passar bra för alla som vill ha en praktisk hjälp att fördjupa sitt böneliv.
Argument, inb.

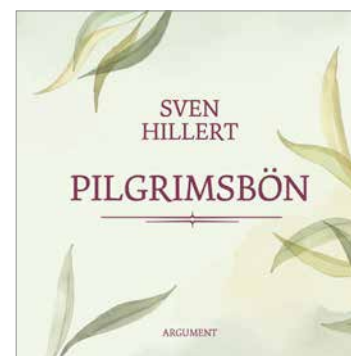

21⁰⁰

Sven Hillert

Pilgrimsbön

Böner både för naturnära vandringer och för vardagslunken! Här finns mer än 100 böner om livet och framtiden för oss människor och vår värld. Bönerna utgår från pilgrimens sju nyckelord.
Argument, inb. 22,00

Herregud & co

– Kalender V

"Lämna inte tillbaka ditt liv oanvänt!" Bordskalendern har en bild och en text för varje dag som sprider glädje, hopp och eftertanke.

Libris, spiralbunden, 22,00

Beställ i vår nätbokhandel www.fontanamedia.fi

eller per e-post, telefon eller brev:

FONTANA MEDIA

Södra kajen 8, 00130 Helsingfors

info@fontanamedia.fi

tfn 040 831 5897

Ange titel, antal, leveransadress och telefonnummer.

Postningskostnader tillkommer.

**DRA NYTTA AV STATENS STÖD FÖR EGNAHEMSHUS
SOM BYTER UT OLJEUPPVÄRMNINGEN!**

Vi säljer, installerar och servar pelletsbrännare,
-pannor och kaminer.

**MAGATURBO
VEDPANNAN**
i 5 olika storlekar
20-80 kW

"Lilla Frö"
Kamin med drag
3,5-5 kW
KIPPI brännare
16-250 kW

Ring, så berättar vi mer!

www.wv.fi

Wahlroos Verktad

Malax
06-365 7105

SÖKER DU TOMT?

Vi erbjuder stadsnära landsbygd då den är som bäst.

**KORSHOLM
MUSTASAARI**

06-327 7111
www.korsholm.fi

Har du antikviteter, arvegods, värdelösöre?

- Låt oss sköta försäljningen
- Vi köper även och betalar kontant
- Betjäning på svenska

AB GAMLAKARLEBY AUKTIONSKAMMARE

Folkskolegatan 1, Karleby
Mäklare Raul Pohjonen 044 913 8284

Boka in årets julbord hos oss!

Ni kan beställa julaftonens
take away från oss. Se mera
på vår hemsida under aktuellt

**Växthus-
restaurang**

Bäcklidvägen 476, 64200 Närpes
Telefonbeställningar: 040-5108124
www.lindskok.fi

Erik-André Hvidsten - O Helga natt

Julkonsert med Erik-André Hvidsten.
Gästartist: Kalle Moraeus.
Thomas Enroth på piano.

5.12	Ekenäs Kyrka	kl 19.00
6.12	Borgå Domkyrka	kl 15.00
7.12	Kyrkslätt Kyrka	kl 19.00
10.12	Vasa Stadshus	kl 19.00
11.12	Munsala Kyrka	kl 19.00
12.12	Pedersöre Kyrka	kl 19.00

Biljetter: 32,50 € Netticket | Grand, Borgå | Luckorna
Studioticket | Amalia Blommor, Nykarleby | Motel Marine

En Julsaga

av Charles Dickens
Dramatisering Patrick Barlow

PÅ STORA SCENEN

ÅBO SVENSKA TEATER ABOSVENSKATEATER.FI
02-277 73 77
LIPPU.FI

Barman Anders Fma

- Timanttiporaukset ja -sahaukset
- Diamantborrning och -sågning
- Kaikki rakennussaneeraukset
- All byggnadssanering

040 728 7339
Rosenlundsvägen 83, 10710 Snappertuna

VÄLKOMMEN ATT NJUTA AV JULENS SMAKER!

Fre 1.12 Jullunch kl. 11-14.30
Fre 8.12 Julmys kl. 17.30-21.30
Fre 15.12 Jultapas Take away från kl. 17

BOKA FESTMATEN FRÅN OSS!
Vi erbjuder många alternativ för era fester.
Boka in er i vår restaurang eller beställ maten som catering.
Ta kontakt så hittar vi bästa menyn för just er grupp!

Simhallsvägen 4, Näpés
Tel. 06 224 1933, Lotten 040 960 5028
040-960 5028 eller info@oneils.fi

Vår stora november kampanj är äntligen här! Gäller ända fram till 05.12.2023

Eden 1 jenkki 160 cm
699€ (norm. 978 €)

Priset innehåller säng, fötter och profilerad bäddmadrass

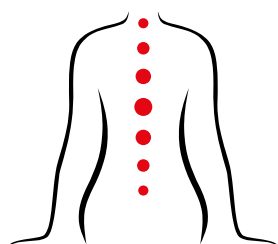
Eden 3 ramsäng 160x200 cm
1220€ (norm. 1744€)

Priset innehåller säng, fötter, comfort bäddmadrass och hemleverans

Eden 6 ramsäng 180x200 cm
1599€ (norm. 2423 €)

Priset innehåller säng, fötter, comfort bäddmadrass och hemleverans.

Bed Invest

Wake up happy everyday

www.bedinvest.fi

Marknadsvägen 1, 65610 Korsholm

Må-Fre kl 12-18 Lø kl 11-16

Tel. 0500 162 423

info@bedinvest.fi

NÅ 80 000
HUSHÅLL I
SVENSKFINLAND
MED EN ANNONS!

KP
KYRKPRESSEN

BOKNINGAR:
040 144 6200

www.kyrkpressen.fi

1 behov av en hyresgäst?

Anlita den mest erfarna hyresförmedlaren!
Förmedling med omtanke sedan 1993.

Kontakta oss
tel. 09-17 17 44
eller via e-post
locus@locus.fi

LOCUS

LKV / AFF - EST. 1993

BIOGAS

Naturligast!

Nu kan Ni tanka vår biogas i
Jeppo, Jakobstad och Storkyrö

För renare
luft & miljö

Västra Jeppovägen 288
(längs med Riksväg 19)
www.jeppobiogas.fi

Jeppo Biogas Ab
Jepuan Biokaasu Oy
Energi och växtkraft Energiä ja kasvovoimaa

BYGG, MASKIN, VERKTYG OCH FÄRGVARUHUSET

SAND'S Marketing

64200 NÄRPES, INDUSTRIOMRÅDET

VÄLKOMMEN TILL BYGDENS EGET VARUHUSET

HUSHÅLLSMASKINER, BYGGMATERIAL,
VERKTYG, MASKINER, MÅLFÄRGER,
MASKINUTHYRNING

sandmarketing@netikka.fi

Tel växel 347 5700

Ole	041 4429122
Sture	050 5644387
Therese	050 3421157
Henrik	045 6121789
Jens-Magnus	0400 262504
Benjamin	0400 807944

Ett urval av resor vintern-våren 2024

'Mamma Mia the Party' och 'Änglagård', Stockholm	22-25.2
'Fröken Julie' på Åbo Svenska Teater	9-10.3
'Mamma Mia the Party', Stockholm	22-24.3
Nordiska Trädgårdar, Älvsjömässan	22-24.3
Spa-resa till Haapsalu	1-7.4
Holland - med Keukenhof och Blomstertåget	17-25.4
Gardasjön	22-28.4
Italienska blomsterrivieran	29.4-6.5

Mer info om alla våra resor på hemsidan!

INGSVA
RESOR • MATKAT

www.ingsva.fi
info@ingsva.fi
Tel.nr. 06-7811 703

FALLÄKER
TEATER

I samarbete med Nordic Drama Corner

Friskt Vågat

regi Johan Aspelin

Sö 21.1 kl 16

Lö 27.1 kl 16

Sö 28.1 kl 16

Lö 3.2 kl 16

Sö 4.2 kl 16

Lö 10.2 kl 16

Sö 11.2 kl 16

Lö 2.3 kl 16

Sö 3.3 kl 16

Lö 9.3 kl 16

Sö 10.3 kl 16

Lö 16.3 kl 16

Sö 17.3 kl 16

Lö 23.3 kl 16

PREMIÄR Fredag 19.1.2024 kl 19.00

Beställ din biljett på fallaker.teater@gmail.com,
via hemsidan www.fallaker.fi, via netticket.fi
eller per telefon 09-8845611 (ti kl 10-13 och to kl 17-20).
Biljettpris 25EUR

HÖSTERBJUDANDEN!

Husqvarna 540 XP Mark III AutoTune
GALLRINGSMOTORSÅG
för yrkesbruk **NYHET!**

4,1 kg 1,9 kW

Husqvarna
HÖGTRYCKSTVÄTTAR

PW 360 **369€** (489€) PW 235 **199€** (219€)
Maxtryck 160 bar Maxtryck 135 bar

Välkommen på uppköp!

Husqvarna 440 II MOTORSÅG **449€**
2 reservkedjor med på köpet!

Husqvarna 445 II MOTORSÅG **499€**
2 reservkedjor med på köpet!

Vid köp av Husqvarna 545FXT/
555FXT RÖJSÅG fås laddbar
HL 1200 hjälmlampa
med på köpet!

Husqvarna
545FR RÖJSÅG
899€ (999€)

Underlätta lövsamlandet - skaffa lövblåsare!

MASKINSERVICE
. SÖDERMAN

Tegelbruksvägen 7,
Närpes, 040 356 1465
Må-fr 8.30-17

Resor på svenska

Estoril

11-23.3.2024

Lissabons Riviera

Almuñécar

Direktflyg från Tammerfors,
buss från Österbotten

24.3-6.4.2024 (14 dgr)

24.3-13.4.2024 (21 dgr)

Med Finnair från Helsingfors

24.3-10.4.2024 (18 dgr)

Påsk i Prag

29.3-1.4.2024

Riga

28.3-1.4 (Påsk),

27.4-1.5 (Valborg)

Det ljuva Provence

9-16.4.2024

Gardasjön

17-23.4.2024

Mainau & Maggiorejön

24-30.4.2024

Tulpanernas Holland

2-6.5.2024

Till Stockholm

Musikalen "Änglagård"

7-10.3 & 21-24.3.

Några platser kvar!

Pärnu

8 dagars hälsoresor

13-20.1 (lön-lön), 25.2-3.3 (sö-sö)

25.3-1.4 (mån-mån)

Även platser till nyårsresan!

28.12.-3.1

Oravaio Trafik

oravaiostrafik.fi

06 318 4000 mån-fre 9-16

Lämna in din
hyresansökan
via webben

KYRKPRESEN.FI

Och spara 5 euro
i serviceavgift!

LEDIG TJÄNST

Möt människorna som längtar efter en präst!

Deaivvat olbmuiquin geat áibbašit báhpá!

Kohtaa ne ihmiset, jotka kaipaavat pappia!

Kiruna pastorat rekryterar församlingsherde
till Karesuando församling

Se filmen Möten i Karesuando

och
sök tjänsten!

Församlingsherde - 100%

Filmvisning och ansökan finns här:

www.svenskakyrkan.se/kiruna/lediga-tjanster

www.svenskakyrkan.se/kiruna
0980-678 00

Svenska kyrkan
KIRUNA PASTORAT

Fastighets AB
KORSHOLMS BOSTÄDER

Behöver du en hyreslägenhet?

Vi har radhus- eller våningshus
lägenheter i Smedsby, Kevlax,
Solf, Petsmo, Jungsund och i
Replot.

Tarvitsetko vuokra-asunnon?

Meillä on rivi- tai kerrostalo asuntoja
Sepänkylässä, Koivulahdessa
Sulvalla, Petsmossa, Jungsundissa
sekä Raippaluodossa,

Fastighets Ab Korsholms Bostäder

Centrumv 4 / Keskustie 4, 65610 Korsholm / Mustasaari

Tel / Puh 06-3277123 , 0400 188 083

www.korsholmsbostader.fi

BEGRAVNINGSBYRÅ HAUTAUSTOIMISTO
WERTHMANN

Fullständig begravningservice sedan 1912

KARIS

Köpmansg. 18, 044 509 1817

EKENÄS

Gustav Wasas g. 14, 044 509 1818

HANGÖ

Bulevarden 9, 044 509 1819

INGÅ, SJUNDEÅ

044 509 1817

DEJOUR 24 h 0400 473 391

MED FINKÄNSLIG SAKKÄNNEDOM FRÅN ÅR 1945

BEGRAVNINGSBYRÅ

ARMAS BORG & Co Ab

Annegatan 12 00120 HELSINGFORS
www.arnasborg.fi

Tel 612 9890
Jour 0400 977 000

Bo hemma på Folkhälsan

Hos oss kan du bo som hemma också när hälsan
sätter stopp för att bo ensam. Du får just den hjälp
du behöver när du behöver den. Kontakta oss gärna,
så berättar vi mer.

Seniorbostäder på Luolavuorivägen 7A, Åbo

1:or 32,5 m², 2:or 48-50 m²

Grundhyra 20€/m²

Tel. Minna Sahlgren 044-757 8870

Vi har lägenheter där du kan bo självständigt.

www.folkhalsan.fi/bo

Bo hemma på
Folkhälsan

folkhalsan 100

Vårt populära gästrum på Tunaberg seniorhem går igen att
reservera, tex. under reparation hemma,
intervallvård eller under konvalescens. Passar även
som "hotellrum" för anhöriga på besök på Tunaberg.

För närmare information, vänligen kontakta

Annika von Schantz, verksamhetsledare, tel 040 537 0376.

Kunde man tänka sig en mera inbjudande
idyll att tillbringa sin ålderdom i, knappast.

Mera information om Hedvig Sofiahemmet får du av
hemmets föreståndare Johanna Börman-Långström
eller disponent Björn Sundqvist (tel 0400 444 393)

Nedsättande term

Bondpräst

I Kp 20/2023 skriver Jan-Erik Andelin om att många stolar är lediga i nästa kyrkomöte. Han avslutar med ett uttalande av Peter Lindbäck, där denne använder ordet bondpräst på ett nedsättande sätt om en viss grupp präster. Wikipedia förklarar ordet bonde så här: "Begreppet bonde har å ena sidan använts nedsättande som beteckning för vad som ansågs vara en lat, obildad och dum arbetarklass på landet, vilket är bevarat i uttryck som "bondlurk" och "bondtölp". [2] Å andra sidan används ordet som en hedersbeteckning ..."

Jag undrar i vilken betydelse Lindbäck använde ordet. Andelin borde ha märkt att det var sagt med förakt, men frestelsen att ha det med blev väl för stor.

BORIS SANDBERG, präst, Vasa

SVAR: Att KP återger ett citat betyder inte att vi håller med den intervjuade, eller att det som sägs enligt vår mening är det bästa för debatten.

JAN-ERIK ANDELIN

Israel-Palestinakonflikten

Modern antisemitism

Man skulle tro att folk i vårt land förstår att israelerna måste försvara sig. Här blev det krig efter några skott som ryssarna avfyrade i Mainila och skylldes på Finland! Israel har från Gaza beskjutits med raketer med jämna mellanrum, över 9 000 sedan Hamas tog makten år 2007. Deras stadgar är värre än Hitlers bok *Min kamp* (se avalon.law.yale.edu). Stadgarna säger att bestående fredliga lösningar står i strid med Hamas principer och att judarna ska dödas. Massakern den 7 oktober var så grym att terroristernas videon inte kan visas offentligt, men Hamas anhängare jublade och paraderade.

Efter attacken bredvid sjukhuset Al Shifa har muslimer i hela världen varit i uppror. I tunnlar under sjukhus och skolor håller sig Hamas terrorister gömda. Det är i deras intresse att folk samlas i och utanför sjukhus och inte evakueras. Hamas använder sig av civila som sköldar. Media

i väst borde ha förstått att det lågen hund begravnen i uppgiften om att israelerna skulle ha bombat Al Shifa. Inget annat land än Israel ringer och varnar eller skickar flygblad om en kommande attack. Gamla föreställningar om att judarna är grymma och lömska låg antagligen bakom den snabba spridningen av den falska nyheten. Ändå är det judarna som genom århundraden förföljts och mördats! De har inte hämnats på Europa, som utrotade miljoner judar och stal deras egendom. Det talas jämt om hämnd i stället för försvar när israelerna förstör terroristernas avskjutningsplatser, vapenfabriker, tunnlar och nästen. Världen brukar kräva att Israel ska svara proportionerligt och ingå eldupphör, denna gång också utan att de kidnappade frigges. Hamas har därför i åratal kunnat fortsätta sin verksamhet som också EU finansierat. I dagisar, skolor och moskéer har Hamas anhängare hjärntvättat befolkningen till att hata judar.

Efter den bestialiska massakern i Israel på över 1 400 män, kvinnor och barn, flera än 5 000 sårade, närmare 240 kidnappade och tusentals raketer, har israelerna fått nog. Ett krig är på gång och krig är aldrig vackert. Efter en kort tid av förståelse håller Israel igen på att bli världens syndabock. Antisemitismen har blommat upp i hela världen och överallt får judarna vara rädda. Folk marscherar till och med för någonting så ondskefullt som Hamas! Media upprepar kritiskt terroristernas uppgifter, medan de oftast tiger om israelernas lidanden och information. Kriget som omtalas i Hesekiel 38 kan vara nära, likaså förstörelsen av Damaskus (Jes. 17:1). Det slutar med att Herren själv kommer för att strida mot folken som anfaller Jerusalem.

REGINA KREANDER

Grankulla

Bibeln

Tro, hopp

Bibelns budskap och berättelser har ständigt tolkats och ifrågasatts. Detta ser jag som ett tecken på att Bibeln har sin givna plats också i dagens moderna samhälle, och inte bara som en påminnelse om att världen har faktiskt förändrats sedan tiderna då skrockfullhet och det patriarkala var dominerade inslag i vår dåvarande världsåskådning (livssyn).

Att läsa Bibeln är alltid också att tolka Bibeln. Eftersom vi alla är enskilda individer, med varierande bakgrund och utgångsläge, kan våra tolkningar också variera och vara mångskiftande. Bibelns texter blir för många mer relevanta och personliga om en vidsyntare tidsenlig tolkning tillåts. Bibelläsning är som bäst då den väcker tankar (om tro och hopp) och förmår ge oss personlig vägledning i en aktuell situation som kan präglas antingen av glädje och tacksamhet eller av sorg och skuld-känsla.

Själv tolkar jag Bibeln som en samling heliga skrifter som inte skrivits av Gud utan av olika kända och okända personer som levde för mycket länge sedan i en verklighet som präglades av regler, traditioner och levnadsvanor som i dag känns minst sagt främmande. Det är givetvis förstaeligt att man vill bevara de ursprungliga bibeltexterna, men dess tolkningar måste absolut kunna anpassas till nu gällande verklighet.

MARTIN GARDBERG

Esbo

UPPLEVELSE SOM GÅVA!
NUNNIA JA KONNIA
TEXTAD PÅ SVENSKA

KAUPUNGINTEATTERI

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Ett par i 30-årsåldern med liten seniorhund önskar hyra en trerummare på minst 60 m², hyra högst ca 1700/mån. Inom spårvagnsområdet eller Drumsö.
Tel: 040-5010791
/Antonia och Oliver

UTHYRES

Stiftelsen Lillesgården erbjuder förmånliga pensionsbostäder. (cirka 30 m²) i Nordsjö, Hfors. Ej serviceboende. Tel. 050 555 0477
Ons kl. 10-15.

Etta i Åbo centrum 29 m² 6. våningen. Hyra 540 EUR/mån. Tel: 050 65219

Tvåa 72 kvm i Främre Tölö, Hfors. Hyra 1250 €/mån inkl vatten. Bra skick, uthyres från 1.1.2024. Tel: +46762343415/Elisabeth

Tvåa nära Hertons metrostation. Badrum m tvättmaskin. Balkong mot väst. 5 vån. Hyra 890€/mån inkluderar vatten. Hyresgaranti. Tel. 050 324 3019/Gunilla

Din marknadsannons lämnar du enklast in via vårt webbverktyg som finns på www.kyrkpressen.fi.

STENHUGGERI
LEVANDER

-nya gravstenar
-gravering
-borttagning av gravsten
-återmontering av gravsten
-förgyllning/försilvring
-rätning
-slipning

EN MINNESVÄRD VISAR
VÖRDAD OCH VÄRDIGHET
Rönbackav. 32 A
00710 Helsingfors
tel.09 387 6284

600 unga samlades till Höstdagar

Årets Höstdagstema var "Kamp" och lockade hela 600 ungdomar från olika håll i Svenskfinland till Toijala. På programmet stod tal, olika scenprogram och tävlingar regioner emellan, workshops och umgänge. Ungdomar från 22 församlingar deltog. – Många församlingar hade rekordantal deltagare. Deltagarna har ökat med cirka 100 varje år efter pandemin, säger Patricia Högnabba, förbundssekreterare för Förbundet kristen skolungdom, som ordnar Höstdagarna. FOTO: NINA ÖSTERHOLM, SOFIA TORVALDS

– Jag är nästan klar med det här korsordet men kommer inte på något ord för "göra fel i kristendomen".
– Synd.
– Ja, verkligen.

Vinn presentkort

Inspirerande och trevlig läsning direkt hem i din brevlåda!

TILL NYA PRENUMERANTER
som betalar nästa års prenumeration redan i höst:

KURIREN GRATIS RESTEN AV 2023!

TILL SAMMA FÖRMÄNLIGA PRIS

89€

Erbjudandet gäller ej de som redan har en aktiv prenumeration på Kuriren.

Prenumerera och delta i utlottningen!

Nu har du möjlighet att vinna ett presentkort á 100 euro till någon av S-gruppens butiker. Sänd in kupongen senast 30.11.2023

JA TACK!

- ☒ JAG VILL PRENUMERERA PÅ KURIREN
- ☐ För resten av 2023 och hela 2024 för 89 € (inom Norden).
- ☐ Fem (5) provnummer för endast 26,50 €.
- ☐ Ett halvt år för endast 46,50 €.
- ☒ JAG DELTAR I KURIENS UTLÖTTNING AV PRESENTKORTET TILL NÅGON AV S-GRUPPENS BUTIKER.

SÄND KURIREN TILL:

NAMN	
ADRESS	
	TEL.

SÄND RÄKNINGEN TILL:

NAMN	
ADRESS	
	TEL.

☐ Nej tack, jag vill inte prenumerera på Kuriren. Jag deltar endast i utlottningen av presentkortet till någon av S-gruppens butiker. Jag returnerar beställningsblanketten försedd med frimärke. Var snäll och stryk över den färdigtryckta adressen på kupongen och skriv: Kuriren, PB 12, 65101 VASA

Erbjudandet gäller till 30.11.2023

Kan sändas ofrånkerat inom Norden
Kuriren betalar portot

kuriren

PB 12
SVARFÖRSÄNDELSE
KOD 5005430
65103 VASA